

Plats och tid: Sammanträdesrum Skutan Strömsvik , 2020-01-22 , 08:15:00 - ca 12:30

- Upprop
- Val av protokollsjusterare

Nr	Ärende	Föredragande och ca tid
1	Öppnande av sammanträdet	
2	Godkännande av dagordningen	
3	Information KSAU a) Personalfrågor b) Näringslivsfrågor c) Ny avtalskund - VA d) Strategiskt samråd - Fråga e) Övrig information	Carina Magnusson 08:15 Malin Österström 08:45 Claes Boman 09:00
4	Vakansprövning 2019	Carina Magnusson
5	Ekonomisk uppföljning 2020	Monika Hallberg Martine Christensen Odenhall 09:15
6	Evakueringsboende, Björkbacken	Monika Hallberg 09:30 Sven Stengard
7	Kommunstyrelsens verksamhetsplan 2020-2022	Monika hallberg Sven Stengard
8	Remiss Målbild 2040 för Region Östergötland engagemang i regional tågtrafik	Martine Christensen Odenhall 10:15
9	Åby 2:119, Framtida skötsel och underhåll av hembygdsgården Lill-Åby	Martine Christensen Odenhall Överlåtelseavtal
10	Gångfartsområde Valdemarsvik	Kristina Hörnqvist 10:45
11	REMISS - Handlingsprogram för skydd mot olyckor	Peter Tirheden 11:00
12	Motion - Utredning o analys av försäljning av Vaggö o Ämtö	Carl Hamilton 11:15

	naturreservat	
13	Revisionsrapport - granskning beslutsunderlag medborgarservice	Monika Hallberg
14	Revisionsrapport - Granskning av kommunstyrelsens beredning av större fastighetsprojekt	Monika Hallberg
15	Uppföljning av verksamhet 2020	Eva Köpberg
16	Frågor	
17	Avslutning av sammanträdet	

Ted Starkås (S)
Ordförande

Eva Köpberg
Sekreterare

(1)

Nämnd.2020.7

Öppnande av sammanträdet

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxx

Justerare

.....

.....

(2)

Nämnd.2020.8

Godkännande av dagordningen

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxx

Justerare

.....

.....

(3)

Nämnd.2020.3

Information KSAU

a) Personalfrågor

b) Näringslivsfrågor

c) Strategiskt samråd - Fråga

d) Övrig information

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Justerare

.....

.....

Xxxxx

(3)

Nämnd.2020.3

Justerare

.....

.....

(4)

KS-SA.2019.64

Vakansprövning 2019

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxx

Justerare

.....

.....

(5)

KS-SA.2020.3

Ekonomisk uppföljning 2020

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. **Xxxxxxxxxxxxxxxxxx**

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxxx

Justerare

.....

.....

(11)

KS-SA.2019.69 040

Evakueringsboende, Björkbacken

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Avdelning Service och Administration

XXXXX

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Avdelning Service och Administration
Monika Hallberg
0123-191 39
Monika.hallberg@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Evakueringsboende, Björkbacken

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen ger förvaltningen i uppdrag att:

alt: A

Förhandla med nuvarande fastighetsägare kring pris och villkor. Därefter ta fram ett förslag till köpekontrakt.

alt: B

Genomföra en hyresvärdsupphandling för evakueringsboendet.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen beslutade 2019-10-16, § 2017 att återremittera ärendet kring evakueringsboende, Björkbacken. Skälen till återremissen var följande:

- Uppdrag att ta fram ett förslag om ett evakueringsboende på Björkbacken som innefattar ett kommunalt köp eller option för kommunen att köpa fastigheten.
- Ta fram ett mer detaljerat underlag för kostnaden för anpassning av lokalerna, nu beräknad till 3 620 tkr.
- Kommunstyrelsen bör ha både ett alternativ med hyreslösning och ett alternativ med köp av fastigheten att ta ställning till. Det bör framgå hur de olika alternativen ska finansieras.

Kommunchefen identifierade fyra olika alternativ för utredningen (bilaga 1) och gav uppdrag till en arbetsgrupp inom förvaltningen att genomföra densamma. Därtill ska varje alternativ belysas ur ett LOU-perspektiv.

Arbetsgruppen avråder från de båda alternativ som innebär att nuvarande fastighetsägare genomför en ombyggnad och kommunen köper fastigheten i ett senare skede. Detta motiveras med att dessa båda alternativ innebär en ökad risk i fastigheten.

De alternativ arbetsgruppen finner lämpligast att gå vidare med är:

- En hyreslösning under två år som inkluderar de initiala ombyggnadskostnaderna.
- Köp av fastigheten direkt, kommunen står för renoveringen.

Nuvarande fastighetsägare är tydliga med att det sistnämnda alternativet är det alternativ de verkligen förordar och egentligen bara vill gå vidare med.

Fastighetsägaren har lämnat ett pris på fastigheten men om kommunen är intresserad av ett köp bör detta förhandlas för att köpet senare kan beslutas av kommunfullmäktige.

Om kommunstyrelsen är intresserad av ett köp bör uppdrag snarast ges till förvaltningen att förhandla med nuvarande fastighetsägare kring pris och villkor och därefter återkomma med eventuellt förslag till köpekontrakt.

Om köp inte är aktuellt kvarstår hyreslösning under två år som inkluderar de initiala ombyggnadskostnaderna. Detta innebär att förvaltningen ska göra en "Hyresvärdsupphandling" enligt utredningens förslag.

Utredningen kan inte exakt avgöra vilket av alternativen som är mest fördelaktigt för kommunen ur alla perspektiv. Det presenteras olika risker och kostnadsbilden för en kommunal renovering är inte framtagen. Men en hyreslösning torde vara det alternativ som innebär lägst risk för kommunen. Därtill skall risken med en hyresvärdsupphandling värderas. Ett köp av fastigheten är det enklaste förfaringssättet och kommer sannolikt att ge bästa evakueringsboende under två år.

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Monika Hallberg
Kommunchef

Beslutet skickas till
<Här skrivs till vem beslutet ska skickas>

Utredning, Evakueringslösning på Björkbacken

Bakgrund och uppdrag

Kommunstyrelsen beslutade 2019-10-16 § 207 att återremittera ärendet "Evakueringsboende Björkbacken" till förvaltningen. Återremissen motiverades med följande punkter:

- Återremiss med uppdrag att ta fram ett förslag om ett evakueringsboende på Björkbacken som innefattar ett kommunalt köp eller option för kommunen att köpa fastigheten.
- Ta fram ett mer detaljerat underlag för kostnaden för anpassningen av lokalerna, nu beräknad till 3 620 tkr.
- Kommunstyrelsen bör ha både ett alternativ med hyreslösning och ett alternativ med ett köp av fastigheten att ta ställning till. Det bör också framgå hur de olika alternativen skall finansieras.

Kommunchefen identifierade fyra olika alternativ för utredningen:

1. En hyreslösning under två år som inkluderar de initiala ombyggnadskostnaderna.
2. Köp av fastigheten efter avslutat renovering.
3. Köp av fastigheten efter avslutat renovering och en hyresperiod om två år.
4. Köp av fastigheten direkt, kommunens står för renoveringen.

Utredningen fick till uppgift att redovisa:

- Mer detaljerade renoveringskostnader, utifrån det underlag som nuvarande fastighetsägare har presenterat.
- I vilken utsträckning lagen om offentlig upphandling (LOU) påverkar respektive process gällande de ovan angivna fyra alternativen.
- Hyreskostnad enligt alternativ 1 och 3
- Utformning av köpekontrakt enligt alternativ 2,3,4
- Beskrivning av omständigheter, ej ekonomiska som måste beaktas i de olika alternativen, t ex tid för färdigställande, ansvarsfrågor, drifts- och skötsel.
- Fastighetens framtid efter evakueringsens slut – i kommunal ägo, i nuvarande ägares eller annat alternativ.
- En bedömning av det mest fördelaktiga alternativet ska redovisas.

Uppdraget gavs till en arbetsgrupp bestående av Sven Stengard, David Gudjonsson och Mikael Jonsson samt Martine Christensen Odenhall. Extern mäklare kopplas till arbetsgruppen.

Utredningen ska vara klar och redovisas skriftligen med förslag till beslut i KS i januari.

Fastigheten

Fastigheten Björkbacken (Gusum 5:257) är möjlig att efter ombyggnad och renovering användas som evakueringsboenden när Ringgården byggs om. Totalt finns det möjlighet att bygga 16 lägenheter. Därtill kan utrymme skapas för expedition, personalrum och lokaler för hemtjänsten.

Tidigare har fastigheten använts till vård- och omsorgsboende för personer med Huntingtons syndrom och under några år HVB för ensamkommande flyktingbarn.

Under de år kommunen hyrde fastigheten och använde den som HVB hem, var följande driftkostnader aktuella:

Renhållning:	ca 10tkr/år
El:	ca 100tkr/år
Vatten/avlopp:	ca 40tkr/år

Något år köptes "kompletteringsolja " in under kall vinter för att få komplementvärme 30tkr.

Årshyra 540tkr/år. Tillägghyra 492tkr/år under avtalets första 18 månader.

Tellus hyrde bottenplan och övervåningen men inte källarplan.

Allmänt om köp av fastigheten

Kommunens fastighetsavdelnings kunskaper om fastigheten är begränsade. Detta underlag grundar sig på RK-tekniks projektering av fastigheten. Vid ett köp måste kommunen påbörja ny projektering av fastigheten. Att köpa fastigheten efter avslutad projektering och renovering innebär en ökad risk då kommunen kan tvingas stå för nödvändiga förändringar i fastigheten gällande sådant som förbisetts, inte följer kommunens standarder eller dylikt.

Innan köp bör en besiktning utföras av en extern besiktningsman för att fastställa fastighetens status. Först efter en besiktning kan köpeskillingen förhandlas.

Det är en risk att köpa fastigheten utan en plan för dess användning efter evakueringstidens slut. Beroende på framtida verksamhet kan vissa byggnadsdelar behövas göras om. Det kan också bli nya krav på byggnaden.

Risker vid köp av fastighet efter avslutad renovering

- Vid en byggnation kan oförutsedda kostnader uppstå som inte kan kalkyleras i dag. Ett för kommunen ofullständigt förfrågningsunderlag kan få stora konsekvenser. Kommunen har ingen kännedom om RK tekniks förfrågningsunderlag.
- De bedömningar som kan göras grundar sig på nuvarande fastighetsägares projektering. Detta innebär en stor risk vid köp då vi inte har detaljkännedom om det bakomliggande arbetet och de uppställda kraven.
- Arbetsmiljöverket har krav utställda för byggnation men det är inte alltid tillräckligt för kommunens behov. Arbetsmiljöverkets krav är bara minimikrav.
- Bygglov för "ändrad användning" som sökts av RK-teknik i Gusum AB är endast tillfälligt. Vissa delar av byggnationen som är ett krav för permanent bygglov saknas. Bland annat är tillgänglighetskraven ej helt uppfyllda, för energikraven har det gjorts avsteg och inget

ventilationssystem finns för permanent lösning. Dessa åtgärder måste uppfyllas då permanent lösning för framtida verksamhet ska projekteras och byggas.

De fyra alternativen

1) En hyreslösning under två år som inkluderar de initiala ombyggnationskostnaderna

Förslaget bygger på att Kommunen hyr fastigheten under två år till och därefter avslutar hyreskontraktet. Inga övriga åtaganden från kommunens sida.

Nuvarande ägare sätter detta alternativ sist bland de fyra utredda.

Ekonomi

Kommunen hyr under två år till en årshyra på 816 tkr/år. Därtill kommer anpassningskostnader på 3 620 tkr som kommunen förbinder sig att betala till hyresvärden. Den totala kostnaden blir 5 252 tkr.

Tillkommer gör värme, viss yttre fastighetsskötsel mm

Fastighetsägaren föreslår i mail den 13/1-20 en månadshyra under två år på 266 000 kr/ månad i två år. Det vill säga totalt 6 384 000 kronor.

Tillkommer gör driftkostnader såsom renhållning, el och va.

Redovisning

Samtliga kostnader redovisas på resultaträkningen och belastar det år de uppkommer.

Lagen om offentlig upphandling

Alternativet innebär att invändig ombyggnad för kommunens behov ska ske i en byggnad som inte ägs eller kommer att förvärfvas av kommunen.

Eftersom ombyggnaden är så betydande och enbart föranledd av kommunens verksamhetsbehov, kan från LOU-perspektiv inte det s k hyresundantaget tillämpas (regeln att LOU inte är tillämplig på hyresförhållanden), utan LOU blir tillämplig på samma sätt som för en byggentreprenad. Två tillvägagångssätt är möjliga, vilka närmare beskrivs i SKL:s skrift "Gäller LOU vid hyra av lokal":

A. Hyresvärdsupphandling

Upphandlande myndighet (kommunen) gör en s k hyresvärdsupphandling med beskrivning av den behovsanpassade lokal som är ändamålet med upphandlingen. Den hyresvärd som vinner kontraktet genomför projektering och byggentreprenad. På detta sätt upphandlas helheten som ett "paket" men hyresvärden får det fulla ansvaret att genomföra entreprenaden utifrån den funktionsbeskrivning som givits.

Viss geografisk avgränsning är tillåten i upphandlingsunderlaget, men den måste vara objektivt motiverad.

B. Hyreskontrakt följt av separat upphandling

Kommunen ingår först ett hyreskontrakt utan annonserad upphandling eftersom hyreskontrakt i sig är undantagna från upphandlingsplikten. Kommunen kan fritt välja hyresvärd.

Kommunen upphandlar sedan separat de önskade byggentreprenadarbetena inkl projektering, för hyresvärdens räkning (förutsatt självfallet att hyresvärden godtar detta). När upphandlingen är slutförd överläts byggentreprenadkontraktet till hyresvärden. Hyresvärden tar sedan på sig beställarrollen under byggentreprenadens genomförande.

Tidplan

Tidplanen styrs av nuvarande fastighetsägares möjligheter att få lokalerna skick. Tidigare bedömningar har varit ca tre månader från beslut efter att hyresvärdsupphandling genomförts. Upphandlingen beräknas till två månader.

Risker

Risken med köp utgår men däremot riskerar kommunen att den lägger stora renoveringspengar i en fastighet där resurserna kunnat nyttjas över en längre period och till andra ändamål efter evakueringstidens utgång.

2) Köp av fastigheten efter avslutad renovering

Ekonomi

Köpeskillingen uppgår enligt fastighetsägarens förslag till 7 920 000 kronor.

Redovisning

Fastigheten köps och tillgången aktiveras i balansräkningen. Kapitalkostnader bestående av internränta och avskrivningar belastar årligen resultaträkningen.

Tillkommer gör driftkostnader.

Lagen om offentlig upphandling

I detta alternativ utförs hela ombyggnadsprocessen av en privat fastighetsägare som också tar kostnaderna under ombyggnadens gång. För att alternativet ska vara intressant för fastighetsägaren, får man dock förutsätta att kommunen redan i inledningen på något sätt förbinder sig att senare köpa fastigheten. Detta kan göras genom ett avtal om att erlagga en handpenning och med ett skadeståndsansvar (motsvarande nedlagda renoveringskostnader för kommunens behov), för det fall kommunen inte skulle fullfölja med ett köp. Köpet av fastigheten sker när den är ombyggd i enlighet med kommunens behov.

Kommunallagens regler om god ekonomisk hushållning aktualiseras i samband med köpet, så att fastigheten inte köps till överpris. Detta följer även av EU-rättslig praxis.

Köpeskillingen kommer även att påverkas av att en ombyggnad skett enkom utifrån kommunens önskemål, varför denna konstruktion i praktiken är jämförbar med alternativ 1, så tillvida att kommunen i realiteten beställt och bekostat en ombyggnad. För att inte detta vid en granskning ska komma att bedömas som en förtäckt beställning av en byggentreprenad utan upphandling, är det säkrare att tydliggöra processen och då tillämpa upphandling enligt någon av modellerna A respektive B i alternativ 1.

Tidplan

Tidplanen torde uppskattningsvis vara densamma som i alternativ 1.

Risker

Arbetsgruppen bedömer risken i fastigheten är stor vid detta alternativ eftersom kommunens kunskaper om fastigheten är begränsade. Risken för den framtida användningen efter evakueringstidens slut är densamma som i övriga köpalternativ. Mot denna bakgrund avråder arbetsgruppen från detta alternativ.

3) Köp av fastigheten efter avslutad renovering och en hyresperiod om två år

Ekonomi

Hyra under två år på 238 000 kronor/månad samt en köpeskillning på 4 000 000 kronor efter två år föreslår fastighetsägaren i mail per den 13/1-20. Totalt $5\,712\,000 + 4\,000\,000 = 9\,712\,000$.

Tillkommer gör driftkostnader i form av el, va och renhållning.

Redovisning

Hyres- och driftkostnaderna belastar resultaträkningen under de två första åren.

Därefter köps fastigheten och tillgången aktiveras i balansräkningen. Kapitalkostnader bestående av internränta och avskrivningar belastar årligen resultaträkningen.

Lagen om offentlig upphandling

Även här utförs hela ombyggnadsprocessen av en privat fastighetsägare som tar kostnaderna under ombyggnadens gång.

Kommunen går in i en tvåårig hyresperiod som i sig, genom hyresundantaget, faller utanför LOU.

Köp av fastigheten sker herefter på marknadsmässiga villkor, men priset blir påverkat av att en ombyggnad skett i enlighet med kommunens önskemål, jfr alternativ 2 ovan.

Detta alternativ kan likställas med ett "hyrköp", dvs att kommunen redan i inledningen förbinder sig att senare köpa fastigheten, då det annars – precis som för alternativ 2 - inte skulle vara intressant för fastighetsägaren att genomföra ombyggnaden. Som där beskrivits, kan detta "köplöfte" bara göras i

form av ett avtal om att erlægga en handpenning och med ett skadeståndsansvar (motsvarande nedlagda renoveringskostnader för kommunens behov), för det fall kommunen inte skulle fullfölja med ett köp.

Köp av fast egendom i sig har vissa formkrav som bl a innebär att köpet inte får göras beroende av villkor i mer än två år – då går köpet tillbaka.

Det bör åter observeras, att för att detta alternativ inte vid en granskning ska komma att bedömas som en förtäckt beställning av en byggentreprenad utan upphandling, är det säkrare att tydliggöra processen och då tillämpa upphandling enligt någon av modellerna A respektive B i alternativ 1.

Tidplan

Tidplanen torde uppskattningsvis vara densamma som för alternativ 1.

Risker

Arbetsgruppen bedömer risken i fastigheten är stor vid detta alternativ eftersom kommunens kunskaper om fastigheten är begränsade. Risken för den framtida användningen efter evakueringstidens slut är densamma som i övriga köpalternativ. Mot denna bakgrund avråder arbetsgruppen från detta alternativ.

4) Köp av fastigheten direkt, kommunen står för renoveringen

Nuvarande ägare sätter detta alternativ främst. Detta understryker fastighetsägaren i mail per 2020-01-13.

Ekonomi

Fastighetsägaren har per mail den 13/1-20 föreslagit en köpeskilling på 3 000 000 kronor. Därefter tillkommer kommunens projekterings- och ombyggnadskostnader. Dessa går i nuläget inte att uppskatta då kännedomen om fastigheten inte är tillräckligt hög. De vanliga driftkostnaderna tillkommer när fastigheten tagits i bruk.

Redovisning

Fastigheten köps och tillgången aktiveras i balansräkningen. Kapitalkostnader bestående av internränta och avskrivningar belastar årligen resultaträkningen. Därefter vidtar renoveringen som även den aktiveras och ökar anläggningstillgångens värde. En uppskattad avskrivningstid för fastigheten är ca 30 år och för det kommande renoveringsarbetet ca 25 år. Detta kan revideras när fastighetens skick blir mer känt.

Lagen om offentlig upphandling

I detta alternativ sker först ett köp på marknadsmässiga villkor.

Härefter genomför kommunen renoveringen och upphandlar enligt LOU på sedvanligt sätt projektledning och entreprenad, precis som i andra ombyggnadsprojekt som sker i kommunägda lokaler.

Tidplan

En grov tidplan ger vid handen att vid ett kommunfullmäktigebeslut i januari 2020 kan fastigheten vara färdig för inflyttning under november månad 2020. Från köpdatum till inflyttningsdatum rör det sig om ca 11 månader.

Risker

Av de tre köpalternativen förordar arbetsgruppen detta alternativ eftersom det innebär den minsta risken för kommunen. Den största risken kommunen tar vid detta alternativ är frågan om fastighetens användning efter evakueringstidens slut och de drift- och underhållskostnader som kommer med fastigheten. Det finns efter evakueringstidens slut ett stort bokfört värde i fastigheten som bör tas till vara. En försäljning till under bokfört värde innebär en avskrivningskostnad på samma belopp.

Fastighetens framtid efter evakueringens slut

Nuvarande ägare har uppgett att de i dag inte känner till eller har några planer på framtida användning.

Om kommunen väljer att köpa fastigheten uppstår frågan: Vilken kommunal nytta kan fastigheten ha i framtiden. Utredningsgruppen kan inte identifiera någon kommunal nytta eller användning av fastigheten. Bygglovet är tillfälligt och såsom ett modernt äldreboende fyller den inte kraven. Möjligen kan fastigheten säljas och byggas om till någon användning utanför den direkt kommunala intressesfären.

Det bör i sammanhanget påpekas att kommunen avvecklar fastighetsytor i dag.

Mer detaljerade renoveringskostnader, utifrån det underlag som nuvarande fastighetsägare har presenterat.

Fastighetsägaren har via mail 2019-01-13 preciserat kostnaderna. Detta återfinns i bilaga 1.

En bedömning av det mest fördelaktiga alternativet

Nuvarande fastighetsägare förordar alternativ 4) Köp av fastigheten direkt, kommunen står för renoveringen. Arbetsgruppen skulle kunna tillstyrka detta alternativ om kommunen fann en nytta med fastigheten efter evakueringens slut. Arbetsgruppen avråder från alternativ 2 och 3 som innebär köp efter avslutad renovering alternativt efter avslutad hyresperiod. Detta då alternativen medför en ökad risk i fastigheten för kommun. Om kommunen är intresserad av att köpa fastigheten är alternativ 4) Köp av fastigheten direkt det alternativ som innebär minst risk.

Arbetsgruppen ställer då alternativ 1) En hyreslösning under två år mot alternativ 4) Köp av fastigheten direkt, kommunen står för renoveringen. Skillnaden utgörs av två risker som är svåra att väga mot varandra. I alternativ 1) handlar det om risken att kommunen lägger stora

renoveringskostnader i en fastighet där den framtida användningen är osäker och i alternativ fyra att kommunen äger en fastighet där den framtida användning är osäker. I det sistnämnda alternativet uppkommer drift- och underhållskostnader som kommunen inte får täckning för efter evakueringstidens slut om inget användningsområde finnes. Alternativ 1) torde gå någon månad snabbare att genomföra eftersom nuvarande fastighetsägare är en bit fram i projekteringen.

Nuvarande fastighetsägare förordar alternativ 4) "Köp av fastigheten direkt, kommunen står för renoveringen". Fastighetsägaren anger priset till 3 000 000 kr men arbetsgruppen menar att här borde finnas ett förhandlingsutrymme.

I det fall kommunen väljer alternativ 1) en hyreslösning under två år förordar arbetsgruppen att upphandling görs enligt alternativ A "Hyresvärdsupphandling".

Arbetsgruppen 2019-01-14

Sven Stengard

Martine Christensen Odenhall

David Gudjonsson

Mikael Jonsson

Bilaga 1

Mer detaljerade renoveringskostnader, utifrån det underlag som nuvarande fastighetsägare har presenterat.

Förtydligande av anpassningskostnader justerad efter kostnads och prisökningar ca 2,5%

	Anpassningskostnader Summa	3 714 906 kr
1.	-Ei60 sektionering 16st Boenderum plan 1 och 2	452 766 kr
2.	-Brandhämmande ytor 16st Boenderum plan 1 och 2	ingår i punkt 3
3.	-Brandhämmande ytor övriga ytor plan 1 och 2	593 924 kr
4.	-Boendesprinkler plan 1 och 2	531 000 kr
5.	-Brandsäkring samt boendesprinkler utrymningstrapphus	179 360 kr
6.	-Komplettering av brandlarm plan 0	188 800 kr
7.	-komplettering utrymningsskyltar och nödbelysning plan 0-1-2	59 000 kr
8.	-Ny hiss plan 0-1-2	1 121 000 kr
9.	-Ny branddörr med hållmagnet vid hiss plan 2	14 160 kr
10.	-Ny utrymningstrappa 1st från plan 2	118 000 kr
11.	-Nya utrymningsdörrar 4st plan 1	103 840 kr
12.	-Nya utrymningstrappor 2st plan 1	35 400 kr
13.	-Ny entréramp	70 800 kr
14.	-Ny entrédörr med dörröppningsautomatik	59 000 kr
15.	-Rivning av befintliga vindfångsdörrar	3 776 kr
16.	-Ny invändig ramp insida entré	10 620 kr
17.	-Räcke entré med avåkningskydd	11 800 kr
18.	-Ny tvättstuga plan 1(exkl maskiner)	94 400 kr
19.	-Ny toalettstol WC 13	22 420 kr
20.	-Enkelt kök(typ Trinett) i personalrum plan 0	44 840 kr

(17)

KS-SA.2020.4

Kommunstyrelsens verksamhetsplan 2020-2022

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Xxxxx

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Avdelning Service och Administration
Sven Stengard

0123-191 24

sv.en.stengard@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens verksamhetsplan 2020-2022

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

1. Verksamhetsplan 2020 - 2022 antas.
2. Kommunstyrelsens beslut 2019-12-02, § 246 punkt 1 upphävs.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade om Mål och Budget 2020 – 2022, 2019-12-16, § 121. Enigt den modell som utvecklats under arbetes gång med ärende ska kommunstyrelsen besluta om en verksamhetsplan för 2020 - 2022. Denna plan ska bland annat innehålla resultatmål och indikatorer kopplade till fullmäktiges inriktningsmål. Den ska även innehålla en precisering av kommunfullmäktiges anslag fördelat på sektorerna.

Föreliggande förslag (bilaga) till verksamhetsplan har bland annat processats vid kommunstyrelsens sammanträde 2020-01-07. Förvaltningen föreslår att Verksamhetsplan 2020 – 2022 antas.

Vid kommunstyrelsens sammanträde 2019-12-02, § 246 beslutade styrelsen under punkt 1 om ett antal uppdrag riktade till respektive sektor. Dessa uppdrag skulle ingå i kommunstyrelsens verksamhetsplan för 2020. Under beredningens gång har det framkommit att uppdragen kommer att revideras och uttryckas på annat sätt under året. Därför föreslår förvaltningen att paragrafen upphävs till den del som avser uppdragen. Övriga punkter i beslutet avser kommunstyrelsens förslag till budget ställt till kommunfullmäktige.

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Sven Stengard
Ekonomichef

Bilaga: Förslag till kommunstyrelsens verksamhetsplan för 2020 - 2022

Beslutet skickas till
<Här skrivs till vem beslutet ska skickas>

Kommunstyrelsens Verksamhetsplan 2020-2022

Inledning

Kommunfullmäktiges Inriktningsmål bygger på Vision 2025 som kopplas till de globala målen i Agenda 2030. Fullmäktige har fastställt mål och budget för 2020-2022.

Kommunstyrelsens Verksamhetsplan 2020 -2022 innehåller **resultatmål** som utgår från **inriktningsmålen**. Resultatmålen beskriver vad som ska uppnås och följs upp genom **indikatorer**. Indikatorerna är mätpunkter som visar att arbetet ger de effekter som eftersträvas av den politiska ledningen. Verksamhetsplanen beskrivs nedan i del 1.

Verksamhetsplanens innehåll avseende målsättningar och budget i balans omsätts i sektorernas **arbetsplaner** som baseras på inriktningsmål, resultatmål och indikatorer samt de åtgärder som genomlysning av verksamhet aktualiserar.

Gemensamma utgångspunkter

För att uppnå de resultatmål som Kommunstyrelsen fastställt krävs att förvaltningens arbete utgår från två **grundläggande uppdrag, Kvalitetsarbete och arbetet med Kompetensförsörjning. (flyttat)**

Arbete inom Valdemarsviks kommun kännetecknas av professionalitet, utmärkt service till medborgare och företag samt god tillgänglighet. Vi säkerställer vårt kvalitetsarbete genom att arbeta systematiskt med ständiga förbättringar utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv. Kvalitetsarbetet genomförs med delaktighet för varje medarbetare. En viktig del i arbetet för 2020 är att effektivisera arbetsprocesser, se över organiseringen och fortsätta arbetet med besparingar. **Parallellt med detta ska också arbetet med att öka digitaliseringen fortsätta.** Nytt!

Kompetensförsörjningen är en annan strategiskt viktig fråga för Valdemarsviks kommun och vi arbetar systematiskt med att skapa bra förutsättningar för att rekrytera och behålla medarbetare. Vi är tydliga med vad det innebär att vara chef, ledare och medarbetare. Vi vill stimulera den interna rörligheten genom utbildningsinsatser, studiebesök och stödjer olika former av kompetensutveckling. Chefers och medarbetares vidareutveckling är en central faktor för verksamhetens utveckling. Medarbetarens hälsa är grunden för ett gott arbete och vi främjar medarbetarens hälsa genom att vara den hälsosamma arbetsplatsen.

Den genomlysning av alla verksamheter som gjordes 2019, ska omsättas i åtgärder under 2020 – 2022, för att effektivisera och därmed reducera kostnader, så att verksamheterna ryms inom de budgetramar som årligen fastställs. Flyttat!

Inriktningsmål, resultatmål och indikatorer

1. Inriktningsmål: Den resurseffektiva kommunen

	RESULTATMÅL	INDIKATOR/MÄTPUNKTER	Uppföljning
1.1	Kommunens överskott ska motsvara minst 1,5 % av kommunens intäkter i form av skatter och statsbidrag. Soliditeten ska vara oförändrad.	<ul style="list-style-type: none"> • Driftsbudgetens utfall och prognos redovisas i månadsrapporter • Investeringsbudgetens utfall och prognos redovisas vid tertial uppföljning. • Soliditetsmått 	Månadsvis Tertial
1.2	Ingen kommunal verksamhets kostnader ska vara mer än 5 % dyrare än snittet för jämförbara kommuner.	<ul style="list-style-type: none"> • Statistik från Kolada, räkenskapsammandraget: <ul style="list-style-type: none"> ○ Grundskola ○ Förskola ○ IFO, Insatser för vård av barn och unga • Skolverkets statistik 2019 	Tertial
1.3	En hög andel av kommunens inköp ska ske från leverantörer som har ett konkurrensutsatt avtal med kommunen.	<ul style="list-style-type: none"> • Redovisning utifrån intern statistik genom stickprovskontroll av andelen avrop utifrån antalet ramavtal och antal direktupphandlingar. • Indikator 2019: 	Tertial

2. Inriktningsmål: Den öppna kommunen

	RESULTATMÅL	INDIKATOR/MÄTPUNKTER	Uppföljning i nästa version
2.1	Kommunen har en hög servicegrad och stor tillgänglighet för medborgare och företagare och bidrar därmed till ett attraktivt företagsklimat.	<ul style="list-style-type: none"> • SKL:s mätning avseende telefoni, e-post, 2018 <ul style="list-style-type: none"> ○ Telefoni: Tillgänglighet 62 (övr. kommuner 53) ○ Information 96 (övriga 85) ○ Bemötande 99 % (övriga 97) ○ E-post: Svarstid 93 % (övriga 89) ○ Svarskvalitet: 48 % (övriga 57) • Svenskt Näringslivs Klimatundersökning <ul style="list-style-type: none"> ○ Rankingresultat 2019: 221 (2018: 284) • Insikt 2020 	
2.2	Näringslivet upplever att kommunen tar hänsyn till näringslivets behov i planeringsarbetet	Uppföljning av Näringslivsstrategin. Enkel enkät Näringslivsrådet	
2.3	Fler medborgare ska känna att de får tillräcklig information om den kommunala verksamheten och känna delaktighet i viktiga processer	<ul style="list-style-type: none"> • Medborgarundersökning 2020 (därefter vart tredje år) • Telefoni- och e-postundersökning 2018 <ul style="list-style-type: none"> ○ Information 96 % (övriga 85%) Egen enkät	

3. Inriktningsmål: Den hälsosamma kommunen

	RESULTATMÅL	INDIKATOR/MÄTPUNKTER
3.1	Äldre som får insatser ska känna trygghet och att de har möjlighet till både verksamhet och bostäder som motsvarar behoven.	<ul style="list-style-type: none"> • Kolada 2018 och 2019 <ul style="list-style-type: none"> ○ Hemtjänst: Trygghet, bemötande, förtroende: 2019: 52 % (2018: 48 %) ○ Särskilt boende: Trygghet, bemötande, förtroende: 2018: 35 % (2017: 39 %) <p>Egen enkät ?</p>
3.2	Öka andelen yngre och äldre som upplever att de har möjligheter till ett bra utbud av fritidsaktiviteter/ sociala aktiviteter.	<ul style="list-style-type: none"> • Kolada 2019: <ul style="list-style-type: none"> ○ Särskilt boende, sociala aktiviteter: 69 % (2018: 58 %) <p>Komplettera nuvarande elevenkät</p>
3.3	Behov av insatser från Socialtjänsten ska minska genom att öka de förebyggande insatserna för barn och ungdomar.	<ul style="list-style-type: none"> • Kolada, kostnadsutveckling 2018: <ul style="list-style-type: none"> ○ Kostnad HVB-hem: 1 962 kr/inv (2017: 1 358 kr/inv) ○ Kostnad familjehem: 1 752 (2017: 1 811) ○ Kostnad öppna insatser barn och unga: 681 (539) • Statistik från IFO 2019 <ul style="list-style-type: none"> ○ Antal förebyggande åtgärder ○ Ej återaktualiserade ärenden ○ Antal ärenden för samverkan skola/IFO

4. Inriktningsmål: Den klimatsmarta och miljökloka kommunen

	RESULTATMÅL	INDIKATOR/MÄTPUNKTER
4.1	Den kommunala organisationens klimatavtryck ska minska.	<ul style="list-style-type: none"> • Egen statistik gällande minskade CO2-utsläpp, • Ökad återvinning/återbruk av avfall. • Miljöfaktorer och dess påverkan vid ny- och ombyggnationer ska redovisas. • Elförbrukning redovisas <ul style="list-style-type: none"> ○ Egenproducerad el redovisas ○ Närproducerade livsmedelsinköp
4.2	Den kommunala organisationens inköp av miljö- och hälsofarliga produkter ska minska.	<ul style="list-style-type: none"> • Egen redovisning av minskningen sker från alla sektorer.
4.3	Det icke återvinningsbara avfallet från kommunen ska minska.	<ul style="list-style-type: none"> • Minskade volymer till förbränning, 2019 <ul style="list-style-type: none"> ○ Förbränt material, 2018: 256 kg/per person och år (2016: 272 kg/pp)

5. Inriktningsmål: Den framgångsrika lärande kommunen

	RESULTATMÅL	INDIKATOR/MÄTPUNKTER
5.1	Samtliga elever ska vara behöriga till gymnasieskolan efter avslutad grundskola.	<ul style="list-style-type: none"> • Meritvärde, årskurs 9, 2019: <ul style="list-style-type: none"> ○ Totalt: 200,6 (Flickor: 212, pojkar: 191,3) • Behörighet till gymnasieskolans samtliga nationella program, 2019: <ul style="list-style-type: none"> ○ Totalt: 69,5 (Yrkesinriktade program: 81,4) • Andel elever med godkänt i alla ämnen, 2019. <ul style="list-style-type: none"> ○ Totalt: 59,3

		Betygsresultat, nationella prov, årskurs 6
5.2	Föräldrar ska känna att det är tryggt att lämna sina barn på förskolan och att barnen ges möjlighet till pedagogisk verksamhet av god kvalitet.	<ul style="list-style-type: none"> • Resultatet inhämtas via personal- och vårdnadshavarenkät, 2019
5.3	Den öppna arbetslösheten i kommunen ska minska.	<ul style="list-style-type: none"> • Statistik från Arbetsförmedlingen, 2019 • Kolada, statistik gällande ekonomiskt bistånd 2018 <ul style="list-style-type: none"> ○ Andelen vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd 2018: 16,5 % (2017: 18,0 %) • Egen statistik gällande ekonomiskt bistånd, 2019 <ul style="list-style-type: none"> ○ Antal familjer ○ Antal individer

6. Inriktningsmål: Den moderna kommunen

	RESULTATMÅL	INDIKATOR/MÄTPUNKTER	Uppföljning
6.1	Valdemarsviks kommun ska präglas av ett gott och hållbart ledarskap.	<ul style="list-style-type: none"> • HME, 2018 (2020 och varje år) <ul style="list-style-type: none"> ○ Ledarskap 79 (2015: 72) ○ Motivation 78 (2015: 77) ○ Ledning/Styrning 76 (2015:70) ○ Totalt 78 (2015: 73) • Egna medarbetarenkäter, 2020 	
6.2	Valdemarsviks kommun ska vara en arbetsgivare som våra medarbetare kan rekommendera till andra.	<ul style="list-style-type: none"> • HME 2020 • Egna medarbetarenkäter, 2020 • Resultat av avgångsintervjuer, 2020 • Sjukfrånvaro 2018: 5,8 %. • Frisknärvaro 2018: 65 % (högst 6 dagar/anställd och år). • Antal heltidsanställda 2018: • Antal tillsvidareanställda 2018: • Personalomsättning, antal avslutade/antal anställda, 2018: 10 % • Hyrpersonal som ersätter ordinarie personal Nytt. 	
6.3	Osakliga löneskillnaderna, beroende på kön ska inte existera.	<ul style="list-style-type: none"> • Lönekartläggning, resultat 2019 <ul style="list-style-type: none"> ○ Resultat 2019: 0 (ingen osaklig löneskillnad p g a kön identifierades.) 	

Uppföljning - Rapportering

Utöver den månatliga ekonomiska uppföljningen med prognos för helåret ska rapportering ske tertialt: per 30 april, 31 augusti och 31 december. Den månadsvisa uppföljningen ska redovisa orsaker till negativ avvikelse och lämna förslag till åtgärder. Nytt.

Tertial 1 ska innehålla:

Ekonomisk månadsuppföljning och prognos för 2020.

- Redovisning av status gällande investeringar och prognos för investeringsbudget 2020.

- Redovisning av indikatorer gällande personalområdet samt en del övriga indikatorer enligt ovan.

Tertial 2, Delårsredovisning 2020 med uppföljning av mål, indikatorer och budget.

Tertial 3, Bokslut och Årsredovisning 2020

Kommunledning och Stab

Ansvarsområde

Kommunchefen ansvarar för den övergripande ledningen av förvaltningen och har att på kommunstyrelsens uppdrag utveckla ledning, styrning och samordning av verksamheterna.

Kommunchefen leder Stabens arbete och dess uppdrag omfattar näringslivsfrågor, marknadsföring, informations- och kommunikationsfrågor samt säkerhets- och beredskapsarbetet, skärgårdsutveckling och folkhälsoarbete. Staben har både ett strategiskt och operativt uppdrag i organisationen.

Budget i sammandrag

Mnkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Ramar 2020	Ek plan 2021	Ek plan 2022
Netto	7,1	8,8	6,8	7.0	6,7

Budget 2020 (Mnkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
Näringslivsutveckling	1 200	0	1 200
Kommunikation	2 180	280	1 900
Skärgårdsutveckling	1 120	850	270
Folkhälsoutveckling	700	350	350
Säkerhet och beredskap	1 030	630	400
Ledning	2 815	135	2 680
Summa	9 045	2 245	6 800

Service och administration

Ansvarsområde

Avdelning Service och administration har ett övergripande strategiskt ansvar för att driva och stödja utvecklingen av de administrativa stödprocesserna inom kommunen. Avdelningen har också ett operativt ansvar för att ge stöd och service till medborgare och samtliga sektorer samt den politiska organisationen. Detta gäller samtliga enheter inom avdelningen; IT-enheten, Kostenheten, Lokalvårds-/Badenheten samt Personal, Ekonomi- och Kanslienheterna och Medborgarservice.

Budget i sammandrag

Mnkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Ramar 2020	Ek plan 2021	Ek plan 2022
Netto	26,5	24,2	21,9	21,7	21,6

Budget 2020 (Mnkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
Avgifter, bidrag och sporthallar	2 750	150	2 600
Kostenhet	15 100	14 700	400
Lokalvårdsenhet	7 100	7 100	0
Simhall	1 300	600	700
Ekonomienheten	5 280	360	4 920
Personalenhet	5 530	1 100	4 430
IT-enhet	7 000	3 000	4 000
Medborgarservice	2 400	800	1 600
Kanslienhet	3 490	240	3 250
Summa	49 950	28 050	21 900

Sektor

Sektor stöd och omsorg

Ansvarsområde

Äldreomsorg: vård- och omsorgsboende, korttid, hemtjänst, närståendestöd och dagverksamhet för personer med demenssjukdom.

Stöd vid funktionsnedsättning: bostad med särskild service, boendestöd, daglig verksamhet, korttidsvistelse, korttidstillsyn, personlig assistans, kontaktperson, ledsagar- och avlösarservice.

Individ och familjeomsorg: Barn och ungdom, familjerätt, familjehem, vuxen och missbruk, ekonomiskt bistånd, råd och stöd, familjecentral, social samverkansgrupp och biståndshandläggning SOL/LSS.

Hälso- och sjukvård: hemsjukvård och rehabilitering i ordinärt boende, hälso- och sjukvård i vård- och omsorgsboende och bostad med särskild service samt dagverksamhet och daglig verksamhet. PAH- uppdrag (Primärvårdsansluten hemsjukvård).

Budget i sammandrag

Mnkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Ramar 2020	Ek plan 2021	Ek plan 2022
Netto	205,3	217,5	222,8	219,8	219,3

Budget 2020 (Mnkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
Hälso- och sjukvård	23 000	3 000	20 000
Äldreomsorg	117 481	16 731	100 750
Stöd vid funktionsnedsättning	63 589	9 589	54 000
Individ och familjeomsorg			41 500
Centralt/Gemensamt	6 544	0	6 544
Summa			222 800

Sektor Barn, utbildning och arbetsmarknad

Ansvarsområde

Sektor Barn, Utbildning och Arbetsmarknad ansvarar för kommunens verksamhet vad gäller förskola/barnomsorg, öppen förskola, grundskola, fritidshem, uppföljning av gymnasieutbildning, vuxen- och uppdragsutbildning, anpassade anställningar och praktikplatser inom arbetsmarknadsenheten och arbete med mottagande och aktiviteter för nyanlända inom integrationsenheten. Inom sektorn finns även fritidsgård och öppen fritidshemsverksamhet.

Budget i sammandrag

Mnkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Ramar 2020	Ek plan 2021	Ek plan 2022
Netto	175 067	166 568	167 204	163 330	162 193

Budget 2020 (Mnkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
Fritidsverksamhet/fritidsgård	1 300	0	1 300
Förskola/barnomsorg	51 689	5 500	46 189
Grundskola	84 800	5 000	79 800
Gymnasieskola	32 515	1 000	31 515
Vuxenutbildning	3 700	1 000	2 700
Arbetsmarknad	8 300	6 000	2 300
Ledning och administration	3 400	0	3 400
Summa	185 704	18 500	167 204

Sektor

Sektor Samhällsbyggnad och Kultur

Ansvarsområde

Sektor Samhällsbyggnad och Kultur ansvarar för verkställighet inom enheterna Gata/fastighet, VA/renhållning, Samhällsplanering samt Kultur- och biblioteksverksamhet, i enlighet med av kommunfullmäktige beslutad driftbudget och investeringsram.

Budget i sammandrag

Tkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Ramar 2020	Ramar 2021	Ramar 2022
Netto	48,3	45	43,7	43,3	43

Budget 2020 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
Gator och parker, idrottsanläggningar	21	5	16
Fastigheter	25,2	26	-0,8
Vatten och avlopp	17,9	17,9	0
Renhållning	13,5	13,5	0
Miljö	1,7	0	1,7
Samhällsplanering och tillsyn	5,8	2,2	3,6
Musik- och dansskola samt övrig kultur	3,7	0,5	3,2
Bibliotek	3,06	0,06	3,0
Ledning och administration	4,7	1,1	3,6
Skolskjuts och färdtjänst	13,4	0	13,4
Totalt			43,7

(6)

KS-SA.2019.94

Remiss Målbild 2040 för Region Östergötland engagemang i regional tågtrafik

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. **Xxxxxxxxxxxxxxxxxx**

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxxx

Justerare

.....

.....

Skrivelse med beslutsförslag

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Samhällsbyggnad och Kultur KS
Martine Christensen Odenhall
0123-193 49 070-601 35 60
martine.christensen-odenhall

Mottagare

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Målbild 2040 för Region Östergötlands engagemang i regional tågtrafik

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen ställer sig bakom förslaget till yttrande daterat 2020-02-10.

Ärendebeskrivning

Region Östergötland har tagit fram en remissversion av Målbild 2040 för regionens engagemang i regional tågtrafik. Målåret 2040 har satts med anledning av att Ostlänken då beräknas finnas på plats till och med Linköping. Även betydelsen av kompletterande busstrafik kommenteras i remissversionen.

Förvaltningen har tagit fram ett förslag till remissyttrande som särskilt belyser aspekter kring tillgänglighet och framkomlighet, vilket bedöms vara av särskild betydelse för Valdemarsviks kommun.

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Martine Christensen Odenhall
Samhällsbyggnadschef

Målbild 2040 för Region Östergötlands engagemang i regional tågtrafik Remissversion 1.0 TSN 2018-48

Valdemarsviks lämnar följande yttrande i rubricerat ärende.

Inledning

Valdemarsviks kommun ser mycket positivt på den kommande utvecklingen i regionen med Ostlänkens förverkligande och dessförinnan förbifart Söderköping etablerad inom de närmsta åren. Dessa förändringar får återverkningar både på själva resandet och på kommunens utveckling i stort. En samlad bild av regionens strategiska planering för resandebehovet med tågtrafik är därför mycket välkommen.

Precis som framhålls i remissversionen, utgör tågtrafiken en viktig och miljövänlig stomme i det kollektiva resandet. För att bästa möjliga framkomlighet och tillgänglighet ska komma länets samtliga invånare till del, krävs därutöver en effektiv busstrafik till de olika länsdelarna. Den fungerar i stora delar väl idag men den kan effektiviseras ytterligare.

Valdemarsviks kommun har en geografisk belägenhet som påverkas starkt av såväl Ostlänken och andra effektiviseringar i tågtrafiken, som förbifart Söderköping. En restidsförkortning med 10-15 minuter från Valdemarsvik till Norrköpings centrala delar från dagens omkring 60 minuter med expressbussen, kan uppnås genom en kombination av förbifart Söderköping och en bättre framkomlighet inne i Norrköping mot resecentrum. Detta är av avgörande betydelse för pendlingsbarhet i större skala, eftersom 50 minuter ligger kring den kritiska punkten för allmänt sett godtagbar pendlingstid. Därmed underlättas vardagen för de invånare som dagpendlar till Norrköping, men det öppnar även nya möjligheter för dem som ska resa vidare eller dagpendla med Östgötapendeln, den kommande Ostlänken eller annan tågförbindelse mot exempelvis Stockholm eller Linköping. Pendlingsbarheten utsträcks i högre grad till orter bortom Norrköping.

Av detta skäl är det av största vikt att tågutvecklingen kombineras med en strategi för resenärernas vidare färd till och från respektive resecentrum. Ett resecentrum i sig är ju ingen målpunkt och såväl Linköping som Norrköping har idag vissa flaskhalar i citytrafiken.

Särskilda synpunkter

Regionala principer, sid 9:

Valdemarsviks kommun delar slutsatsen att det i kollektivtrafikens allmännyttighet ligger inte bara att den nyttjas av de resande, utan också att den ger positiva samhällseffekter för dem som inte reser. Med kollektivtrafik som är både snabb och tillgänglig och kan nås från många orter, växer attraktiviteten hos orten i sig. Det lockar till boende och andra etableringar, gör att skolor och förskolor fylls och bidrar till en allmänt positiv samhällsanda. Fungerande infrastruktur utgör ett skelett i samhällsstrukturen och byggs i stort sett bara av offentliga aktörer. Fortsatt utveckling med boende, näringsetableringar etc har flera bidragande parter men är beroende av att infrastrukturen finns på plats.

Det är positivt att det med Målbildens resandebegrepp inte endast avses tågtrafik utan att även regional busstrafik lyfts fram som ett ofta mer ändamålsenligt val för ökad funktionalitet och faktiska behov.

Trafikprinciper, sid 13-14:

Systemprincipen att kollektivtrafiken ska planeras mot långa öppettider över dygnet och året, som tillgodoser hela-resan-perspektiv för många målgrupper, är något som Valdemarsviks kommun särskilt vill lyfta fram.

Figur 8 gällande tåg- och busstrafik i kombination visar på ett bra sätt den regionala busstrafikens kompletterande roll.

Underlag och resandeanalys, sid 19:

Att åstadkomma bättre anslutningstrafik för kommuner utan tågtrafik, bland annat genom ökad framkomlighet genom Norrköping och Linköping för anslutande busstrafik, nämns som en av sex sammanfattade kommunsynpunkter och är just den Valdemarsviks kommun särskilt vill betona.

Anslutande regional trafik, sid 41

Stycket klargör på ett mycket bra sätt tågtrafikens och den regionala busstrafikens förhållande till varandra utifrån ett hela-resan-perspektiv och att internkonkurrens mellan trafikslagen ska undvikas. Det är viktigt att den regionala busstrafiken upplevs bekväm och som ett fullgott resandeanternativ.

Sammanfattning

Kommunen ställer sig genomgående positiv till föreliggande remissversion och vill särskilt betona resandet som en kedja mellan olika trafikslag, så att effektiva kopplingar mot övriga anslutningar finns med i planeringen från start. På så sätt främjas hela regionens utveckling, fler alternativ för resande, arbete och boende möjliggörs och kollektivtrafiken blir framkomlig och tillgänglig för invånare i hela länet.

VALDEMARSVIKS
KOMMUN

2020-02-10

Dnr

KS-SA 2019.94

Ted Starkås
Kommunstyrelsens ordförande

Monika Hallberg
Kommunchef

Enligt sändlista

Remiss: Målbild 2040 för Region Östergötlands engagemang i regional tågtrafik

Bakgrund

Resandet med tåg har ökat kraftigt under de senare åren, både inom Östergötland samt till och från Östergötland, och förväntas öka ännu mer i samband med Ostlänkens tillkomst. I september 2015 fattade trafik- och samhällsplaneringsnämnden beslut om inriktning för tågtrafiken fram till dess Ostlänken tas i bruk ”Strategisk inriktning för Östergötlands engagemang i tågtrafik” TSN 2015–226.

Då utveckling av tågtrafik har långa ledtider och innebär stora kostnader finns behov av att redan nu ta fram en strategi för Region Östergötlands engagemang i regional tågtrafik inom samt till och från Östergötland efter att Ostlänken är färdigställd. Trafik- och samhällsplaneringsnämnden gav därför i april 2018 i uppdrag till Östgötatrafiken att utarbeta ett förslag till tågutvecklingsplan till och med år 2040.

Arbetsgång

Under hösten 2018 fick en extern konsult, Sweco, i uppdrag att ta fram en förstudie/planeringsunderlag. I uppdraget ingick bland annat att intervjua kommunerna i Östergötland samt närliggande regionala kollektivtrafikmyndigheter om deras syn på tågtrafikens utveckling samt förslag till lösningar. Förstudien var under namnet ”Tågutvecklingsplan 2040” ute på remiss under vintern 2018 och de inkomna remissynpunkterna har varit del i det fortsatta arbetet.

Under 2019 har alltså arbetet fortsatt, enligt uppdraget, med fördjupade studier och ytterligare utredningar inför framtagandet av en remissversion av ”Målbild 2040 för Region Östergötlands engagemang i regional tågtrafik”.

Innehåll

Den tågstrategiska målbilden innehåller i sig inga nya strategiska ställningstaganden utan bygger på tidigare fattade beslut och inriktningar kring länets och kollektivtrafikens utveckling.

De inledande delarna beskriver bakgrund, syfte och styrande mål men även de ingående antaganden som målbilden bygger på. Exempelvis att målbilden bygger på att Ostlänken finns på plats och att den trafikeras av kommersiell trafik. Målbilden har tagits fram på nu kända förutsättningar, och vid förändrade förutsättningar kommer Regionen önska revidera målbilden. Redan nu finns två utpekade utredningsstråk som Regionen avser fördjupa

Ledningsstaben
Jakob Klasander

2019-11-15

TSN 2018-48

arbetet kring. Ena mot Krokek och Nyköpingsbanan, det andra längs Godsstråket genom Bergslagen.

Del 1 visar sedan på de principer som ger målbilden en grundläggande inriktning. Dels gällande regional utveckling, dels gällande trafikens utformning och hur frågor om stationsöppnande ska behandlas.

Del 2 visar på själva tågstrategiska målbilden, ett systemförslag för målåret 2040, visat som en utbudsbild i högtrafik. Den sammanbyggda trafikeringsbilden visas på sidan 25. Här visas det totala utbudet och samlade stationsuppehållsbilden. Därefter följer en fördjupad redovisning per systemnivå.

Remisstid

Remisstiden pågår till fredagen den 28 februari 2020. Sänd in synpunkterna till Region Östergötland, RKTU, 58191 Linköping – eller till e-post: Registrator@regionostergotland.se.

Tidplan för beslut

Regionens ambition är att skriva en sammanställning av inkomna synpunkter och delge remissinstanserna. Inkomna synpunkter kommer att tas i beaktande i arbetet med färdigställande av beslutsversionen.

Trafik- och samhällsplaneringsnämnden beräknar att ta beslut om slutlig version av Målbild 2040 för Region Östergötlands engagemang i regional tågtrafik under våren 2020. Beslutsversionen kommer även ges ut i en kortversion för en enklare mer övergripande spridning av målbilden.

Med vänlig hälsning

Julie Tran
Ordförande trafik- och
samhällsplaneringsnämnden

Sändlista

Länets kommuner samt Tranås kommun	Kommundirektörer Kommunstyrelseordförande Funktionsbrevlådor i kommunerna i Östergötland
Kommunerna i angränsande län, RKTm	Region Kalmar län Sörmlands kollektivtrafikmyndighet Region Jönköpings län/Jönköpings länstrafik Region Örebro län
Övriga remissinstanser	Mälardalstrafik MÄLAB AB Trafikverket centrala brevlådan

För kännedom till

Region Östergötland	TSNs presidie Anders Bäckstrand Andreas Capilla Johanna Tydén Registrator
---------------------	---

(7)

KS-TEK.2018.84 ÅBY 2:119

Åby 2:119, Framtida skötsel och underhåll av hembygdsgården Lill-Åby

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxx

Justerare

.....

.....

Skrivelse med beslutsförslag

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Samhällsbyggnad och Kultur KS
Martine Christensen Odenhall
0123-193 49 070-601 35 60
martine.christensen-odenhall

Mottagare

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Överlåtelse hembygdsgården Lill-Åby, Gusum

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen godkänner bifogat förslag till överlåtelseavtal.
2. Kommunstyrelsen uppdrar åt samhällsbyggnadschef Martine Christensen Odenhall att underteckna avtalet och verkställa överlåtelsen.
3. Renoveringsbidraget om 100 tkr och avstyckningskostnaden om 35-40 tkr bekostas genom kommunstyrelsens oförutsedda medel.

Ärendebeskrivning

Under 2019 har investerings- och driftkostnader för kommunens fastigheter inventerats med särskilt fokus på de fastigheter som inte tillhör kommunens kärnverksamhet. Byggnaderna som idag utgör Hembygdsgården i Gusum och ägs av kommunen är ett sådant exempel. Hembygdsgården har även dessförinnan varit föremål för diskussion, med anledning av det arrendeavtal som gäller mellan kommunen och Gusums hembygdsförening och skötselansvarets fördelning enligt avtalet. Byggnaderna är i behov av renovering, särskilt i fråga om taken. Kommunen har svårighet, ekonomiskt och personellt, att långsiktigt hålla byggnaderna i gott skick.

Under 2019 har kommunstyrelsen beslutat att ägandet av Hembygdsgårdens byggnader inte ska kvarstå hos kommunen och att i första hand Gusums hembygdsförening ska erbjudas byggnader och tillhörande mark på Lill-Åby genom en vederlagsfri överlåtelse under vissa förutsättningar. Formerna för överlåtelsen har överenskommits med föreningen på ett gemensamt möte och framgår av bifogat förslag till överlåtelseavtal.

Skrivelse med beslutsförslag

Martine Christensen Odenhall
Samhällsbyggnadschef

Överlåtelseavtal hembygdsgården Lill-Åby, Gusum

Parter

1. Valdemarsviks kommun (nedan kallad kommunen).
org.nr 212000-0431
2. Gusums hembygdsförening (nedan kallad Hembygdsföreningen)
org.nr 825002-7391

Bakgrund

Kommunen och Hembygdsföreningen har under ett par års tid diskuterat frågan om framtida skötsel och underhåll av hembygdsgården Lill-Åby och dess byggnader, utifrån att kommunen äger byggnader och mark och att hembygdsföreningen nyttjar och sköter platsen enligt ett arrendeavtal med kommunen. Under 2019 har kommunen klargjort att ägandet inte ska kvarstå hos kommunen, då kommunen av ekonomiska skäl vill avyttra byggnader som inte typiskt sett behöver ägas och underhållas av en kommun. Enligt politiskt beslut i kommunstyrelsen (KS-TEK.2018.84) ska i första hand Gusums hembygdsförening erbjudas byggnader och tillhörande mark på Lill-Åby genom en vederlagsfri överlåtelse under vissa förutsättningar. Parterna är nu överens om följande avtal för överlåtelsen.

Avtal

1. Kommunen skänker till Hembygdsföreningen del av fastigheten Åby 2:119 med samtliga idag ingående byggnader inklusive mark och parkeringsyta enligt alternativ 2 på bifogad karta (omkring 7 000 kvm). Byggnaderna skänks i befintligt skick. Hembygdsföreningen har härefter det fulla förvaltningsansvaret för objektet och svarar för samtliga investeringar, underhållsåtgärder, driftskostnader etc.
2. I samband med överlåtelsen överför kommunen ett bidrag om 100 tkr till Hembygdsföreningen, att användas till nödvändigt akut underhåll på bland annat tak. Föreningen ska senast 2021-12-31 redovisa att pengarna använts till avsett ändamål och styrka detta med fakturor eller likvärdigt underlag. Hembygdsföreningen blir återbetalningsskyldig till kommunen till den del detta inte kan styrkas.
3. Kommunen svarar för avstyckningskostnaden i samband med överlåtelsen, Hembygdsföreningen svarar för lagfartskostnaden.

4. Om verksamheten lägger ner, återgår byggnaderna i kommunens ägo. Om hembygdsföreningen utan att lägga ner sin verksamhet, säljer objektet inom en 10-årsperiod, gäller följande kopplat till undertecknandet av detta avtal.

Tid	Föreningens andel
Försäljning 3 år efter undertecknandet	5 % av försäljningsbeloppet minus försäljningskostnader
Försäljning 4 år efter undertecknandet	10 % av försäljningsbeloppet minus försäljningskostnader
Försäljning 5 år efter undertecknandet	15 % av försäljningsbeloppet minus försäljningskostnader
Försäljning 6 år efter undertecknandet	20 % av försäljningsbeloppet minus försäljningskostnader
Försäljning 7 år efter undertecknandet	40 % av försäljningsbeloppet minus försäljningskostnader
Försäljning 8 år efter undertecknandet	60 % av försäljningsbeloppet minus försäljningskostnader
Försäljning 9 år efter undertecknandet	80 % av försäljningsbeloppet minus försäljningskostnader
Försäljning 10 år efter undertecknandet	100 % av försäljningsbeloppet minus försäljningskostnader

Valdemarsvik 2020 - -

Gusum 2020 - -

Martine Christensen Odenhall
Sektorchef samhällsbyggnad och kultur
Valdemarsviks kommun

Göran Pettersson
Ordförande
Gusums Hembygdsförening

Längd

Area

130.964 m²

Alt. 1

ÅB

Lilla Åby

Alt. 2

ÅBY

Lilla Åby

itning

Längd

Area

321.484 m²

P-plats

(8)

KS-SA.2020.2 012

Gångfartsområde Valdemarsvik

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxx

Justerare

.....

.....

Skrivelse med beslutsförslag

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Samhällsbyggnad och Kultur KS
Kristina Hörnqvist
0123-191 53 070-6014625
kristina.hornqvist@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsens Au

Åskande av medel till sommarförsök Gångfartsområde Storgatan, Valdemarsvik

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen tillstyrker förslaget om gångfartsområde på Storgatan i Valdemarsvik, som ett försök under sommaren 2020.
2. Medel för detta, begärda 80 000 kr, beviljas ur kommunstyrelsens budget för oförutsedda utgifter.

Ärendebeskrivning

Arbetsgruppen för centrumutveckling har nu föreslagit att införa gångfartsområde på Storgatan som ett försök under perioden 15 juni – 16 augusti 2020. För att åstadkomma detta kommer arbetsgruppen att arbeta vidare för att få fram en lämplig gestaltning som enkelt kan plockas bort igen. Gestaltningen får inte hindra räddningsinsatser och transporter, vilket arbetsgruppen är väl medveten om.

I var ände på den tänkta sträckan, behöver vägmärken för Gångfartsområde samt Gångfartsområde upphör sättas upp. Kostnaden för dessa är beräknad till 80 000 kr. Utöver det tillkommer avgränsning och möblering. Till detta användas sådant som redan finns i kommunens ägo så långt det är möjligt. Näringar och fastighetsägare är också välkomna att bidra med möblemang och utsmyckning.

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Kristina Hörnqvist
Trafiksamordnare

(9)

KS-KcS.2019.93

REMISS - Handlingsprogram för skydd mot olyckor

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. **Xxxxxxxxxxxxxxxxxx**

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Räddningstjänsten Östra Götaland

Xxxxx

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Kommunchef och Stab
Peter Tirheden

Mottagare

Kommunstyrelsens Arbetsutskott

peter.tirheden@valdemarsvik.se

REMISS - Handlingsprogram för skydd mot olyckor

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen ställer sig bakom förslaget till remissvar gällande Handlingsprogram för skydd mot olyckor.

Ärendebeskrivning

Enligt Lagen om skydd mot olyckor (LSO) ska kommunen upprätta ett handlingsprogram för sin räddningsverksamhet. Enligt förbundsordningen för Räddningstjänsten Östra Götaland (RTÖG) ska förbundet uppfylla kommunens skyldigheter enligt denna lagstiftning.

Förbundet har tagit fram ett förslag till nytt handlingsprogram som medlemskommunerna och andra organisationer har möjlighet att lämna synpunkter på i ett remissförfarande.

Av programmet framgår att de övergripande målen för det fortsatta arbetet inom förbundet är att

- Inleda räddningsinsatser snabbare.
- Öka förmågan att hantera stora olyckor.

Målen har brutits ned i målområden med säkerhetsmål (resultatmål) och prestationsmål.

Remissvar

Valdemarsviks kommun bedömer att det är ett väl genomarbetat och gediget handlingsprogram, som vi ställer oss bakom. Vi vill dock poängtera följande.

Ett avsnitt i programmet behandlar frågor gällande förmågan till räddningsinsatser och hur lång inställetid som beräknas för de olika geografiska områden, som förbundet omfattar. Inställetiden är beräknad för första respektive andra (kompletterande) insatsenhet.

Uppgifterna gällande Valdemarsviks kommun visar att tiderna är relativt höga jämfört med övriga områden. De är beräknade till 12 respektive 29 minuter för första och andra insatsenhet.

Vi utgår från att förbundets målsättningar kommer att ge effekter och att de inställetider som idag är höga successivt kan minska.

Peter Tirheden
Säkerhets- och beredskapssamordnare

**Räddningstjänsten
Östra Götaland**

Diarienummer
RÖG 2019/0567 003

Sidan
1 av 1

Datum
2019-10-31

Namn
Ulf Lago
Förbundsdirektör
Telefon
010-480 4005

Direktionen för
Räddningstjänsten Östra
Götaland

Remiss - Handlingsprogram för skydd mot olyckor.

Förslag till beslut

Direktionen för Räddningstjänsten Östra Götaland beslutar att sända ut det föreslagna handlingsprogrammet för skydd mot olyckor på remiss.

Beskrivning av ärendet

Enligt lagen om skydd mot olyckor ska varje kommun ha ett handlingsprogram för skydd mot olyckor. Innan ett sådant handlingsprogram antas ska det sändas på remiss till sådana som kan anses beröras av det.

Ulf Lago
Förbundsdirektör

Bilaga: Remissinstanser
Remissutgåva för Handlingsprogram för skydd mot olyckor - räddningstjänst

Räddningstjänsten Östra Götaland
Albrektsvägen 150
602 39 Norrköping

Växel 010-480 40 00
E-post: info@rtog.se
www.rtog.se

Organisationsnummer: 809022

Räddningstjänsten
Östra Götaland

Datum

2019-11-05

Sidan

1 av 36

Namn

Jonas Holmgren

Operativ chef

Telefon

Remissversion

Handlingsprogram för skydd mot olyckor

Räddningstjänstverksamhet

Räddningstjänsten
Östra Götaland

Sammanfattning

Enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) ska varje kommun upprätta ett handlingsprogram för sin räddningstjänstverksamhet. Enligt förbundsordningen för Räddningstjänsten Östra Götaland ska förbundet uppfylla kommunens skyldigheter enligt lagen om skydd mot olyckor. I förbundet är kommunerna Linköping, Norrköping, Söderköping, Valdemarsvik och Åtvidaberg medlemmar. Detta program uppfyller kommunernas åtagande enligt 3 kap §8 i lagen om skydd mot olyckor

Med räddningstjänst avses de räddningsinsatser som kommunen ska ansvara för enligt lagen om skydd mot olyckor. Skyldigheten finns vid olyckor eller överhängande fara för olyckor för att hindra och begränsa skador på människor, egendom och miljö. Kommunen ska ansvara för en räddningsinsats endast om detta är motiverat med hänsyn till behovet av ett snabbt ingripande, det hotade intressets vikt, kostnaderna för insatsen och omständigheterna i övrigt.

Utifrån riskbilden inom förbundets område utformas mål för räddningstjänstverksamheten. Målen är att

- Inleda räddningsinsatser snabbare
- Öka förmåga att hantera stora olyckor

Handlingsprogrammet redovisas även den förmåga som finns för räddningsinsatser, vilka resurser som finns och vilken förmåga som vi avser att skaffa oss.

**Räddningstjänsten
Östra Götaland**

Innehåll/innehållsförteckning

1. Inledning	7
1.2 Den enskildes skyldigheter	7
1.3 Kommunens skyldigheter	8
2. Mål	9
2.1 Kortare insatstider	9
2.2 Omfattande olyckor	10
3. Risker	11
3.1 Identifierade risker	11
3.2 Inträffade olyckor	13
3.3 Olyckornas konsekvenser	13
3.4 Jämförelser och trender	14
3.5 Slutsatser	15
4. Säkerheten i framtiden	16
5. Övervägande och särskilda satsningar	17
6. Förmåga till räddningsinsats	18
6.1 Räddningsresursernas förmåga	18
6.2 Normal servicegrad och förmåga	19
6.3 Resurser	20

6.4 Förmåga till räddningsinsats	21
6.5 Särskild förmåga	23
6.6 Förmåga som vi avser att skaffa	23
6.7 Styrkeuppbyggnad	24
6.8 Ledningsorganisation	25
6.8.1 Bakre ledning	26
6.8.2 Skadeplatsledning	26
6.8.3 Stab	27
6.9 Särskild insatsplanering	27
6.10 Samverkan	27
6.10 Räddningstjänst vid höjd beredskap	29
6.11 Hamnar och gränser i vatten	30
7. Varning och alarmering	33
7.1 Varning och information till allmänhet	33
7.2 Larm från allmänhet	34
8. Uppföljning	34
9. BILAGA 1. Risker för skred och ras	36

1. INLEDNING

Enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) ska varje kommun upprätta ett handlingsprogram för sin räddningstjänstverksamhet. Kommunen ska, med utgångspunkt i sina lokala förhållanden, formulera egna mål för att nå de nationella målen i lagstiftningen samt redovisa vilka risker för olyckor som finns och vilken förmåga och vilka resurser till räddningsinsats som finns.

Enligt förbundsordningen för Räddningstjänsten Östra Götaland ska förbundet uppfylla kommunens skyldigheter enligt lagen om skydd mot olyckor. I förbundet är kommunerna Linköping, Norrköping, Söderköping, Valdemarsvik och Åtvidaberg medlemmar. Detta handlingsprogram uppfyller kommunernas åtagande enligt 3 kap § 8 i lagen om skydd mot olyckor.

Alla människors ska tillgodoses på ett likvärdigt sätt och arbetet ska bidra till att de jämställdhetspolitiska målen i samhället uppnås. Ett bättre skydd mot olyckor ger färre olyckor och skador, vilket i sin tur bidrar till att öka tryggheten i samhället för alla.

Programmet gäller tills dess att ett nytt antas, dock längst till och med 31/12 2023.

1.2 Den enskildes skyldigheter

Alla har ett primärt ansvar för att skydda sitt liv och sin egendom samt att inte orsaka olyckor. Ägare eller nyttjanderättshavare ska själv vidta brandskyddsåtgärder och andra åtgärder för livräddning som kan anses skäligen i varje enskilt fall.

Alla är skyldiga att varna andra som är i fara och vid behov tillkalla hjälp, om den enskilde upptäcker eller får kännedom om en olycka.

Alla mellan 18 och 65 år är skyldiga att delta i räddningsinsatser på en räddningsledares anmodan, om hans eller hennes kunskap, hälsa och kroppskrafter tillåter det.

1.3 Kommunens skyldigheter

Med räddningstjänst avses de räddningsinsatser som kommunen eller staten ska ansvara för enligt lagen om skydd mot olyckor. Skyldigheten finns vid olyckor eller överhängande fara för olyckor för att hindra och begränsa skador på människor, egendom och miljö. Kommunen ska ansvara för en räddningsinsats endast om detta är motiverat med hänsyn till;

- Behovet av ett snabbt ingripande
- Det hotade intressets vikt
- Kostnaderna för insatsen och
- Omständigheterna i övrigt.

När en räddningsinsats är avslutad ska kommunen se till att olyckan undersöks för att i skälig omfattning klarlägga orsakerna till olyckan, olycksförloppet och hur insatsen har genomförts.

När en räddningsinsats är avslutad ska räddningsledaren, om det är möjligt, underrätta ägaren eller nyttjanderättshavaren till den egendom som räddningsinsatsen har avsett om behovet av bevakning, restvärdeskydd, sanering och återställning.

Kommunen ska samordna verksamheten samt samarbeta med varandra och med andra som berörs. Kommunerna ska se till att allmänheten informeras om vilken förmåga att göra räddningsinsatser som finns. Dessutom ska de lämna upplysning om hur varning och information till allmänheten sker vid allvarliga olyckor.

Räddningstjänsten
Östra Götaland

2. MÅL

Utifrån de risker för olyckor som finns idag och framtida utmaningar formulerar vi i detta handlingsprogram mål för räddningstjänstverksamheten. Målen tar sin utgångspunkt i de nationella målen i lagen om skydd mot olyckor:

1 §

Bestämmelserna i denna lag syftar till att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.

3 §

Räddningstjänsten skall planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt.

Utifrån de nationella målen ovan och den aktuella riskbilden i vårt område, har följande mål för räddningstjänstverksamheten satts upp:

2.1 Kortare insatstider

Säkerhetsmål (Resultatmål)

- Den som behöver hjälp vid olyckor ska få hjälp allt snabbare

Prestationsmål

- Öka samverkan med andra aktörer så att dessa kan göra första insats i väntan på oss
- Ökad användning av mindre enheter (fordon) för att snabbare nå fram till olyckor
- Effektivare utalarmering av räddningsresurser i samverkan med andra

2.2 Omfattande olyckor

Säkerhetsmål

- Vår förmåga att själv och tillsammans med andra, genomföra insatser vid stora olyckor ska vara ständigt ökande.

Prestationsmål

- Öka förmågan att leda stora räddningsinsatser.
- Öka förmågan i eget stabsarbete enligt en i länet överenskommen metodik.
- Ökad förmåga att hantera större skogsbränder.

3. RISKER

Målen i handlingsprogrammet utgår från riskbilden i kommunerna. I detta kapitel ges en övergripande bild av dessa risker. En fullständig riskanalys finns i "Risk- och skyddsanalys enligt Lagen om skydd mot olyckor" som upprättats av Räddningstjänsten Östra Götaland.

3.1 Identifierade risker

En systematisk analys av risker och skyddet mot olyckor har gjorts inför detta handlingsprogram. Följande olycksrisker har identifierats:

Risk	Frekvens	Samhällskonsekvens	Kommentar
Stort utsläpp av farligt ämne	Låg	Allvarlig	I Norrköping och Linköping finns företag som hanterar och tar emot transporter av farliga ämnen i så stor omfattning att allvarliga konsekvenser kan uppstå om olycka inträffar i tätbebyggda områden eller känsliga miljöer.
Kemikalieutsläpp till havs	Låg	Allvarlig	Några kommuner har en omfattande kuststräcka med många öar. Ett utsläpp skulle ge stora och långvariga konsekvenser på landyta, vatten- och bottenmiljöer samt djurliv.
Ras och skred	Låg	Medel	Områden med förhöjd risk är identifierade i kommunerna och kända. Vissa åtgärder är vidtagna (se bilaga 1).
Översvämning och vattenskador	Medel	Medel	Vissa områden i kommunerna har identifierats som särskilt utsatta vid skyfall och förhöjda vattennivåer.
Skogs-, mark- och gräsbrand	Medel	Medel - Allvarlig	Det finns sammanhängande skogsarealer, där vissa även har värdefull natur. Konsekvenserna av en skogsbrand är mycket beroende på de väderförhållandena inför vid eventuella bränder.
Trafikolyckor	Hög	Medel	Drabbar också den enskilde stort. Sammanlagda

			konsekvenserna för hela samhället av alla inträffade olyckor är stora.
Bränder	Hög	Allvarlig	Mycket stor sammanlagd konsekvens för samhället i form av stora kostnader.
Falloyckor	Hög	Allvarlig	Drabbar också den enskilde stort. Mycket stor sammanlagd konsekvens för samhället i form av stora kostnader.
Drunkningsolyckor	Låg	Medel	Konsekvens för samhället är inte så stor men stor för den enskilde.
Förgiftningsolyckor	Medel	Allvarlig	Drabbar den enskilde stort. Mycket stor sammanlagd konsekvens för samhället i form av stora kostnader.
Suicid	Hög	Allvarlig	Drabbar också den enskilde stort. Mycket stor sammanlagd konsekvens för samhället i form av stora kostnader.
Övriga transportolyckor	Låg	Allvarlig	I vårt område finns tre flygplatser. Stambanan passerar och gods-och passageratrafik till sjöss är omfattande. Två europavägar och flera riksvägar med trafik av farligt gods passerar området.

Tabell 1. Identifierade risker i kommunerna. Källa: Risk- och skyddsanalys (RTÖG 2019)

3.2 Inträffade olyckor

Inte alla olyckor som sker kommer till det offentliga kännedom. De olyckor som kommer till kännedom har ofta resulterat i någon form av ingripande av räddningstjänst, polis, ambulans eller kontakt med vårdande instanser. Nedan visas uppskattat antal av olyckor i vårt område.

Typ av händelse	Antal händelser per år	Källa
Fallolyckor	9 000	Uppskattning från nationell statistik
Trafikolyckor	1 300	Polis- och vådrapporterade olyckor
Suicidförsök	450	Uppskattning från nationell statistik
Brand i byggnad	300	Insatsstatistik RTÖG
Drunkning	~5-10	Insatsstatistik RTÖG

Tabell 2. Antal olyckshändelser per år inom olika olyckstyper

3.3 Olyckornas konsekvenser

De olycksrisker som blir verklighet orsakar både mänskligt lidande och samhällskostnader. Nedan redovisas antal döda, svårt skadade och samhällskostnaderna för ett år. Siffrorna utgår från samhällets totala kostnader, som sedan har fördelats till vårt område utifrån invånarantal.

Typ av händelse	Döda	Svårt skadade	Samhällskostnader
Fall	45	2 200	700 mnkr
Suicid	35	325	>300 mnkr
Transportolyckor	~ 6	325	700 mnkr
Brand	~1-2	10	200 mnkr
Drunkning	~2-3	~2-3	25 mnkr

Räddningstjänsten
Östra Götaland

Tabell 3. Antal döda och skadade per år och beräknad samhällskostnad i vårt område.

3.4 Jämförelser och trender

Nedan görs en jämförelse med läget avseende döda och skadade i vårt område och riket.

Dessutom görs en trendmarkering utifrån hur utvecklingen varit från förra handlingsprogrammet

Typ av händelse	Jämförelse med riket	Kön	Trender	Ålder
Fall	Lika	Jämt fördelat	Skadade sjunker, omkomna ökar	Äldre
Suicid	Högre	Kvinnor skadas, män dör.	Skadade ökar, omkomna ökar	Alla åldrar
Transportolyckor	Lägre	Flest män	Sjunkande	Medelålder
Brand	Lägre	Flest män	Sjunkande	Äldre
Drunkning	Högre	Flest män	Oförändrat	Äldre

Tabell 4. Jämförelse för olika olyckstyper med rikssnittet, mellan kön och trender.

När det gäller antal döda och svårt skadade till följd av suicid och drunkning, ligger sammantaget vårt område sämre till än landet i övrigt. Trenden för suicid och drunkning är dock sjunkande respektive oförändrat. Dock finns en skillnad när det kommer om man omkommer eller skadas svårt till följd av dessa olyckor.

När det gäller det totala antalet omkomna eller svårt skadade till följd av fallolyckor, transportolyckor och bränder ligger siffrorna inom vårt område lägre eller på samma nivå som riket.

Män är generellt sett överrepresenterade i de flesta olyckor, bortsett från suicidförsök där kvinnor är överrepresenterade.

3.5 Slutsatser

Det inträffar årligen många olyckor som orsakar stora konsekvenser på liv och hälsa, egendom och miljö i vårt område.

Det finns några skillnader gällande olyckor, risker, skador och skydd mellan vårt område och riket. En skillnad är det stora antal "Sevesoföretag" som finns. Dessa bidrar starkt till riskbilden genom risker i samband med transporter och risker för företagens direkta omgivning. En annan skillnad är en större risk att drabbas av ett större oljeutsläpp längs kustlinjen.

Antal bränder som inträffar i byggnader ligger strax under rikssnittet. Dessutom skadas eller omkommer färre personer i vårt område jämfört med rikssnittet till följd av bränder. Det finns därutöver en sjunkande trend av antalet skadade och omkomna i trafikolyckor i vårt område.

Det kan urskiljas en neutral trend gällande drabbade i drunkningsolyckor.

Fallolyckor är den vanligaste orsaken till skador och dödsfall men det finns en sjunkande trend av antalet skadade i fallolyckor i vårt område. Självdestruktiv handling är den kategori som tillsammans med fallolyckor orsakar i särklass flest omkomna per år. Det är en svagt ökande trend av antalet skadade men en sjunkande trend avseende omkomna i suicid.

Bortsett från suicid, är män överrepresenterade i alla olyckskategorier och skadetyper.

4. SÄKERHETEN I FRAMTIDEN

Det är viktigt att säkerhetsarbetet inte enbart grundar sig på dagens och gårdagens risker. För att säkerhetsarbetet ska vara aktuellt måste även den framtida utvecklingen analyseras. Detta handlingsprogram har haft Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, framtidsstudie Räddningstjänsten 2030¹ i särskilt fokus vid identifiering av framtidens risker.

Följande områden har därav valts ut som särskilt angelägna att ta hänsyn till:

- Demografiska förändringar - andelen och antalet unga och äldre ökar.
- Förändrat väder och klimat – räddningstjänsten kan ställas inför fler och mer komplexa naturolyckor
- Urbanisering – städer förtätas och landsbygd risker att gå i motsatt riktning.
- Ny byggnadsteknik och byggnadsmaterial – ger förändrade och snabbare brandförlopp
- Teknisk utvecklingen – kan skapa ökad säkerhet men ökar samtidigt sårbarheten i samhället
- Förändrat transportsystem – vi färdas mer gemensamt och med fordon som drivs av olika drivmedel.
- Förändrat säkerhetspolitiskt läge – ger ökad risk för antagonistiska handlingar och gråzonsproblematik
- Digitalisering – ger effektiviseringar men också ökad sårbarhet
- Nya energikällor – ger ökad risk i samband med olyckor.
- Infrastruktur (ex Ostlänken) – ställer nya krav på räddningstjänstens insatsförmåga

---

¹ Framtidsstudie år 2030 – med fokus på kommunal räddningstjänstorganisation, 2016, Kairos Future AB, Florén, Krafft, Pernemalm mfl)

5. ÖVERVÄGANDE OCH SÄRSKILDA SATSNINGAR

Med den beskrivna riskbilden och framtidsanalysen som grund, behöver vår räddningstjänstverksamhet särskilt fokusera på några utvalda områden. Att vi satsar särskilt på dessa områden, innebär inte att andra områden lämnas åt sidan. Vi kommer även fortsättningsvis ha förmåga att hantera ett brett spektrum av olyckor.

Följande områden kommer prioriteras inom ramen för detta handlingsprogram:

- Effektiviserad räddningstjänstverksamhet så att olyckor och händelser hanteras av tillräckliga resurser
- Minskad tid till att en räddningsinsats kan påbörjas för att tidigare kunna avbryta skadeutvecklingen, särskilt i boendemiljöer och i trafikmiljöer där de flesta skadorna inträffar och där skadekostnaderna är som störst.
- Ökad förmåga att hantera klimat- och väderrelaterade händelser så som omfattande skogsbrand, översvämningar och höga temperaturer
- Ökad förmåga att hantera händelser med många drabbade och med antagonistiska inslag
- Ökad förmåga och snabbare räddning av personer som finns ovan vattenytan
- Ökad totalförsvarsförmåga
- Ökad förmåga att hantera komplicerade transportolyckor.
- Ökad förmåga att hantera komplicerad brandsläckning i höga byggnader eller underjordsanläggningar

6. FÖRMÅGA TILL RÄDDNINGSSINSATS

Vi planerar vår förmåga att genomföra räddningsinsatser vid olyckor eller överhängande fara för olyckor så att den svarar mot den aktuella riskbilden. Målet är att ge en snabb och effektiv räddningsinsats till den som drabbats eller riskerar att drabbas av en olycka.

Vi ska vara ett naturligt inslag i samhället och finnas nära människor före, under och efter olyckor. Detta innebär att allt färre räddningsinsatser kommer ha räddningsstationer som utgångspunkt. För detta krävs förberedelser och tekniska system för att vi ska kunna ha en ständig övergripande bild av tillgängliga resurser och kompetens.

För att utföra effektiva räddningsinsatser krävs också samverkan med andra räddningstjänster, kommuner och organisationer. En första räddningsinsats vårt geografiska område kan därför utföras av en annan räddningstjänstorganisation i regionen om de är närmast olyckan. Ambitionen är att alltid larma närmsta tillgängliga resurs för att ge så snabb hjälp som möjligt, oavsett administrativa gränser mellan kommuner och organisationer.

6.1 Räddningsresursernas förmåga

Våra samlade räddningsresurser är lokaliserade över hela vårt område (se bild 1, s 20). Därigenom kan räddningsinsatser snabbt påbörjas för att hjälpa den som drabbats eller riskerar att drabbas av en olycka. Den första hjälp som kan ges till den som drabbats är att:

- inleda akuta sjukvårdsinsatser t.ex. hjärt- och lungräddning.
- begränsa brand eller påbörja släckning av brand – mindre bränder i byggnader eller utomhus kan ofta släckas av de första resurserna på plats.
- påbörja räddningsarbete vid trafikolycka avseende t.ex. riskbedömning, avspärning och förbereda för losstagningsarbete.
- rädda personer på eller nära vattenytan.
- undsätta personer som fastnat, i t.ex. hissar, maskiner eller dylikt.

Räddningstjänsten
Östra Götaland

- säkra av plats och omhändertagande av farligt ämne vid mindre utsläpp.
- påbörja riskbedömning för att identifiera och värdera grundläggande skadeplatsfaktorer vilka kan antas påverka insatsens genomförande negativt eller innebära risk.
- etablera kontakt med person i utsatt situation syftande till att förhindra suicid/egenskada.

Vi beskriver respektive räddningsstations förmåga i detalj genom att nyttja MSBs verktyg för Förmågebeskrivning.

6.2 Normal servicegrad och förmåga

Vår servicegrad, dvs hur många olyckor vi når fram till inom olika tider, bestäms till stor del av var våra räddningsresurser finns. Vi är organiserade och har sådan närvaro inom vårt område att 75 procent av alla olyckor nås inom 10 minuter efter att vi fått larm. 95 procent av alla olyckor kan nås inom 30 minuter.

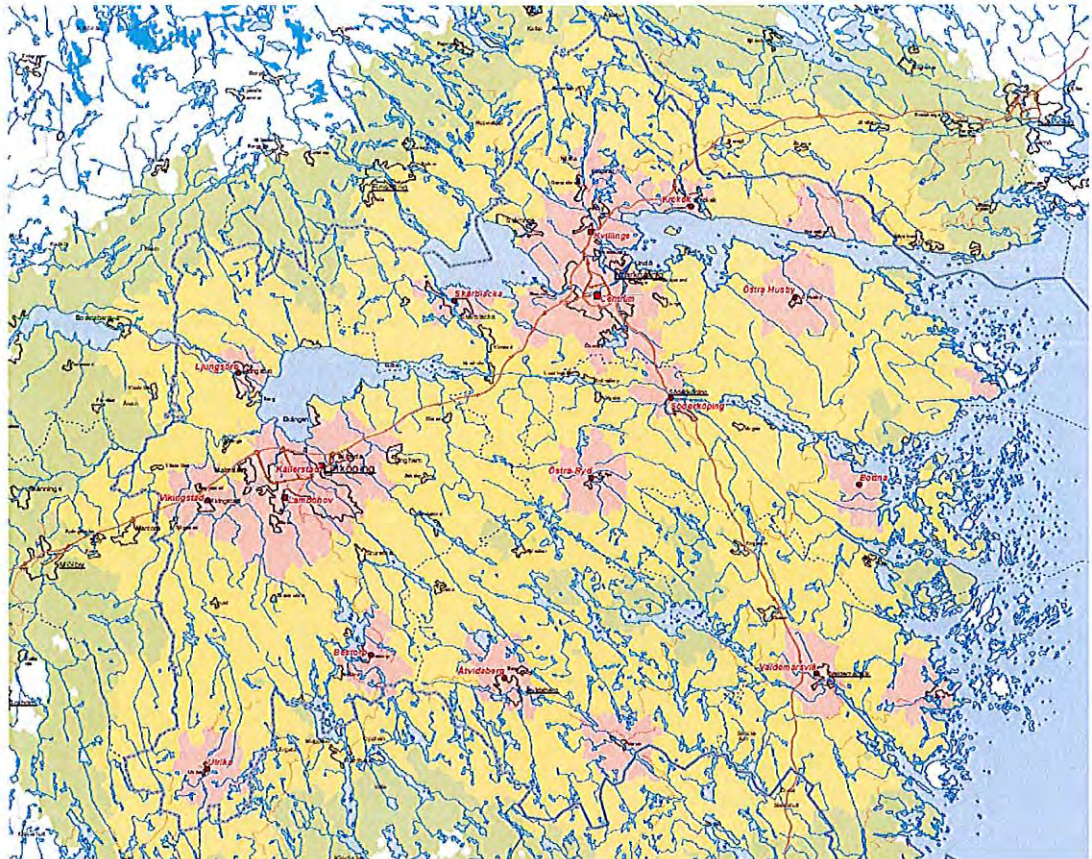

Bild 1. Bilden visar platser där vi har närvaro med räddningsresurser och servicegrad. Röd färg innebär insatstid 0-10 minuter, gul färg 10-20 minuter och blå färg 20-30 minuter.

6.3 Resurser

En enhet består av dess personal, kompetens, fordon och utrustning som kan utföra räddningsarbete på en skadplats. Våra olika enheter beskrivs i tabell 5.

Enhet	Beskrivning av förmåga
Första insatsförmåga	Enhet som finns på samtliga räddningsstationer och som används för att själv hantera mindre olyckor eller fördröja skadeutvecklingen i väntan på tillkommande resurser.
Basförmåga	Enhet som finns inom större orter med högre riskbild och som används vid i stort sett alla olyckor. Med basförmåga kan rökdykning genomföras.
Särskild förmåga	<ul style="list-style-type: none"> - Enhet för vattendykning från kaj, strandkant eller båt. - Enhet särskilt utbildad och utrustad för att genomföra avancerad räddning på höga höjder (master, vindkraftverk, berg etc.) eller underjordiska anläggningar. - Enhet särskilt utbildad och utrustad för att genomföra komplicerade räddningsinsatser vid kemikalieolycka eller annan olycka med farliga ämnen.
Höjdenhet	Enhet som behövs i områden med sådan bebyggelse att det vid olyckor krävs möjlighet till utrymning eller livräddning via höjdfordon
Vattenenhet	Enhet för vattenförsörjning.
Terrängenhet	Enhet för transport av material och utrustning i terräng.
Tung räddning	Enhet särskilt utbildad och utrustad för avancerad losstagning av fastklämda personer, tunga lyft eller övriga räddningsuppdrag.
Båtenhet	Enhet för livräddande insatser i mindre vatten.

Tabell 5. Enheter inom Räddningstjänsten Östra Götaland.

6.4 Förmåga till räddningsinsats

Vår ledningsorganisation värderar kontinuerligt förmågan till räddningsinsats i förhållande till aktuell riskbild. Om vår förmåga till räddningsinsats är påverkad eller ansträngd på grund av exempelvis flera pågående insatser, resursbrist eller icke planerade driftstörningar, kan detta medföra längre insattider, lägre kapacitet och sämre uthållighet. Vår förmåga till räddnings-insats redovisas i tabellen nedan i form av planerad, påverkad och ansträngd förmåga

	Planerad förmåga	Påverkad förmåga*	Ansträngd förmåga**
Första insatsförmåga	Inom 10 minuter efter larm nå 75 procent av alla olyckor	Inom 20 minuter efter larm nå 75 procent av alla olyckor	Inom 30 minuter efter larm nå 95 procent av alla olyckor
Basförmåga	Inom 15 minuter efter larm nå 75 procent av alla olyckor	Inom 30 minuter efter larm nå 75 procent av alla olyckor	Inom 60 minuter efter larm nå 95 procent av alla olyckor
Höjdenhet	Inom 10 minuter efter larm nå 95 procent av alla olyckor som kräver utrymning eller livräddning via höjdfordon	Inom 20 minuter efter larm nå 95 procent av alla olyckor som kräver utrymning eller livräddning via höjdfordon	Inom 30 minuter efter larm nå 95 procent av alla olyckor som kräver utrymning eller livräddning via höjdfordon
Särskild förmåga	Inom 45 minuter efter larm nå 95 procent av alla olyckor	Inom 60 minuter efter larm nå 95 procent av alla olyckor	
Samhällets förmåga	Inom 10 minuter efter identifierat behov av nationell förstärkning kunna genomföra förfrågan (<i>beställning</i>)	Inom 20 minuter efter identifierat behov av nationell förstärkning kunna genomföra förfrågan (<i>beställning</i>)	Inom 30 minuter efter identifierat behov av nationell förstärkning kunna genomföra förfrågan (<i>beställning</i>)

Tabell 6. Servicegrad vid planerad, påverkad och ansträngd förmåga

*Vid två eller tre samtidigt pågående insatser, viss resursbrist eller driftstörning.

**Fyra eller flera samtidigt pågående insatser, större resursbrist eller större driftstörning.

Vi planerar för att dygnet runt vara 77 personer tillgängliga i vår utryckningsorganisation. Av dessa är 26 personer i jour (20 brandmän och 6 befäl) och 50 personer i beredskap (41 brandmän och 9 befäl). Utöver detta finns också insatschef i beredskap. Utöver detta finns räddningsmän vid våra brandvärn.

Räddningstjänsten
Östra Götaland

Denna planerade bemanning kan vara högre eller lägre under enstaka tillfällen efter beslut av räddningschefen eller den som denne utsett. Som lägst ska dock alltid 23 personer finnas i jour, varav minst 18 brandmän och 5 befäl, jämnt fördelade mellan heltidsstationerna. Dessutom ska alltid insatschef i beredskap finnas.

Vid påverkad eller ansträngd förmåga kan en geografisk omdisponering av våra resurser ske för att upprätthålla en skälig beredskap. Dessutom kan förstärkning begäras från samverkande organisationer eller genom att kalla in personal för extra tjänstgöring.

6.5 Särskild förmåga

Vi har ett flertal så kallade särskilda förmågor (se beskrivning pkt 6.3) för att utföra räddningsinsatser. Dessa finns på en eller ett fåtal räddningsstationer. Med särskild förmåga kan vi bland annat genomföra:

- hantering av olyckor eller hot innefattande farliga ämnen (CBRNE).
- eftersök och i vissa fall livräddning av personer under ytan med räddningsdykare.
- undsättning av nödställda personer på hög höjd eller i lågpunkter (t.ex. brunnar).

Vi avser att utreda förutsättningar för att koncentrera de särskilda förmågorna till färre stationer än idag.

6.6 Förmåga som vi avser att skaffa

Vi avser att utreda förutsättningar för att utöka vår särskilda förmåga till att också omfatta;

- Brandsläckning i särskilt komplicerade miljöer t.ex. byggnader över 9 våningar eller tunnlar/underjordsanläggningar
- Särskild sök- och räddningsförmåga vid stora komplexa räddningsinsatser med kollapsade byggnadskonstruktioner eller ras, orsakade av till exempel naturkatastrofer, olyckor, terroråd eller krig.

Vår ambition är också att genom avtal eller andra överenskommelser använda andra resurser än räddningstjänstorganisationer för att ge så snabb hjälp som möjligt. Vår ambition är också att utreda ökad förmåga till livräddning av personer vid vattenytan.

6.7 Styrkeuppbyggnad

För att stärka förmågan till insats, behöver ibland fler enheter ansluta till en olycksplats. I tabellen redovisas hur långt det tar i genomsnitt för en första enhet att nå en skadeplats samt hur lång tid det tar för nästa enhet (kompletterande enhet) att nå aktuell skadeplats.

Område	Första enhet (min)	Kompletterande enhet (min)
Bottna	13	25
Centrum	6	11
Kallerstad	7	9
Krokek	8	13
Kvillinge	6	12
Lambohov	6	9
Ljungsbro	11	14
Skärblacka	10	16
Söderköping	9	16
Ulrika	12	21
Valdemarsvik	12	29
Vikingstad	9	11
Åtvidaberg	10	22

Östra Husby	12	23
Östra Ryd	13	19

Tabell 7. Insatstid (dvs tid från larm till ankomst till skadeplats) i genomsnitt för första enhet och kompletterande enhet.

Tiderna i tabellen ovan är en beräknad medeltid från räddningsstationen till skadeplats i varje räddningsstations första insatsområde.

6.8 Ledningsorganisation

Ledningsorganisationen omfattar de funktioner som leder räddningsinsatser (insatsledning) och bakre ledning, vilken utövar systemledning. Båda dessa funktioner kan stödjas med stab. Ledningsorganisationen ska kunna:

- säkerställa god beredskap.
- tidigt ta ställning till om en räddningsinsats ska inledas.
- värdera behov av såväl initiala resurstilldelningar som förstärkningar.
- prioritera mellan flera samtidiga resursbehov.
- följa upp och säkerställa måluppfyllelse för räddningsinsatserna över tid.
- samverka med andra aktörer och bidra till en aktörsgemensam inriktning och samordning.

Ledningsorganisationen vid normal risk- och hotbild ska ha en förmåga att:

- samtidigt leda två större räddningsinsatser med hög dynamik eller i komplexa miljöer.
- leda en mycket omfattande räddningsinsats med hög dynamik eller i mycket komplex miljö.

Räddningschefen utser vilka inom organisationen som får vara räddningsledare. Räddningschefen ska lägst ha avlagt brandingenjörsexamen och ha genomgått MSBs påbyggnadsutbildning för brandingenjörer eller motsvarande utbildning.

6.8.1 BAKRE LEDNING

Den bakre ledningen utövar systemledning på delegation av räddningschefen. Vår systemledning ansvarar för den sammantagna hanteringen av pågående insatser och beredskap. Systemledning innebär att :

- över tid kunna definiera och anpassa räddningstjänstens uppdrag relaterat till aktuell lagstiftning
- säkerställa god beredskap
- tidigt ta ställning till om en räddningsinsats ska inledas
- värdera behov av såväl initiala resurstilldelningar som förstärkningar
- prioritera mellan flera samtidiga resursbehov

Systemledningen sker i normala fall från vår räddningscentral (RC) på räddningsstation Lambohov. För arbetet finns särskilda styrdokument. Genom avtal är flertalet kommuner och räddningstjänstorganisationer anslutna till vår larm- och ledningsorganisation (se pkt 6.9)

6.8.2 SKADEPLATSLEDNING

På skadeplatsen kan det finnas tre ledningsnivåer. Alla ledningsnivåer disponeras efter aktuell risk- och hotbild eller pågående insatser. Vi planerar för att kunna skapa alla våra ledningsnivåer på en skadeplats 60 minuter efter larm, om inte räddningschefen eller den som denne utsett beslutat annat i det enskilda fallet.

Räddningstjänsten
Östra Götaland

6.8.3 STAB

Såväl bakre ledning som ledning på skadeplats kan förstärkas med stabsfunktioner. Den bakre staben stödjer systemledningen. Förstärkt insatsledning stödjer insatsledningen på olycksplatsen.

Vid en räddningsinsats med särskilt samverkansbehov kan s.k. samverkansperson utses för att bemanna en annan organisations lednings- eller stabsplats. Samverkan kan behöva ske med sjukvårdsorganisationer, polis, länsstyrelse m.fl.

Inom ramen att kunna hantera effekterna av omfattande och komplexa olyckor ska vår förmåga att med stab stödja system- respektive insatsledning långsiktigt stärkas.

6.9 Särskild insatsplanering

Vi har inom vårt område verksamheter med särskilda risker, en komplicerad infrastruktur, skyddsvärda naturområden och en lång kuststräcka. Vid dessa typer av verksamheter eller områden och miljöer arbetar vi med särskild insatsplanering. Dessa planer är till för att underlätta det operativa arbetet. Det kan bland annat handla om att i planerna beskriva framkörning till anläggningen eller verksamheten, visa var särskilda risker finns, brandvattenförsörjning eller annan specifik och väsentlig information.

Vår ledningsorganisation gör planering utifrån aktuell hot- och riskbild avseende till exempel risken för skogs- och gräsbrand, höga flöden, värmeböljor etc. Ofta sker denna planering i samverkan med andra aktörer inom vår region.

6.10 Samverkan

Operativ samverkan skapar förutsättningar för att en räddningsinsats kan påbörjas oavsett geografiska gränser och att insatsens resurser och uthållighet förbättras. Genom samverkan på används samhällets samlade resurser effektivt till förmån för den som drabbas av olyckor eller annat nödläge. Vi har formaliserad samverkansöverenskommelse inom följande områden:

Samverkanspart	Avtal	Avtalsform	Samverkansområde	Omfattning
SOS Alarm Sverige AB	Ja	Utgiftsavtal	Larmmottagning och utalarmering	Mottagning av 112-samtal, intervju, positionering och alarmering av första enhet
Region Östergötland	Ja	Samarbetsavtal	Hälso- och sjukvård	IVPA, hjärtstopp
Västra Sörmlands räddningstjänst (VSR)	Ja	Intäktsavtal	Larm- och ledning	VSR omfattas av RTÖG ledningssystem
Räddningstjänsten Motala/Vadstena	Ja	Intäktsavtal	Larm- och ledning	Räddningstjänsten Motala/Vadstena omfattas av RTÖG ledningssystem
Samverkan Östergötland	Nej	Strategi för samverkan mellan flera olika aktörer	Samverkan	Samverkan före, under och efter samhällsstörning
Försäkringsbranschens Restvärderäddning i Sverige AB	Ja	Intäktsavtal	Restvärderäddning, sanering, evakuering av tåg samt utbildning för arbetsjordning och arbete på väg- och spårområde	Åtgärder efter olyckor för att bland annat minimera ekonomiska kostnader

Räddningstjänstens Västervik	Ja	Samarbetsavtal	Gränslös räddningstjänst	Avtal om att närmaste enhet larmas till olyckor
Sörmlandskustens Räddningstjänst	Ja	Samarbetsavtal	Gränslös räddningstjänst	Avtal om att närmaste enhet larmas till olyckor
Billerud Korsnäs AB	Ja	Intäktsavtal	Beredskap	RTÖG håller beredskap med brandmän för företagets räkning
Räddningstjänsterna i Östergötlands län	Ja	Samarbetsavtal	Gränslös räddningstjänst	Avtal om att närmaste enhet larmas till olyckor

Tabell 8. Några av de större samverkansöverenskommelse som RTÖG har idag.

6.10 Räddningstjänst vid höjd beredskap

Ett förändrat säkerhetspolitiskt läge i vårt närområde innebär planering och förberedelser för särskilda åtgärder i samverkan med andra myndigheter. Vi har mot bakgrund av detta börjat analysera vad ett förändrat säkerhetspolitiskt läge kan innebära.

Inför höjd beredskap kommer Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, att utfärda föreskrifter. Utifrån dessa kommer särskild planläggning att ske.

Under höjd beredskap ändras den fredstida organisationen. Nya uppgifter tillförs i form av att upptäcka, utmärka och röja farliga områden samt att indikera, sanera och vidta andra åtgärder för skydd mot kemiska stridsmedel och kärnvapen. För att kunna fullgöra samtliga uppgifter även under höjd beredskap kommer en särskild krigsorganisation att skapas.

Vi krigsplacerar samtliga medarbetare inom organisationen. Personal som av olika anledningar är krigsplacerad inom annan organisation kommer att krigsplaceras i den

organisation som det bedöms att den aktuella medarbetaren gör mest nytta för totalförsvaret.

Åtgärder för att stärka det civila försvaret kommer att ske i nära dialog och samarbete med våra medlemskommuner.

6.11 Hamnar och gränser i vatten

Vi ansvarar för räddningsinsatser i den inre delen av Bråviken, Pampusfjärden och Lindöfjärden vid Norrköpings kommun samt vid Fyrudden och Valdemarsviks hamn i Valdemarsviks kommun (se bilder nedan). Utanför dessa gränser är räddningstjänstansvaret statligt. Sjöfartsverket är ansvarigt för sjöräddningstjänst för att rädda liv, medan Kustbevakningen ansvarar för miljöräddningstjänst utanför detta område.

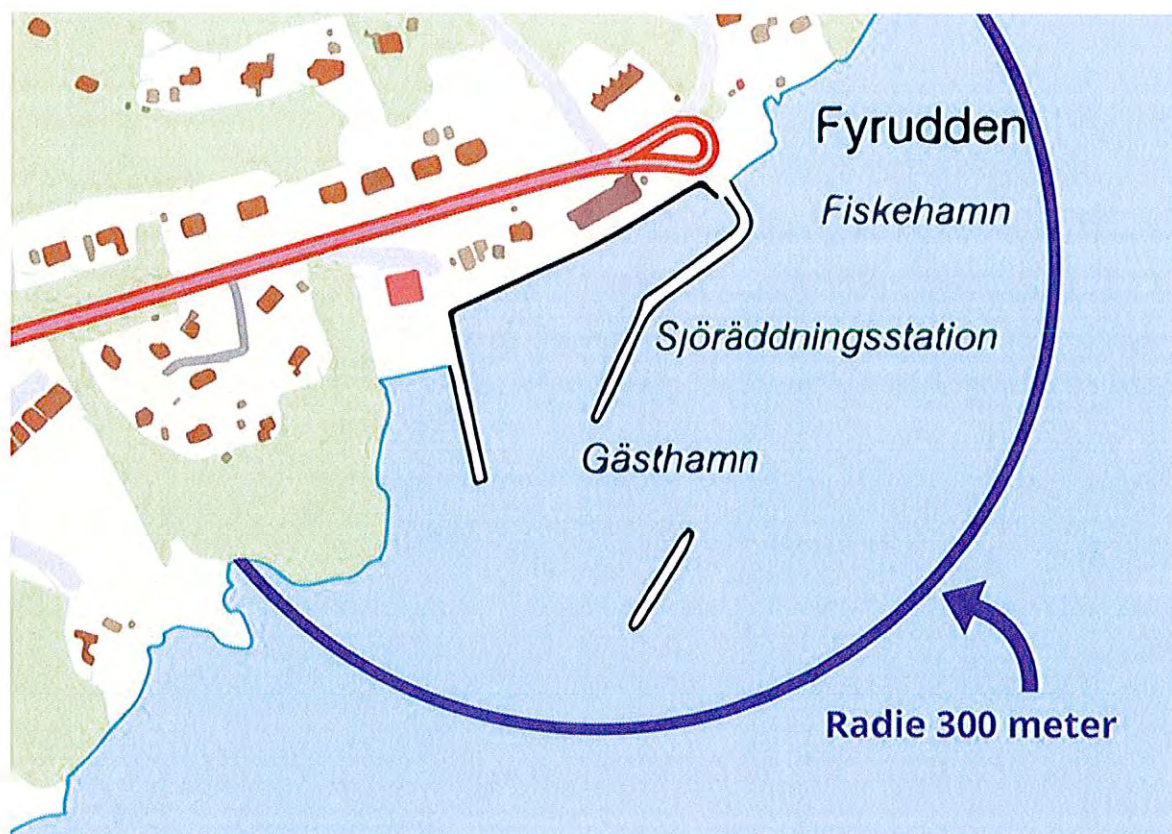
Utsläpp av farliga ämnen (olja eller andra kemikalier) som når land är en skyldighet för kommunerna att ta hand om, antingen inom ramen för kommunal räddningstjänst eller som en annan kommunal skyldighet.

Bild 2. Gränser i vatten utanför Norrköpings hamn (lila linje)

Räddningstjänsten
Östra Götaland

meter ut från hamnen.

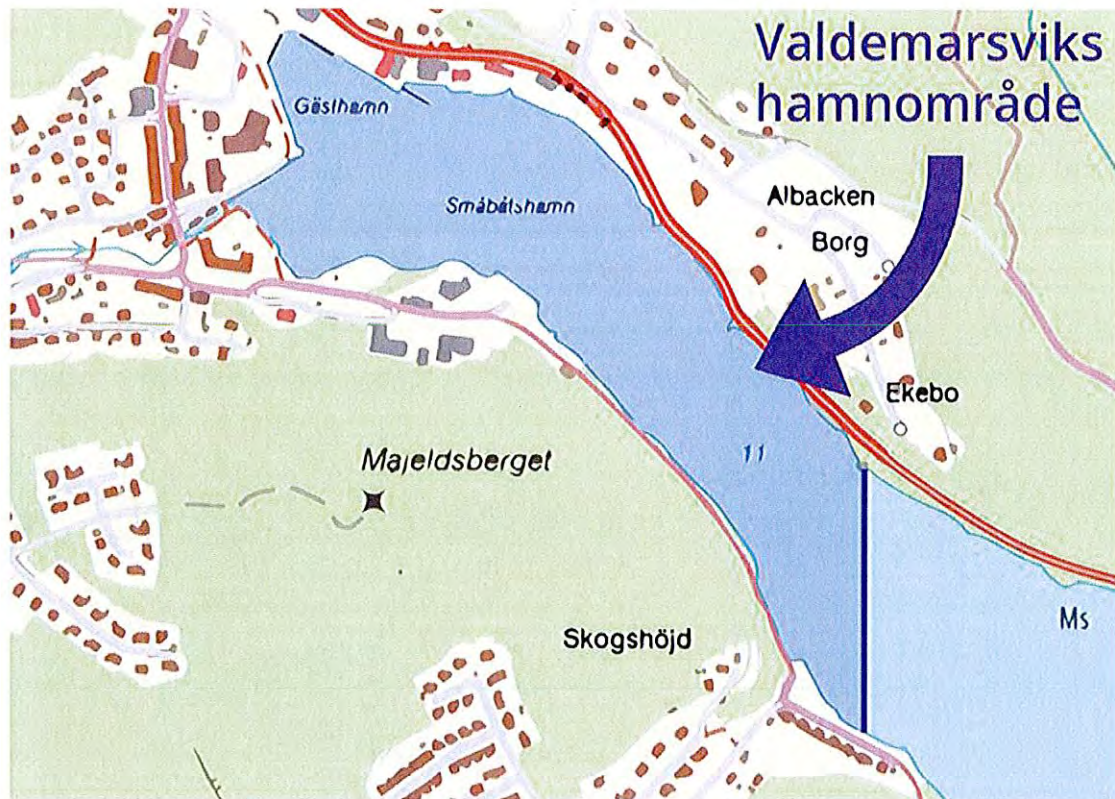

Bild 4. Gränser vid vatten utanför hamnen vid Valdemarsvik hamn,

7. VARNING OCH ALARMERING

7.1 Varning och information till allmänhet

Vid allvarliga olyckshändelser ska allmänheten kunna informeras för att kunna vidta åtgärder för att skydda sig själva. Det kan bland annat ske genom VMA, Viktigt Meddelande till Allmänheten. Information och råd kan kommuniceras via flera olika kanaler så som radio, telefon och tv.

VMA kan kompletteras med ljudsignaler från särskilda varningsaggregat utomhus.

Signalen från ett varningsaggregat består av upprepade sju sekunder långa ljudstötter med 14 sekunders paus. Aggregaten* finns i Norrköping, Söderköping, Valdemarsvik, Åtvidaberg, Linköping, Malmslätt och Vikingstad och Åby. Varningsaggregaten kan styras från räddningscentralen på räddningsstation Lambohov eller SOS Alarm AB.

När signalen hörs ska allmänheten bege sig inomhus, stänga fönster, dörrar och ventiler samt lyssna på riks- eller lokalradion. Vi ansvarar för underhåll och provning av varningsaggregaten.

7.2 Larm från allmänhet

Normalt larmas räddningstjänst av SOS Alarm efter att den hjälpsökande ringt 112. Detta regleras i ett avtal mellan oss och SOS Alarm. Vid en störning i teletrafiken kan räddningstjänst larmas från varje räddningsstation. Från de flesta av våra räddningsenheter kan kontakt skapas till SOS Alarm via särskilt kommunikationssystem.

Vi har en överenskommelse med SOS Alarm om kriterier när vi ska bli underrättade om telestörningar. Räddningstjänsten vidtar då, utifrån det aktuella läget, åtgärder så att allmänheten kan larma räddningstjänst i händelse av olyckor.

Vid andra störningar på larmfunktionen 112 kan räddningsstationer bemannas med personal som kan nå SOS Alarm.

8. UPPFÖLJNING

Handlingsprogrammet för skydd mot olyckor är en integrerad del av vår styrmodell. Detta innebär att mål och andra krav i detta program omvandlas i vår interna styrning.

För målen har ett antal indikatorer tagits fram för att underlätta uppföljning. Vissa av målen följs upp tertialvis, vilket ger förutsättningar att göra korrigeringar under verksamhetsårets gång. Förutom den tertialvisa uppföljning sker också en uppföljning varje år.

Räddningstjänsten
Östra Götaland

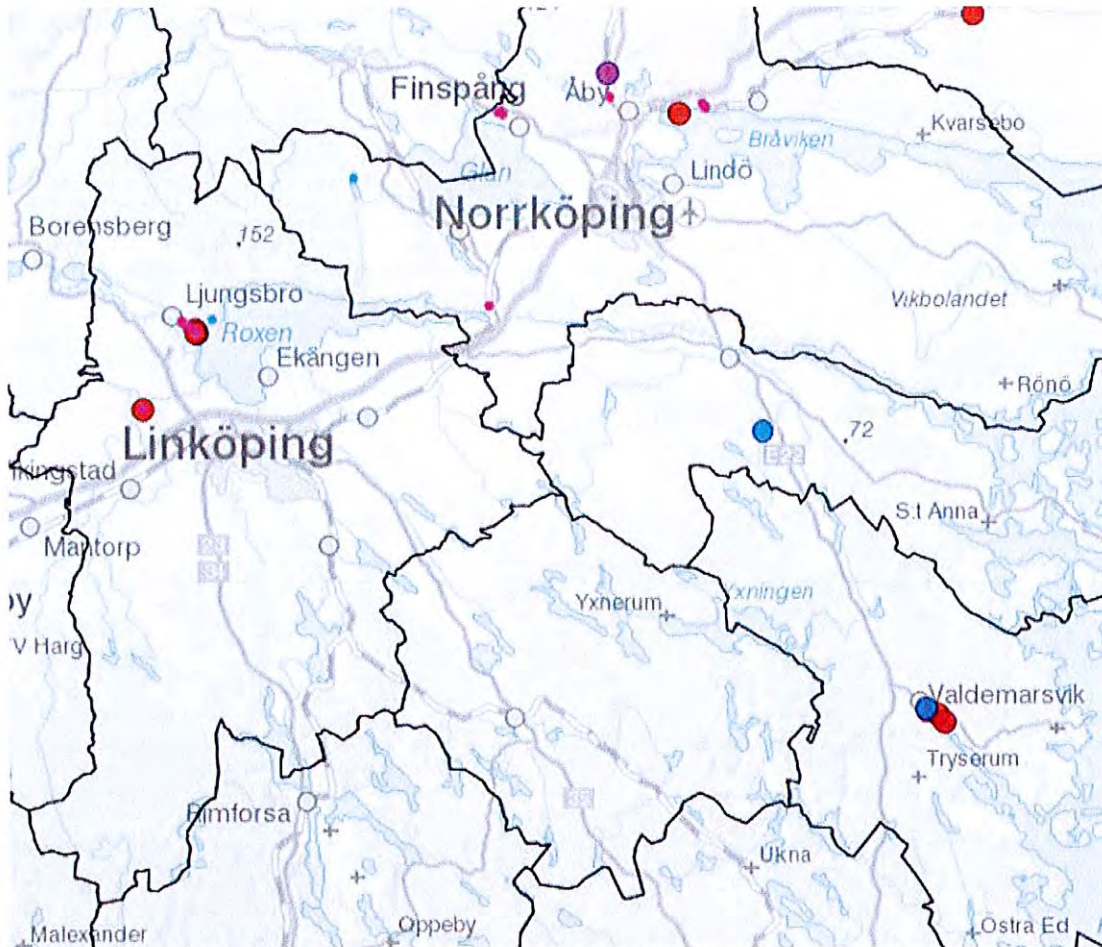
Resultatet från den årliga uppföljningen ligger också till grund för den årsredovisning som tas fram till kommunalförbundets medlemskommuner. Den årliga uppföljningen ligger även till grund för framtagande och korrigeringar av den årliga verksamhetsplanen

Uppföljning av handlingsprogrammet och dess mål sker till största delen med hjälp av data från våra händelserapporter. All statistik som används för uppföljning och utvärdering ska vara könsuppdelad så långt som möjligt.

9. BILAGA 1. RISKER FÖR SKRED OCH RAS

Kartan visar platser där markrörelser i någon form (jordskred, skred, ras, raviner eller andra jordrörelser) har inträffat.

Färgerna på kartan förklaras nedan:

- Röd markering = inträffade skred
- Lila markering = Inträffade ras
- Blå markering = inträffade övriga jordrörelser
- Ljusrosa markering = spår av jordskred
- Ljusblå markering = spår av jordskred

Källa: SIG (Statens Geotekniska Institut)

**Räddningstjänsten
Östra Götaland**

Remissinstanser:

Medlemskommuner:

Kommuner Östergötland

Region Östergötland

Polismyndigheten

Länsstyrelsen i Östergötland

Räddningstjänstorganisationer:

Räddningstjänsten Flen kommun

Sörmlandskustens räddningstjänst

Västra Sörmlands Räddningstjänst

Räddningstjänsten Västervik

Nerike Brandkår

Södertörns Brandförsvarsförbund

Övriga:

Försvarmakten

Kustbevakningen

Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap

Sjöfartsverket

Trafikverket

SOS Alarm

Räddningstjänsten Östra Götaland
Albrektsvägen 150
602 39 Norrköping

Växel 010-480 40 00
E-post info@rtog.se
www.rtog.se

Organisationsnummer 222000-2758

§ 74. Remissversion Handlingsprogram för skydd mot
olyckor - beslut
RÖG 2019/0567 003

Direktionen beslutar:

Direktionen för Räddningstjänsten Östra Götaland
beslutar att sända ut det föreslagna
handlingsprogrammet för skydd mot olyckor på
remiss.

Beskrivning av ärendet:

Enligt lagen om skydd mot olyckor ska varje
kommun ha ett handlingsprogram för skydd mot
olyckor. Innan ett sådant handlingsprogram antas
ska det sändas på remiss till sådana som kan anses
beröras av det.

Ulf Lago informerar om tre syften för
Handlingsprogrammet för skydd mot olyckor,
Räddningstjänstverksamhet.

- 1, handlingsprogrammet är ett underlag för
Länsstyrelsens tillsyn.
- 2, handlingsprogrammet är ett internt
styrdokument.
- 3, handlingsprogrammet är en offentlig
informationskälla för medborgarna.

Räddningstjänsten
Östra Götaland

Personalföreträdare vill särskilt uppmärksamma
den planerade förmågan till räddningsinsats.

Justerande sign.

Justerande sign.

Utdragsbestyrkande

Räddningstjänsten
Östra Götaland

Remiss
2019-11-13

Mottagare:
Enligt sändlista

Handläggare
Jonas Holmgren
Operativ chef

Dlarienummer RÖG 2019/0567 003

Ärende: Följebrev Remiss – Handlingsprogram för skydd mot olyckor.
Räddningstjänsten Östra Götaland har tagit fram ett förslag till handlingsprogram enligt lag för skydd mot olyckor (2003:778). Förslaget skickas ut till de myndigheter, kommuner eller organisationer som bedöms kunna beröras. Ni ges möjlighet att lämna in synpunkter före antagande.

Remissvaren ska ha inkommit senast den 21 februari 2020. Svar skickas till info@rtog.se eller Räddningstjänsten Östra Götaland, Albrektsvägen 150, 602 39 Norrköping.

Hälsningar
Ulf Lago, förbundsdirektör RTÖG

Bilagor:
Sändlista
Förslag till handlingsprogram för skydd mot olyckor

(10)

KS-SA.2015.15 100

Motion - Utredning o analys av försäljning av Vaggö o Ämtö naturreservat

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. **Xxxxxxxxxxxxxxxxxx**

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxxx

Justerare

.....

.....

Skrivelse med beslutsförslag

Tjänsteställe/Handläggare

Kommunchef och Stab

Carl Hamilton

0123-191 19 070-222 79 11

carl.hamilton@valdemarsvik.se

Mottagare

KSAu

Motion - Utredning o analys av försäljning av Vaggö o Ämtö naturreservat. Fastigheten Ämtö 4:19

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsens föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen.
2. Fullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en långsiktig förvaltningsplan skall tas fram för fastighetens förvaltning och utveckling. Både gällande stugbyn samt driften av fastigheten.
3. Fullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att begära ändring av gällande reservatsbeslut avseende utökning av jakten. Jakt skall kunna ske enligt gällande jaktlagstiftning på den del av fastigheten som ingår i Ämtö Naturreservat.

Sammanfattning

Anders Bockgård (LPo) har i en motion begärt en utredning och analys av försäljning av fastigheten Ämtö 4:19, Ämtö o Vaggö naturreservat. Fastigheten omfattar en areal om 643 ha. vara av land 394 ha med ett taxeringsvärde på 4.396.000:- . vara av byggnader taxeringsvärde 529.000:-.

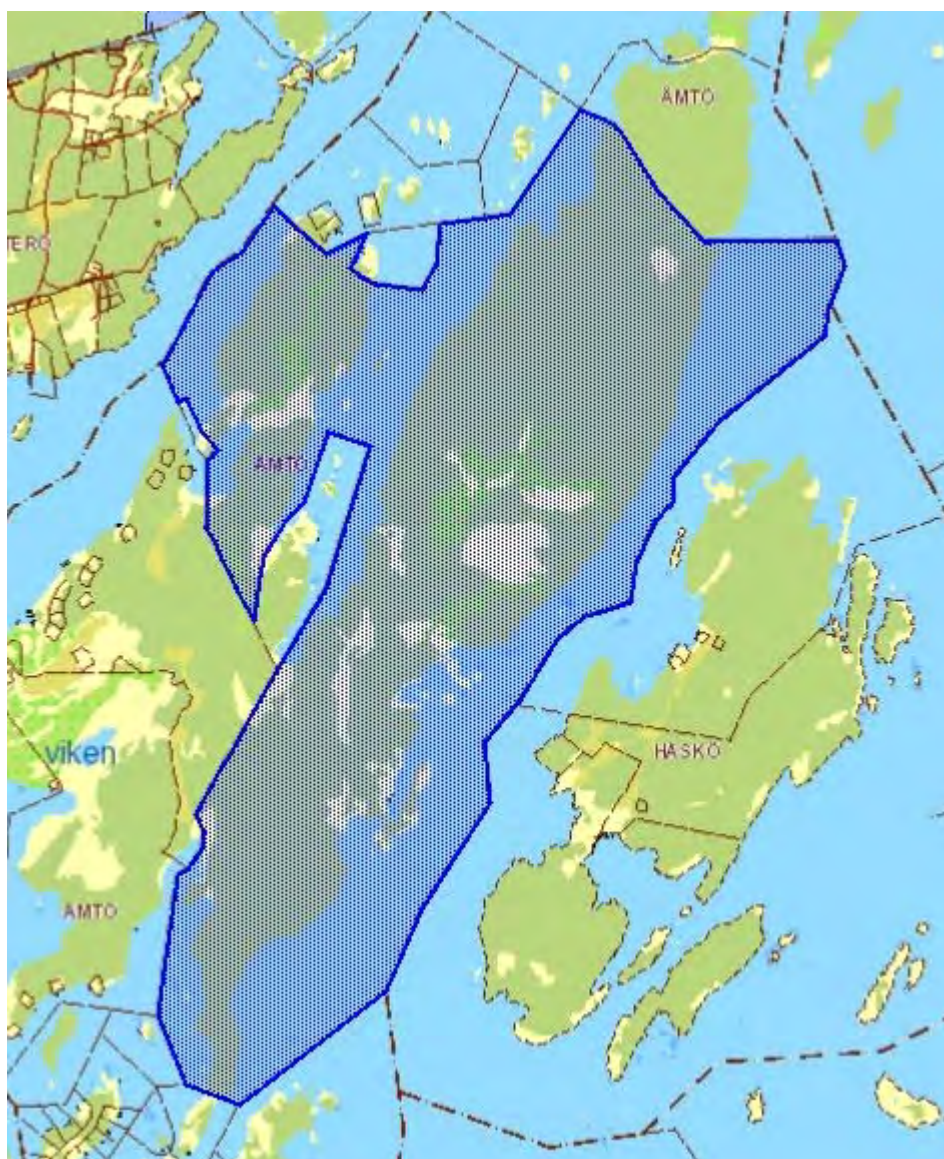
Marknads värde för fastigheten är mycket svårt att uppskatta då fastigheten i sin helhet omfattas av reservatsföreskrifter och en omfattande avverkning samt röjning skett under åren 2014 – 2017 i projektet LIFE Coast Benefit <http://lifecoastbenefit.se/>

Fastigheten har ett strategiskt läge i Östgötaskärgården och är viktig för att utveckla besöksnäringen i Valdemarsviks kommun och är en av de större fastigheterna i kommunal ägo i området. Vill man öka antal besökare till Valdemarsviks kommun måste man äga resursen mark då alla privata fastighetsägare inte alltid ser positivt på ett ökat antal besökare på deras fastigheter. Offentligt ägda fastigheter kommer att vara viktiga om man strävar efter att utveckla besöksnäringen, just rådigheten över marken och möjligheten att utveckla kommer vara en nyckelfaktor för utvecklingen av besöksnäringen och i synnerlighet naturturism. Viktigt att man tar fram en förvaltningsplan/strategi för fastighetens framtida utveckling.

Ärendebeskrivning

Anders Bockgård (LPo) har i en motion begärt en utredning och analys av försäljning av fastigheten Ämtö 4:19, Ämtö o Vaggö naturreservat. Fastigheten omfattar en areal om 643 ha. vara av land 394 ha med ett taxeringsvärde på 4.396.000:- . vara av byggnader taxeringsvärde 529.000:-. Fastigheten omfattas i sin helhet av reservatsföreskrifter från 1975-12-19/2009-12-16 och ingår i två naturreservat Ämtö och Vaggö.

Fastigheten Ämtö 4:19

Skrivelse med beslutsförslag

Ämtö naturreservat: 1975-12-19/2009-12-16

Beslut om ändrade föreskrifter samt fastställande av skötselplan för naturreservatet daterat 2009-12-16 Ämtö i Valdemarsviks kommun, Östergötlands län

Fastighetsägare: Valdemarsviks kommun

N2000 - Natura 2000-område.

Reservatsförvaltare: Valdemarsviks kommun

Reservatsområdet är beläget i mellanskärgården ca 2 km S0 S Finnö, Topografisk karta 087 1 - 087 2.

Ekonomisk karta och fastighetskarta 087 12, 087 22, 087 23.

Areal: 457,5 ha, därav landareal 276,4 ha.

Grund för reservatsbeslutet Ämtö:

Området som är av stor betydelse för det rörliga friluftslivet har en omväxlande natur med blandning av skogs-, håll- och inägomarker.

Strandlinjen är lång och småbruten med exponerade hållar och skyddade vikar lämpade för bad. Flera goda båthamnar finns.

Reservatets syfte är att bevara ett för det rörliga friluftslivet värdefullt område och genom olika åtgärder förbättra allmänhetens möjligheter att utnyttja detsamma. Hänsyn skall därvid tas till de för området karaktäristiska naturtyperna samt florans och faunan.

Väggö naturreservat 1975-12-19/2009-12-16

Areal 224 ha. varav av land 172 ha.

Reservatsförvaltare: Länsstyrelsen

Fastighetsägare: Valdemarsviks kommun, fastigheten Ämtö 4:19.

Naturvårdsverket fastigheten Ämtö 4:33

N2000 - Natura 2000-område.

Syftet med Väggö naturreservat är att bevara den värdefulla livsmiljön Västlig taiga som sedan lång tid är opåverkad av mänsklig störning och slitage.

Livsnödvändiga miljöer och strukturer för hotade, sällsynta och hänsynskrävande arter i området, t ex gamla träd och död ved i olika kvalitéer och exponering, ska förekomma i gynnsam omfattning. Väggö ska även i framtiden kunna vara ett värdefullt område för störningskänslig fauna, vetenskaplig naturvård och som referensområde för forskning.

Ämtö är ett reservat för det rörliga friluftslivet medans Väggö är ett reservat för att skydda värdefulla livsmiljöer. Efter att Väggö naturreservatet bildades har inget skogsbruk förekommit och det har dessutom ända sedan 1975 varit tillträdesförbud året runt fram till 2009-12-16 då man beslutade om följande ändring: *inte är tillåtet att under perioden 1/2-15/8 beträda del av naturreservatet som snedstreckats på*

Skrivelse med beslutsförslag

till beslutet hörande karta. Länsstyrelsen kan meddela tillstånd för tillträde i samband med vetenskapliga undersökningar.

Väggo Naturreservat

Marknadsvärde:

Marknadsvärde för fastigheten är mycket svårt att uppskatta då fastigheten i sin helhet omfattas av reservatsföreskrifter med inskränkningar i äganderätten och en omfattande avverkning samt röjning skett under åren 2014 – 2017 i projektet LIFE Coast Benefit <http://lifecoastbenefit.se/> vilket gör att dagens rotnetto är svårt att uppskatta utan en taxering sker på plats.

De stora inskränkningarna i äganderätten som reservatsbesluten innebär (se bilagor.) framförallt när det gäller markanvändning gör att endast i stugbyn med gällande detaljplan från 1983-06-17 som det är möjligt till att uppföra byggnader.

Slutsats:

Avkastningsvärdet på en skogsfastighet utan några inskränkningar i äganderätten ligger mellan 2-4%. När det gäller Ämtö 4:19 så ligger nog avkastningen i närheten av 0%. Värdet ligger i stället i att området är avsatt till det rörliga friluftslivet och att det går att utveckla naturturism på fastigheten.

Marknadsvärdet understiger ej taxeringsvärdet 4.396.000:-

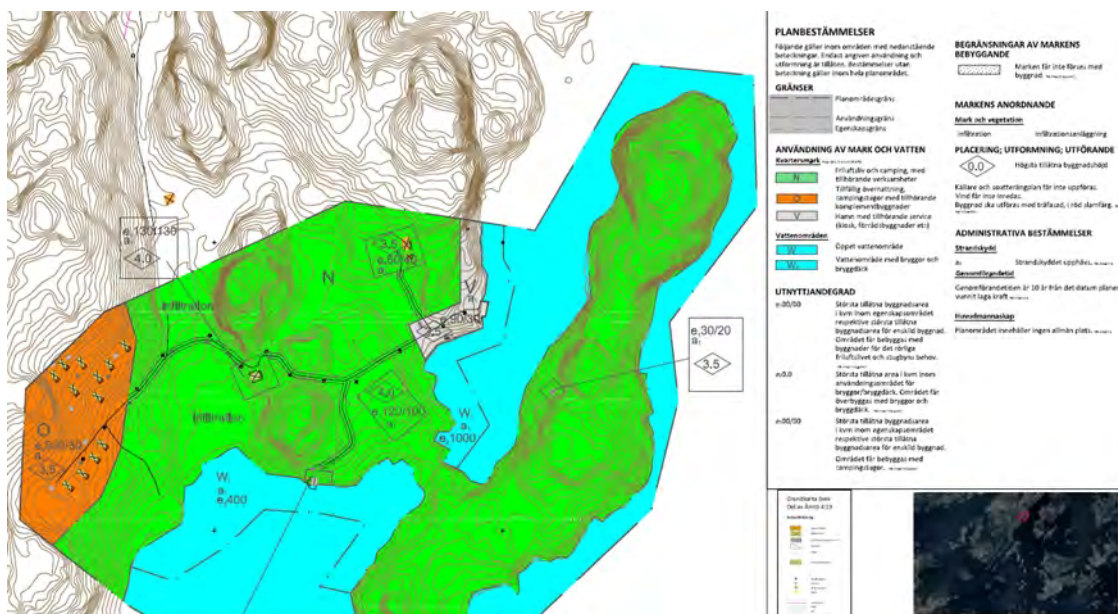

Skrivelse med beslutsförslag

Gällande detaljplan Ämtö 4:19

Plankontoret arbetar med att ta fram ny detaljplan för Ämtö som kommer att presenteras under året. Planområdet är det samma som i den gamla planen.

Ny detaljplan Ämtö 3:19, ej fastställd

Skrivelse med beslutsförslag

Jakt

Jakten inom Ämtö naturreservat är begränsad till jakt på älg och rådjur. Valdemarsviks kommun begärde vid ett möte med Länsstyrelsen 2007-03-27 ändrade föreskrifter av reservatsbeslutet. Valdemarsviks kommun ville utöka möjligheten till jakt på fågel och småvilt. Länsstyrelsen beslutade att inte bifalla denna ansökan då man ansåg att det inte förelåg synnerliga skäl. Sen 2009 har ytterligare ett vilt tillkommit i den Östgötska skärgårdsfaunan, vildsvinet. Då betesdrift bedrivs inom reservatsområdet är det viktigt att inte grässvålen bökas upp av vildsvin detta försvårar skötsel av reservatet därför skall jakt på vildsvin enl. gällande jakttidtabell kunna ske. Även dovhjort förekommer på öarna runt Ämtö och det finns ingen anledning till varför inte jakt skall vara tillåten på detta vilt. I kategorin småvilt finns några av de större predatorerna, räv, grävling och mink. För att kunna bedriva en effektiv viltvård måste jakt även på dessa vara möjligt. Den ändring av gällande reservatsbeslut som vi begär skall vara att jakt får bedrivas efter allt vilt enligt gällande jaktlagstiftning på den del av fastigheten som ingår i Ämtö naturreservat. All jakt är förbjuden i Vaggö naturreservat enl. reservatsbeslut 2009-12-16.

Besöksnäring fakta

Besöksnäringen är en av Sveriges snabbast växande näringar och sysselsätter 175 000 personer på årsbasis (2017) i hela landet. Näringen består av olika sorters tjänste- och upplevelseföretag, men också av offentliga aktörer som har till uppgift att främja destinationsutveckling och turism.

Naturturismen är en platsbunden näring där resursen består av skog, fjäll, skärgård, vattendrag och andra miljöer som är motivet för resan. Bäst villkor finns i och runt större naturområden, som över tid kan behålla sin attraktionskraft. Skyddad natur, särskilt nationalparker, men även områden som ekoparker, naturreservat och biosfärområden där naturturism kan samsas med andra näringar är därför av strategisk betydelse. Inte bara för att det är resmål där ett övergripande landskapsperspektiv kan tillämpas, utan även för möjligheten att utveckla starka kluster som gynnar branschens produkt- och affärsutveckling. Merparten av svensk natur är dock inte skyddad och därför är det nödvändigt att utveckla modeller och praxis för samverkan med Sveriges hundratusentals privata markägare.

Skyddade områden som resurs för friluftslivet.

Offentligägda fastigheter spelar en viktig roll för utvecklingen av besöksnäringen i Valdemarsviks kommun. Man skall inte tro att alla fastighetsägare tycker att det är intressant att just deras ö, just deras sommarparadis skall utvecklas till ett besöksmål. Skall en kommun stötta och vara med att utveckla besöksnäringen bör man äga en viktig resurs, mark. Att kunna erbjuda ett skyddat område till besöksnäringen och i synnerhet till naturturism är en styrka. Naturturism är en starkt

Skrivelse med beslutsförslag

växande del av besöksnäringen och kan skapa nya jobb inte minst i skärgården.

Skyddade områden skapar stabila förutsättningar för att attrahera besökare och utgör därmed en strategisk tillgång för naturturismföretagen, vilket framgår bland annat av den nationella strategin för naturturism som Visita, Svensk turism och Naturturismföretagen presenterade 2018

https://naturturismforetagen.se/wp-content/uploads/2018/07/nationell_naturturismstrategi.pdf

Ämtö är av reservatsbeslut skyddat område som borde kunna utvecklas i samarbete med duktiga entreprenörer. Ämtö har kollektivtrafik vilket gör ön lätt att nå för en rimlig kostnad. Det finns enklare boende i stugor som borde utvecklas på sikt och få högre standard, ett nytt servicehus är uppfört. I samarbete med projektet LIFE Coast Benefit har ön fått tillbaka sina ekbackar och beteshagar. I det vackra skärgårdslandskapet går en vandringsled som tar besökarna runt en del av ön. Ämtö är en viktig bricka i att kunna utveckla naturturismen i Valdemarsviks kommun. Ämtö skulle kunna bli en viktig servicepunkt för den ökande kajakturismen i Östergötlands skärgård. Ämtö bör stanna i kommunens ägo.

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Carl Hamilton
SkärgårdsutvecklareBeslutet skickas till
<Här skrivs till vem beslutet ska skickas>

Motion till Valdemarsviks fullmäktige
Landsbygdspartiet Oberoende

Utredning och analys av försäljning av Vaggö och Ämtö naturreservat

Valdemarsviks kommun äger sedan några decennier Ämtö naturreservat och större delen av Vaggö naturreservat i Gryts skärgård. Den totala arealen land är enligt uppgift 394 hektar och därtill kommer en nästan lika stor vattenareal. Sammanlagda taxeringsvärdet är ca 6-7 miljoner.

Vaggö är belastat med landstigningsförbud halva året och skogsbruk är förbjudet, och fastighetsdelen saknar i nuläget egentligt avkastningsvärde. Ämtö naturreservat är bebyggt med ett antal stugor för korttidsuthyrning sommartid och har ca 30 hektar åker och betesmark. I en del av skogsmarken kan enligt reservatsbestämmelserna viss plockhuggning få förekomma. Ämtö naturreservat representerar alltså ett visst, men blygsamt, avkastningsvärde för kommunen.

Men avkastningsvärde och marknadsvärde är i det här fallet två helt disparata storheter. Utan tvekan representerar Valdemarsvik kommuns del av Ämtö med Vaggö ett ganska betydande marknadsvärde, i rätt markägares hand.

De restriktiva och detaljerade reservatsbestämmelserna garanterar för all framtid områdets naturvärden, oberoende av ägare. Naturvårdsverket är redan delägare av en del av Vaggö och kan eventuellt vara en tänkbar köpare av en del av marken. Betesmarker och stugby kan vara ett lämpligt objekt för en naturvårdsintresserad entreprenör som vill utöka, eller etablera sig som naturbrukare i skärgården.

Jag anhåller därför att kommunen snarast vidtar en seriös genomlysning av förutsättningarna för en försäljning av hela eller delar av Ämtö och Vaggö naturreservat. För att få lokal acceptans och putsa kommunens skamfilade rykte i Gryts skärgård anser jag, att vid en eventuell försäljning bör pengarna återinvesteras inom Gryts socken, i Gryts skola eller annat allmännyttigt projekt.

Anders Bockgård (LPO)

(12)

KS-SA.2019.99

Revisionsrapport - granskning beslutsunderlag medborgarservice

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Kommunrevisionen

Xxxxx

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Kommunchef och Stab
Monika Hallberg

0123-192 93

monika.hallberg@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsens Arbetsutskott

Yttrande gällande Revisionsrapport - granskning beslutsunderlag medborgarservice

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen antar förslag till yttrande över revisionsrapporten gällande beslutsunderlag för beslut om att etablera Medborgarservice.
2. Kommunstyrelsen uppdrar till kommunchefen att säkerställa att kommunens nya styrmodell kompletteras med ett ramverk för hur framtida utvecklingsarbete ska bedrivas.

Ärendebeskrivning

Revisorernas granskning

Revisorerna i Valdemarsviks kommun har genomfört en granskning av beslutsunderlagen för inrättande av Medborgarservice (tidigare Medborgarkontor). Det är enbart beslutsunderlagen som är granskade, några intervjuer av ansvariga politiker eller tjänstemän har inte gjorts.

Av PM-Granskning av beslutsunderlag för beslut om etablering av Medborgarkontor i Valdemarsviks kommun framgår att revisorerna bedömer att det finns brister i beslutsunderlaget gällande Medborgarservice. Svar på följande frågor efterlyses.

- Vilka är de nuvarande problemen som ska lösas med Medborgarservice?
- Vilka är de viktigaste utmaningarna som ska kunna ge den kvalitetshöjning och resurseffektivitet som eftersträvas?
- Hur är Medborgarservice förankrat hos sektorer och myndighetsdelar?
- Vilka är nettoeffekterna för driftskostnaderna vid tillskapandet av Medborgarservice?

Av granskningsrapporten framgår att revisorernas bedömning är att kommunstyrelsen fått löpande information under genomförandeprocessen och haft möjlighet att ställa kompletterande

frågor. Revisorerna konstaterar att kommunstyrelsen inte fått information om rekryteringen av chef för Medborgarservice.

Rekommendation

Revisorerna rekommenderar kommunstyrelsen att i det pågående arbetet med ny styrmodell inarbeta ramverk för olika former av studier, d v s en del i hur utvecklingsarbetet ska bedrivas. Vad olika former av studier ska ge svar på varierar, dock måste det formuleras grundligt; att fatta beslut på vaga grunder äventyrar kommunens ekonomi.

Kommentarer till granskningsrapportens innehåll

Kommunstyrelsen bedömer att arbetet med att etablera Medborgarservice, för att skapa en ny servicefunktion till gagn för kommuninvånare och företagare, har bedrivits med god insyn och transparens. Syftet med och förutsättningarna för arbetet har varit tydliga.

Följande kommentarer och förtydliganden görs för att komplettera den granskning som genomförts.

Problembild

Utgångspunkten för att etablera Medborgarservice har varit att förbättra service, att effektivisera verksamhet och minska sårbarheten som ofta finns i en mindre organisation. Någon problembeskrivning är inte framtagen utan fokus har varit att arbeta för att vår tjänsteleverans till kommuninvånare och företagare ska ytterligare förbättras.

Utmaningar

Det ligger alltid en utmaning i att arbeta med förändringar inom en organisation. Detta är väl känt och en förutsättning utvecklingsarbetet inom en organisation. Förankringsprocessen har varit en del i etableringsarbetet.

Att förankra vår målbild med Medborgarservice har visat sig vara en rejäl utmaning, då ifrågasättande av denna etablering varit mycket starkt, från politiskt håll och under en period även från tjänstemannaorganisationen. Detta förutsågs inte i planeringsfasen och det har lett till att etableringen har tagit längre tid än förväntat.

Förankring i organisationen i dag

Förankring av denna typ av förändringsarbetet är generellt sett en process som tar tid. Förankringen av och förståelsen för Medborgarserviceuppdraget är idag påtaglig och det utvecklings- och samarbete som initialt planerades, har tagit fart under 2019. Samarbetet med sektorerna fortsätter under 2020. Det är också en viktig del i arbetet med att effektivisera ärendehandläggning för att minska kostnader och hålla de budgetramar som är fastställda av kommunfullmäktige för perioden 2020 - 2022.

Nettoeffekter gällande driftskostnader

Effekterna gällande driftsbudgeten kunde inte uppskattas i samband med uppstarten av Medborgarservice. Initialt redovisades att en kostnadsökning sannolikt skulle uppstå innan verksamheten var fullt ut etablerad. Den fördröjning av processen som ovan redovisas, har också lett till att förväntade effekter inte har kunnat realiseras under 2019.

De effekter som idag kan identifieras relateras framförallt till besparingar som är gjorda inom Staben och Service och administration. För 2020 kommer ytterligare effekter kunna redovisas.

Rekrytering

Av granskningsrapporten framgår att kommunstyrelsen inte tagit beslut om tillsättning av chef för Medborgarservice. Någon sådan rekrytering är inte gjord, då det är kommunchefen som är närmast ansvarig chef för verksamheten. Medborgarservice består av 4 medarbetare, som är internt rekryterade. Ansvarig för rekryteringarna har kommunchefen varit. Rekryteringarna har skett i samarbete med Personalenheten.

Rekommendation

Revisorernas rekommendation är att en ny styrmodell ska innehålla ett ramverk för olika former av utvecklingsarbete. Revisorerna kommenterar att ett utvecklingsarbete måste formuleras grundligt, för att inte äventyra kommunens ekonomi.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås anta ovanstående yttrande gällande den granskning som revisorerna genomfört.

Förslaget är också att i en ny styrmodell inarbeta ett ramverk för utvecklingsarbetet i kommunen.

Monika Hallberg
kommunchef

Beslutet skickas till:
Revisorerna i Valdemarsviks kommun
Kommunchef
Akt

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Revisionen

2019-12-02

Till: Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige för kännedom

Granskning av beslutsunderlag Medborgarservice

EY har på uppdrag av revisorerna i Valdemarsviks kommun genomfört en kortare granskning av dokumentet "Utredning Medborgarkontor 2017-12-04, KS-SA.2017.74, 100" som legat till grund för etablering. Syftet med studien/granskningen har inte varit att utreda huruvida ett Medborgarkontor skall etableras eller inte. Utan enbart om det förelegat ett tillräckligt underlag för beslut.

Revisionen önskar framhäva att alla projekt av större betydelse för kommuninvånare behöver redovisas i någon form av förstudie/konsekvensanalys/väsentlighetsanalys etc. beroende på projekt/ärende. D.v.s. idén eller förfrågan som ligger till grund för att starta ett projekt behöver granskas, liksom förutsättningar att genomföra projektet. De övergripande frågorna som revisionen ställt är om projektet Medborgarkontor/Medborgarservice omfattning och krav är definierade? Om det finns förutsättningar för projektet att bli lönsamt, samt om nödvändig kompetens är tillgänglig och om risknivån är acceptabel?

En förstudie har som övergripande mål att redovisa ekonomin för ett projekt, redovisa alternativ samt belysa övriga fakta som har betydelse för ett genomförande. Revisionen bedömer att det finns stora brister i beslutsunderlaget för Medborgarservice och den totala kostnaden för projektet finns inte redovisat, ej heller grundläggande fakta som enligt praxis bör redovisas i en genomförd förstudie bl.a.:

- Projektets totala ekonomi.
- Föreslagen förändringsprocess (nuvarande hantering v.v. ny föreslagen; funktioner)
- Vilka är de nuvarande problemen som ska lösas med Medborgarservice och vilka mål nås inte idag?
- Vilka är de viktigaste utmaningarna för att Medborgarservice ska kunna ge den kvalitetshöjning och resurseffektivitet som eftersträvas?
- Hur är Medborgarservice förankrat hos berörda sektorer och myndighetsdelar?
- Vilka är nettoeffekterna på driftskostnaderna vid tillskapandet av Medborgarservice?

Revisionens kan konstatera att beslut om genomförande har fattats på bristande grunder. Att Medborgarservice syftar till något positivt för kommuninvånare; bra och bättre service är ett välmenat motiv och delas av revisionen. Innan beslut fattas måste dock erforderliga fakta dokumenteras och analyseras för att kommunen ska kunna fatta beslut på goda grunder.

Revisionen rekommenderar kommunstyrelsen att;

- i det pågående arbetet med ny styrmodell inarbeta ramverk för olika former av studier d.v.s. en del av hur utvecklingsarbetet ska bedrivas. Vad olika förberedande studier ska ge svar på varierar; dock måste det formuleras tydligt; att fatta beslut på vaga grunder äventyrar kommunens ekonomi.

Revisionen önskar kommunstyrelsens kommentarer på ovanstående rekommendation senast den 14 februari 2019.

För revisionen

Ulf Larsson
Ordförande

Rune Hallgren
Vice ordförande

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kännedom	
2019 -12- 0 4	
Dnr	Fv/Ävd/Handl
Dpl/Obj	

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kännedom	
2019 -12- 04	
Dnr	Fv/Avd/handl
Dpl/Obj	

PM – Granskning av beslutsunderlag för beslut om etablering av ett medborgarkontor i Valdemarsviks kommun.

Bakgrund

Kommunstyrelsen fattade beslut 2018-01-08 (KS§12) om att etablera ett "medborgarkontor". Under den fortsatta processen med tilläggsbeslut av KS byts namnet ut till "medborgarservice". Vid KS:s möte 2018-08-13 meddelar projektledaren för etablering att rekrytering av medarbetare är klar.

Revisorerna har gett EY i uppdrag att granska beslutsunderlaget för beslutet.

Syfte

Syftet är att bedöma om kommunstyrelsen haft ett tillräckligt beslutsunderlag för att inrätta "Medborgarservice". Fyra frågeställningar har varit utgångspunkt i granskningen och dessa redovisas löpande texten nedan.

Vi har gått igenom samtliga kommunstyrelsens protokoll som berör frågan om Medborgarservice. Sammanfattningar av samtliga handlingar återfinns i bilaga 1.

1. Finns nyttan av att etablera ett medborgarkontor (medborgarservice) beskriven i det beslutsunderlag som KS hade inför beslutet 2018-01-08?

Utredning Medborgarkontor (2017-12-04) beskriver nyttan av att etablera ett medborgarkontor enligt följande –

I inledningsskedet förväntas effekten av införandet av Medborgarservice i Valdemarsviks kommun främst ge ett mervärde för medborgaren och näringslivet vilket är en del av kommunens inriktningsmål. Detta ter sig i form av ökad tillgänglighet och likvärdig och god service, vilket innebär en ökad kvalitet för medborgaren i kontakten med kommunen. Dessutom kan medborgaren ställa frågor gällande olika fackområden vid ett och samma tillfälle, exempelvis barnomsorg och bygglov.

Successivt kommer Medborgarservice ge mer och mer avlastning till de kommunala förvaltningarna genom ex. hantering av ansökningar, aktuell information och förändringar samt besvarade statusfrågor. Kommunens webbplats valdemarsvik.se som är en av de viktigaste kanalerna i kommunens kontakt med medborgaren kommer tillsammans med fler e-tjänster att utvecklas utifrån de erfarenheter som fås genom kontakten med medborgarna. Information och vägledning på webben kommer alltid hållas uppdaterad av Medborgarservice då samhällsvägledarna använder sig utav webbplatsen som sin kunskapsbank.

Bedömning: Underlaget innehåller en beskrivning av vad den nya enheten syftar till. Det är "en väg in"- konceptet som presenteras även om inte det ordet används. Beskrivningen innehåller emellertid inte någon analys av vilka nuvarande problem som ska lösas, d.v.s. har kommunen identifierat några problem i form av synpunkter från befolkningen?

Det som inte heller finns är huruvida erfarenheter från liknande försök i andra kommuner fungerat. Redan 1996 fanns det enligt översikt som regeringen gjorde

medborgarkontor i ca 40 % av alla kommuner så konceptet får anses vara väl prövat. Enligt nämnda regeringsrapport var erfarenheterna av konceptet goda varför modellen förordades. Det finns nu även ett pågående införande av statliga servicekontor där syftet är detsamma men avser de statliga myndigheternas service lokalt.

2. Finns det i samma beslutsunderlag uppgifter för att bedöma vilka förändrings- och driftskostnader ett medborgarkontor skulle medför?

Utredning Medborgarkontor (2017-12-04) presenterar en preliminär kalkyl för projekt och driftkostnader enligt följande –

Preliminär kostnadskalkyl projekt och drift

Poster		Kommentarer
Prognoserad Drift resterande del av 2018		
Övrigt	-270 000	System, utbildning, kapitalkostnader mm.
Lokal	-67 500	Hyra; Grundhyra + Investeringskostnad för ombyggnation ca 1 miljon
Personal	-1 300 000	6 månader
Totalt:	-1 637 500	
Prognoserad kostnad projekt:		
Genomförandeprojekt	-530 000	Personal, system, utbildning mm.
Investering	-400 000	Inventarier, IT-utrustning, skyltning, utsmyckning mm
Totalt:	-930 000	

Bedömning:

Omfattning av genomförandet vad gäller kostnader finns beskrivet men det är svårt att uttyda vilken typ av kostnader som avses. Under 2018 är rubriken "driftskostnader" men det finns en notering och att investeringskostnader tillkommer på ca i Mkr. När det gäller "genomförandekostnader" på 270 000 kr är den posten också svår att begripa mer än på ett allmänt plan. Man får anta att det handlar om extra personalresurser för att planera och etablera Medborgarservice.

Vi bedömer inte att det behövs ett mer detaljerat underlag för kunna ta ställning som ledamot. Däremot borde informationen vara mer begriplig. Underlaget borde även ha innehållit en tydlig beskrivning av hur stora merkostnaderna uppskattades bli jämfört med den dåvarande driften. Det är där den väsentliga kostnaden uppstår. Med tanke på att MC skulle bemannas med 4+1 tjänster torde kostnaden kunna bli betydande. Underlaget eller protokollen visar inte hur många av tjänsterna som rekryteras intern. Inte heller vilka eventuella bieffekterna av dessa skulle kunna vara.

De efterföljande protokollen ger heller ingen information om hur stor ökningen av driftskostnaderna beräknas bli.

3. Finns det beskrivet hur verksamhetsprocesserna ska fungera i den nya inrättningen?

Utredning Medborgarkontor (2017-12-04) beskriver följande –

Medborgarservice får stor bäring i prioritering av dels utveckling av tjänsterna och digitaliseringen av dessa och dels informationen och kontakterna till och från kommunen. Uppdraget för Medborgarservice behöver vara väl förankrat och mandatet tydligt.

Exempel på tjänster som vi direkt ser går att applicera på Medborgarservice; • Bokning av lokaler • Utlämnning av nycklar och tags • Felanmälning gata, park och fastighet • Medborgarsynpunkter • Båtplatser • Boka borgerlig vigsel • Ifyllnadsstöd för kommunens blanketter • Kommuninformation • Uppdatera sociala medier och hemsida • Utskrift av fastighetskartor • Status Barnomsorgs kö • Status Vård och Omsorgs kö.

Medborgarservice, utifrån kontakterna med medborgarna ansvarar för att identifiera och visa på utvecklingsområden. Medborgarservice har även mandat att ta initiativ till och driva på förändringar av kommunens tjänster, e-tjänster och kontaktvägar (kanaler). • Det innefattar även samordning av dels upprättande av riktlinjer kring service, exempelvis tillgänglighets- och servicegarantier och dels utbildnings- och utvecklingsinsatser i service och bemötande. • Medborgarservice har till uppdrag att utifrån kommuninvånarnas behov samverka med och gemensamt lösa ärenden som involverar interaktion med en eller flera myndigheter. • Medborgarservice kommer vara den självklara platsen att vända sig till för medborgarna vid olika typer av krissituationer och akuta händelser. Det innebär att Medborgarservice ska involveras i kommunens krisledningsarbete.

Uppskattningsvis bör det vara fyra samhällsvägledare på Medborgarservice, detta är ett minimum för att klara bemanningen under öppettiderna och för att minska sårbarheten. Organisationen bör växa organisatoriskt i etapp 2 och framåt utifrån medborgarnas- och sektorernas behov för att lyckas uppnå målbilden. Handläggarnas titel bör vara samhällsvägledare då vårt mål är att kunna bistå med hjälp och kunskap även utanför kommunens egen verksamhet. Redan nu kan vi se hur man i framtiden kan utöka servicen och flera kontakter utanför kommunen har redan knutits bl. a. med Polis, Försäkringskassa och Arbetsförmedling. Samhällsvägledarna skall även kunna guida medborgarna vidare till rätt instans utanför kommunen, då kan det röra sig om Turistbyrån, Svenska kyrkan, Räddningstjänsten eller helt enkelt bara till frisören runt hörnet.

Inrättandet av Medborgarservice innebär en helt ny verksamhet inom förvaltningen och införande av en ny yrkeskategori; samhällsvägledare.

Bedömning:

Underlaget beskriver vad som ska göras, däremot innehåller dokumentet inte så mycket kring hur processerna är tänkta att fungera. På vilket sätt ska kommunikationen mellan MC och sektorerna fungera? Hur ska man säkerställa att MC har så pass mycket information och kunskap om de olika kommunala processerna att medborgarna inte upplever att MC bara blir en sluss eller en växel som hänvisar? Det finns en risk att en MC blir en extra station att passera utan att något värde skapas för medborgaren. För att få kunskap om hur man undviker den typen av risker görs lämpligen en inhämtning av erfarenheter från andra kommuner av samma storlek. Det finns ingen information som visar att sådana erfarenheter inhämtats eller vilka hinder som måste övervinnas för att resultatet ska kunna bli bra.

Sammantagen bedömning

Det finns i kommunallagen ingen precisering av vilka kvalitetskrav som ska ställas på beslutsunderlagen. Utifrån EYs erfarenhet finns det dock en praxis att ledamöterna ska kunna få ett tillräckligt beslutsunderlag för att veta vad besluten innebär för verksamhet och ekonomi. När det gäller förändringar av detta slag finns det alltid en osäkerhet kring vilka effekter som blir resultatet. Vi bedömer att det finns brister i beslutsunderlaget för medborgarservice. För att underlaget skulle kunna bedömas som tillräckligt och ändamålsenligt skulle följande moment behövt finnas med:

- ▶ Vilka är de nuvarande problemen som ska lösas med MC?
- ▶ Vilka är de viktigaste utmaningarna för att MC ska kunna ge den kvalitetshöjning och resurseffektivitet som eftersträvas?
- ▶ Hur är MC förankrat hos berörda sektorer och myndighetsdelar?
- ▶ Vilka är nettoeffekterna på driftskostnaderna vid tillskapandet av MC?

Vi konstaterar att kommunstyrelsen fått löpande information under genomförandeprocessen och har haft möjlighet att ställa kompletterande frågor.

När det gäller rekryteringen av chef för MC har kommunstyrelsen inte fått någon information om hur den rekryteringsprocessen gått till och vilka tjänstepersoner som handlagt rekryteringen. Det som framgår av kommunstyrelsens protokoll rörande rekryteringen är följande.

2018-04-09 (§53) har kommunchefen meddelat planen om att rekrytera 4 tjänster före sommaren.

2018-05-07 (§73) har projektledaren för medborgarkontor meddelat att totalt 8 personer har sökt de fyra tjänsterna.

2018-06-11 (§91) kommunchef meddelar att Caroline Starkås har fått arbetsledartjänsten.

2018-08-13 (§109) Projektledaren meddelar att rekryteringen är klar.

Beslutet är fattat tidigare och ingår därför inte i ansvarsprövningen för år 2019. Vi föreslår dock att revisorerna beaktar ovanstående som ett underlag för att identifiera mönster av brister som även återkommer i granskningen av 2019.

Stockholm den 22 oktober 2019

Anders Hellqvist

EY

Bilaga 1: Genomgång av Kommunstyrelsens protokoll från och med 2018-01-08 fram tills 2019-09-09

Kommunstyrelsen har behandlat frågan om "Medborgarkontor/Medborgarservice" totalt **15** gånger under perioden.

2018-01-08 – KS §12 Medborgarkontor. KS beslutade 2017-05-08 att en utredning avseende inrättande av ett medborgarkontor ska genomföras. Under perioden sep-dec 2017 genomfördes en utredning gällande möjligheten att skapa ett medborgarkontor. I januari 2018 presenterades utredningens resultat med förslag. KS beslutade då att arbetet med införandet av en ny servicefunktion skulle starta.

KS beslut –

1. Medborgarkontor enligt utredningens intentioner ska etableras.
2. Finansiering ska ske inom den totala budgetramen för driftbudgeten.
3. Återrapport ska ske till KS vid varje sammanträde under uppbyggandsnämnden.

2018-04-09 – KS §53 (F) Kommunchef meddelar att lokalskissen är klar och tidsplanen är att rekrytera 4 tjänster före sommaren och starten planeras till 1 november.

2018-05-07 – KS §73 (F) Projektledare informerar om arbetet kring medborgarkontoret och möte med arbetsförmedlingen. Hon planerar att besöka samverkansförbundet för att informera om detta. Det är totalt 8 personer som har sökt till tjänsterna.

2018-06-11 – KS §91 (F) Kommunchef meddelar att arbetet med workshops för sektorerna beräknas vara avslutat före sommaren. Caroline Starkås har fått arbetsledartjänsten.

2018-08-13 – KS §109 (F) Projektledaren meddelar att rekryteringen är klar. En kommunikationsplan kommer att göras ihop med kommunikatören. Aktuell plan för medborgarkontoret planeras i Sjöhuset.

2018-09-17 – KS §126 (F) Kommunchef meddelar att rekryterade medarbetarnas utbildning pågår för närvarande. Miljöinventering inväntas kring lokaler.

2019-09-17 – KS §135 – Motion: Servicegaranti för olika kommunala tillstånd. Inom ramen för medborgarkontorets uppdrag föreslås att arbetet med att skapa servicegarantier ska ingå.

2018-10-08 – KS §139 Kommunchef meddelar att processerna går vidare. En kort politisk diskussion om medborgarkontorets framtid förs under denna punkt.

2018-11-30 – KS §170 Kommunchef meddelar att förberedelser pågår för att starta verksamheten i mindre skala i temporära lokaler.

2019-01-07 – KS §3 (F) Medborgarkontoret bytt namn till medborgarservice för att fokusera mer på verksamhetens funktion. Verksamheten kommer att startas upp under januari.

2019-02-11 – KS §33 (F) Medborgarservice har tagit över växelfunktionen och kommer att ta över kommunmejlén.

2019-02-11 – KS §47 Medborgarservice. KS beslut –

1. Projektera för medborgarservice i Funkishuset.
2. Utarbeta en samlad beskrivning av medborgarservice uppgifter och succesiva uppbyggnad.
3. Ta fram en översiktlig kostnadsbedömning för investeringar, kostnader och intäkter för medborgarservice.
4. Därefter återkomma till kommunstyrelsen för slutligt ställningstagande.

2019-06-10 – KS §125 (F) Kommunchef meddelar att en sjukskrivning i gruppen gjort att medborgarservice är underbemannat vilket gjort att målsättningar och uppdrag blivit förskjutna.

2019-08-12 – KS §153 (F) Kommunchef meddelar att planering pågår för att bredda medborgarservice uppdrag inför hösten.

2019-09-09 – KS §174 (F) Kommunchef redovisar var enheten står idag. Medborgarkontorets syfte är att skapa en väg in till kommunen för medborgarna samt att samverka med andra myndigheter. Lokaler för enheten planeras i Funkishuset och lokalkostnader beräknas till 2,2 mkr och arbetet planeras vara klart i feb 2020.

(13)

KS-SA.2019.100

Revisionsrapport - granskning av kommunstyrelsens beredning av större fastighetsprojekt

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Kommunrevisorerna

Xxxxx

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Kommunchef och Stab
Monika Hallberg

0123-192 93

monika.hallberg@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsens Arbetsutskott

Yttrande gällande Revisionsrapport - granskning av KS beredning av större fastighetsprojekt

Förslag till beslut

1. **Kommunstyrelsen antar nedanstående yttrande**
2. **Kommunstyrelsen ger kommunchefen i uppdrag att ta fram en projektmodell som ska tillämpas för framtida projektuppdrag inom Valdemarsviks kommun.**
3. **Kommunchefen får också i uppdrag att ta fram riktlinjer för det förebyggande arbetet för att förhindra att jäv, korruption och oegentligheter uppstår.**

Revisorernas bedömning

Revisorerna i Valdemarsviks kommun har granskat tre olika fastighetsprojekt för att utreda och bedöma kommunens berednings- och planeringsprocesser i denna typ av projekt.

Det är tre olika ärenden granskats. Det gäller vård- och omsorgsboende Ringgården och Vammarhöjden samt byggnation av två nya förskolor i Valdemarsviks tätort. När det gäller två av projekten, Vammarhöjden och förskolorna, är revisorernas bedömning att hanteringen har varit ändamålsenlig när det gäller beslutsunderlag och transparens. När det gäller Ringgården bedöms brister finnas gällande beredning av beslutsunderlag, samarbetsavtal med Riksbyggen samt överlåtelsen av Ringgården till den kooperativa hyresrättsföreningen.

Av rapporten framgår att den sammanfattande bedömningen är att kommunen saknar en ändamålsenlig process när det gäller hanteringen av större fastighetsprojekt eller större ekonomiska åtaganden.

Revisorernas rekommendationer

Av rapporten framgår att revisorerna rekommenderar kommunen att Ta fram en processbeskrivning eller projektmodell.

Ta fram en policy eller riktlinjer för hur jäv, korruption och oegentligheter ska förebyggas.

Ärendebeskrivning

Projektstyrning, förstudier och resurser

De tre projekten styrningsprocesser varierar på grund av att de har olika förutsättningar. De två projekten gällande Ringgården och Vammarhöjden är komplexa projekt för Valdemarsviks kommun att hantera. De genomförs i samarbete med Riksbyggen respektive Region Östergötland och projektstyrningen bygger på detta samarbete.

Förskolebyggnationerna följer kommunens egen process med förstudie och upphandling av byggentreprenad. Vi har egen erfarenhet och kompetens för processens genomförande.

Varje projekt av de tre aktuella, har fram till dags dato genomförts med långa beredningsprocesser som också utgjort förstudier för respektive projekt. Processerna har genererat beslut och ställningstaganden i styrgrupp och/eller kommunstyrelsen. När det gäller förskolorna och Ringgården har beslut fattats även i kommunfullmäktige. Det har funnits en transparens i beredningsprocesserna och varje politiskt ställningstagande har protokollförts.

Vammarhöjden

Fastigheten Vammarhöjden ägs av Region Östergötland och en om- och tillbyggnad av fastigheten har planerats sedan 2017, då en förstudie startade och en fördjupad studie har pågått under 2019. Förstudiearbetet har genomförts i samarbete mellan kommunen och regionen. Beslut om fortsatt samarbete i fastighetsfrågan kommer att aktualiseras under 2020.

Förskolor

Kommunstyrelsens beslut gällande byggnation av två nya förskolor föregicks av en lång beredningsprocess, både inom organisationen och med en transparens som involverade medarbetare och kommuninvånare. Beslut om byggnationerna är fattat av kommunstyrelsen och arbetet är påbörjat.

Ringgården

Granskningsrapporten redovisar att revisorerna funnit brister i hanteringen av projektet gällande Ringgården. Arbetet startade genom att behov av ombyggnation och renovering konstaterades 2016. I en förstudiefas studerades hur andra kommuner löst om- och nybyggnationer av vård- och omsorgsboenden. Detta resulterade i att Ringgårdsprojektet utgick från att söka samarbete i en kooperativ hyresrättsförening. Detta bedömdes, utifrån flera faktorer,

vara ett alternativ att utreda för att genomföra renoveringen av Ringgården.

En utredning genomfördes gällande tillvägagångssätt med beaktande av regelverk kring LOU. Inget framkom i detta skede som talade mot att kommunen kunde söka en samarbetspartner för att få till stånd den lösning som byggde på att en kooperativ hyresrättsförening bildades för att äga och ansvara för driften av fastigheten Ringgården. I rapporten uppges att Upphandlingscenter inte var tillfrågade i ärendet. Detta är en felaktig beskrivning. Vid kontakter med enheten framkom att detta ärende inte skulle involvera dem, då det inte var en upphandlingsfråga. Det är mot den bakgrunden som beslutet togs om att gå vidare med att söka en samarbetspartner och detta blev Riksbyggen.

En styrgrupp med politiker från kommunstyrelsens och stöd- och omsorgsutskottets presidier, har tillsammans med tjänstemän hanterat processen utifrån en tydlig process och tidplan. Arbetet gällande projektet har löpande redovisats i stöd- och omsorgsutskottet och i kommunstyrelsen. En kooperativ hyresrättsförening har bildats under 2019 och Ringgårdens ombyggnation drivs av föreningens styrelse, där kommunstyrelsens ordförande också är styrelseordförande.

I rapporten uppges att ett alternativ till samarbetet med Riksbyggen och ombyggnationen inte togs fram. En processbeskrivning av hur ett alternativ skulle kunna tas fram presenterades för kommunstyrelsens arbetsutskott och kommunstyrelsen. Bedömningen var att ett omfattande projekteringsarbete skulle krävas. Utifrån den erfarenhet som fanns i organisationen kunde dessa konsultkostnader bedömas bli mycket höga och tidplanen högst osäker.

Rapporten beskriver också att kostnadsuppskattningarna som i ett senare skede gjordes av Riksbyggen, gjordes av dem utan kommunens medverkan. Detta är en felaktig beskrivning då både politiker och tjänstemän i projektgrupp och styrgrupp högsta grad var involverade i detta arbete.

Felaktigt är också beskrivningen av att ekonomichef och fastighetschef inte i någon större utsträckning deltagit i arbetet. Båda tjänstemännen har varit involverade i hela processen.

I sin rapport anger revisorerna att handhavandet av processen gällande avtalet med Riksbyggen inte i tillräcklig utsträckning undanröjt risker för en parallell process utan insyn kan ha föregått beslutet. Revisorerna påtalar i detta sammanhang att jävs- och korruptionsfrågor gällande fastighetsområdet blivit uppmärksammade i media de senaste åren. Denna kommentar från revisorerna bedöms vara obegriplig, när processen som föregått beslutet om avtalet med Riksbyggen har genomförts på det sätt som har beskrivits inom ramen för granskningen.

Avslutningsvis anger revisorerna att överlåtelse av fastigheten Ringgården till den kooperativa hyresrättsföreningen tillbokfört värde bedöms kunna riskera att komma i konflikt EU:s statsstödsregler. Efter diskussion med sakkunniga på Sveriges Kommuner och Regioner, görs bedömningen att någon sådan konflikt inte föreligger.

Förslag till beslut

Revisorernas rekommendationer

- Ta fram en processbeskrivning eller projektmodell.

En projektmodell med processbeskrivningar föreslås tas fram för Valdemarsviks kommun. Motivet för detta förslag är framförallt att kommunen driver allt fler verksamhetsrelaterade projekt och en del uppdrag som ges till förvaltningen kan komma att drivas i projektform i fortsättningen. En modell kan också vara aktuell för framtida fastighets- och exploateringsprojekt.

- Ta fram en policy eller riktlinjer för hur jäv, korruption och oegentligheter ska förebyggas.

Varje kommun bör idag ha denna typ av styrdokument och Valdemarsviks kommun ska inte vara ett undantag. Riktlinjer för hur jäv, korruption och oegentligheter ska förebyggas föreslås tas fram. Behovet av ett sådant styrdokument är inte relaterat till den nu aktuella granskningen utan styrs ett generellt behov av att kommunens förhållningssätt till och arbete med dessa frågor ska tydliggöras.

Monika Hallberg
kommunchef

Beslutet skickas till
Revisorerna i Valdemarsviks kommun
Kommunchef
Ekonomichef
Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Revisionen

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kännedom	
2019 -12- 04	
2019-12-02 Dnr	Fv/Ävd/Handl
Dpl/Obj	

2019-12-02

Till
Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige för kännedom

Granskning av kommunstyrelsens beredning av större fastighetsprojekt

EY har på uppdrag av revisorerna i Valdemarsviks kommun genomfört en granskning för att bedöma om kommunstyrelsen har en tillämplig process för beredning och planering av fastighetsprojekt eller andra större ekonomiska åtaganden som är ändamålsenlig. I granskningen har tre praktikfall utgjort underlag för bedömningarna; vård- och omsorgsboendena Vammarhöjden och Ringgården samt bygandet av nya förskolor.

Den sammantagna bedömningen är att kommunen inte har en ändamålsenlig process för hantering av större fastighetsprojekt eller större ekonomiska åtaganden samt att det finns ett antal brister i handläggningen av Ringgården. Praktikfallen förskolor och Vammarhöjden bedöms ha hanterats på i huvudsak ändamålsenligt sätt.

I granskningen av praktikfallet Ringgården har ett antal iakttagelser gjorts:

- ▶ Beredningen av beslutsalternativet kooperativ hyresrättsförening brister vad gäller förstudier, alternativa lösningar och transparens i handläggningen.
- ▶ Samarbetsavtalet med Riksbyggen bedöms kunna riskera att strida mot lagen om offentlig upphandling och beslutsunderlagen innehåller ingen information om denna risk har hanterats.
- ▶ Överlåtelsen av Ringgården till den kooperativa hyresrättsföreningen till det bokförda värdet riskerar enligt vår bedömning att vara i strid med kommunallag och EU:s statsstödsregler.

Utifrån vad som framkommit i granskningen ger vi följande rekommendationer till kommunstyrelsen.

- ▶ Ta fram en processbeskrivning eller projektmodell som säkerställer kvaliteten på beslutsunderlag, krav på förstudier, viktiga beslutspunkter, transparens m.m. Frånvaron av en sådan och att kommunstyrelsen inte fastställt en sådan bedöms som en allvarlig brist. Det finns i andra kommuner ett flertal exempel på modeller som kommunen kan utgå ifrån.
- ▶ Ta fram förslag på en policy eller en riktlinje för hur frågor om arbetet med att förebygga jäv, korruption och oegentligheter ska bedrivas. Vikten av att undanröja risker för jäv betonas i kommunens "Riktlinjer för upphandling och inköp". Riktlinjer fastställs på politisk nivå.

Revisionen önskar kommunstyrelsens kommentarer på ovanstående rekommendationer senast den 14 februari 2019.

För revisionen

Ulf Larsson
Ordförande

Rune Hallgren
Vice ordförande

Granskning av beredning av större fastighetsprojekt

Valdemarsviks kommun

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kännedom	
2019 -12- 0 4	
Dnr	Fv/Avd/Handl
Dpl/Obj	

Innehåll

Sammanfattning	3
1. Inledning	5
1.1. Bakgrund.....	5
1.2. Syfte.....	5
1.3. Avgränsning.....	5
1.4. Revisionskriterier.....	6
1.5. Metod.....	6
2. Krav på beredning av beslut	7
3. Beredningsprocessen styrs inte utifrån dokumenterade riktlinjer eller processbeskrivningar	8
4. Resultat av granskningen av praktikfallen	8
4.1. Behovsanalys.....	8
Förskolor.....	8
Vård och omsorgsboenden.....	9
4.2. Förstudier, riskanalyser och konsekvensbeskrivningar.....	10
Förskolor.....	10
Vård- och omsorgsboenden.....	10
Vammarhöjden.....	11
4.3. Kravspecifikationer och beslutsunderlag.....	13
4.4. Beslutsunderlag förskola.....	14
4.5. Beslutsunderlag boendeutredning.....	15
4.6. Beslutsunderlag Vammarhöjden.....	15
4.7. Beslutsunderlag Ringgården.....	15
5. Sammanfattande slutsatser och rekommendationer	17
Bilaga 1: Förteckning över intervjuade funktioner	19

Sammanfattning

EY har på uppdrag av revisorerna i Valdemarsviks kommun genomfört en granskning för att bedöma om kommunstyrelsen har en tillämpad process för beredning och planering av fastighetsprojekt eller andra större ekonomiska åtaganden som är ändamålsenlig. I granskningen har tre praktikfall utgjort underlag för bedömningarna; vård- och omsorgsboendena Vammarhöjden och Ringgården samt byggandet av nya förskolor.

Den sammantagna bedömningen är att kommunen inte har en ändamålsenlig process för hantering av större fastighetsprojekt eller större ekonomiska åtaganden samt att det finns ett antal allvarliga brister i handläggningen av Ringgården.

När det gäller praktikfallen med förskolorna och Vammarhöjdens vård- och omsorgsboende är vår bedömning ärendena i allt väsentligt har hanterats på ett ändamålsenligt sätt avseende beslutsunderlag och transparens. Dock saknas även i dessa fall en förankring i en styrd och kvalitetssäkrad process för större investeringsbeslut eller projekt. Vi bedömer det som angeläget att kommunstyrelsen säkerställer en ändamålsenlig process för projekt och investeringar.

I granskningen av praktikfallet Ringgården har ett antal iakttagelser gjorts:

- ▶ Beredningen av beslutsalternativet kooperativ hyresrättsförening brister vad gäller förstudier, alternativa lösningar och transparens i handläggningen.
- ▶ Samarbetsavtalet med Riksbyggen bedöms kunna riskera att strida på lagen om offentlig upphandling och beslutsunderlagen innehåller ingen information om denna risk har hanterats.
- ▶ Överlåtelsen av Ringgården till den kooperativa hyresrättsföreningen till det bokförda värdet riskerar enligt vår bedömning att vara i strid med kommunallag och EU:s statsstödsregler.

På sidan 16 i rapporten utvecklas dessa iakttagelser.

Denna granskning gör inga bedömningar av huruvida valet av kooperativ hyresrättsförening för Ringgården är en bra eller den bästa lösningen.

Utifrån vad som framkommit i granskningen ger vi följande rekommendationer till kommunstyrelsen.

- ▶ Ta fram en processbeskrivning eller projektmodell som säkerställer kvaliteten på beslutsunderlag, krav på förstudier, viktiga beslutspunkter, transparens m.m. Frånvaron av en sådan och att kommunstyrelsen inte fastställt en sådan bedöms som en allvarlig brist. Det finns i andra kommuner ett flertal exempel på modeller som kommunen kan utgå ifrån.

- ▶ Ta fram förslag på en policy eller en riktlinje för hur frågor om arbetet med att förebygga jäv, korruption och oegentligheter ska bedrivas. Vikten av att undanröja risker för jäv betonas i kommunens "Riktlinjer för upphandling och inköp". Sådana riktlinjer bör fastställas på politisk nivå.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Ärendeberedningen inom kommunal verksamhet syftar till att ge fullmäktige ett tillförlitligt underlag för besluten. Beredningen har även en demokratisk funktion i och med att den ger medborgarna en möjlighet att följa ett ärendes behandling innan fullmäktige fattar beslut. En allsidig belysning av ärenden är av stor betydelse för medborgarnas förtroende för fullmäktige och deras beslut.¹ Bristande beredning kan efter laglighetsprövning leda till att fullmäktiges beslut upphävs med hänvisning till att de inte har tillkommit i laga ordning.

Beredning av investeringar och större projekt är en del av investeringsprocessen. Processen bör leda fram till att "rätt" investeringar eller projekt genomförs på "rätt" sätt. Beredningsprocessen måste därför kunna tillhandhålla underlag som baseras på korrekta kalkyler och antaganden.

Revisorerna har valt att under 2019 genomföra en granskning av beredning och planering av större fastighetsprojekt.

1.2. Syfte

Granskningens syfte är att ge revisorerna underlag för att bedöma om kommunstyrelsen har en tillämpad process för beredning och planering av större fastighetsprojekt som är ändamålsenlig.

För att uppnå syftets granskning besvaras följande delfrågor:

- ▶ Har riktlinjer, anvisningar och rutiner kring investeringar och projekt definierats?
- ▶ Finns en tydlig och ändamålsenlig process definierad för beredning av större investeringsprojekt?
- ▶ Finns det i riktlinjer och anvisningar beskrivet vilket faktaunderlag som ska tas fram inför större investeringar eller projekt?
- ▶ Har ansvar och roller tydliggjorts inom beredningsprocessen?
- ▶ Fattas nödvändiga beslut under processen av behöriga?
- ▶ Har erforderliga och dokumenterade risk- och konsekvensanalyser upprättats inför varje nytt investeringsbeslut?

1.3. Avgränsning

Granskningen avser beredningen av besluten, inte själva genomförandet.

---

¹ Lindquist, Ulf mfl (2011): Kommunallagen, i lydelsen den 1 januari 2017 : en handbok med lagtext och kommentarer, femtonde upplagan, Wolters Kluwer, s.148-149

1.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterier kan ofta hämtas från lagar och förarbeten, föreskrifter och interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut.

I denna granskning har revisionskriterierna utgjorts av:

- ▶ Mål och budget 2019 – 2021
- ▶ Kommunallag (2017:725)
- ▶ Lag om offentlig upphandling (2016:1145)
- ▶ EU:s statsstödsregler (SKL:s cirkulär 2007:8)

1.5. Metod

Intervjuer har gjorts med nyckelpersoner på tjänstepersonsnivå och på politisk nivå. Som praktikfall har följande investeringar valts som granskningsobjekt:

- ▶ Vård- och omsorgsboendet Ringgården
- ▶ Vård- och omsorgsboenden Vammarhöjden
- ▶ Verksamhetslokaler BUA – två förskolor

Det är bara fallet med förskolorna som är ett egentligt investeringsärende utifrån kommunalekonomisk terminologi. De övriga två är att betrakta som större ekonomiska åtaganden av kommunen men inte via investeringsbudgeten. Ringgårdens upprustning görs genom bildandet av en kooperativ hyresrättsförening, Vammarhöjden är en regionägd lokal i vilken kommunen bedriver sin verksamhet i.

De tre valda praktikfallen är i förhållande till kommunens övriga investeringar väsentliga och stora åtaganden.

2. Krav på beredning av beslut

Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen enligt Kommunallag (2017:725)

Nämnderna bereder fullmäktiges ärenden och ansvarar för att fullmäktiges beslut verkställs² Givet ärendebereidningens syfte ställer kommunallagen inga krav på kvaliteten på underlagen som bereds fram. Ansvar för kvaliteten vilar såväl på aktuell nämnd som på kommunstyrelsen, vilken har en särskild uppgift att vara den sista beredningsinstansen innan ärenden kommer upp till fullmäktige. Det ankommer på fullmäktige att fritt avgöra om beredningen sakligt sett ger tillräckligt underlag för beslut.

Det är kommunstyrelsen som bereder frågorna som relaterar till de områden som denna granskning inriktas mot d.v.s. vård och omsorg samt utbildning. Enligt Kaiser (1975)³ har kommunstyrelserna till uppgift att behandla ärenden ur allmänt kommunala synpunkter, framför allt med hänsyn till kommunens ekonomi och att därvid åstadkomma en lämplig avvägning mellan olika intressen.

Vad som gäller för de underlag som ligger till grund för beslut i nämnder och styrelser styrs av Förvaltningslagen (2017:900). I förvaltningslagen (FL) finns grundläggande bestämmelser för hur handläggningen av förvaltningsärenden ska gå till. Reglerna ska i princip tillämpas hos alla myndigheter på alla områden. Inom begreppet förvaltningsmyndighet rymmer en stor del av den statliga och kommunala verksamheten, bland annat riksdagens myndigheter, centrala myndigheter under regeringen men även kommunala nämnder. FL gäller även för utskott, nämndberedningar och förvaltningar.

Av förvaltningslagen följer bl.a.

- ▶ Myndighetens serviceskyldighet (6 §).
- ▶ Effektiv handläggning, d.v.s. att ärenden ska handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att säkerheten eftersätts (7 §).

Bestämmelsen att handläggningen ska vara så enkel, snabb och billig som möjligt utan att säkerheten eftersätts ska, objektivt sett, uppfattas som ett riktmärke för kvaliteten i förfarandet⁴. Ordet säkerhet bedöms som liktydigt med intresset av riktiga avgöranden, d.v.s. att handläggningen ska bidra till att ge ett så korrekt underlag som möjligt för förvaltningsbesluten och därmed till att besluten blir riktiga i sak⁴.

---

² Kommunallag (2017:725) 6 kap 6 §.

³ "Kommunallagarna II sid 353)

⁴ Sid 93, Förvaltningslagen med kommentarer, Hellners och Malmqvist, 2007.

3. Beredningsprocessen styrs inte utifrån dokumenterade riktlinjer eller processbeskrivningar

---

I Kommunstyrelsens reglemente framgår att "de ärenden som skall avgöras av kommunstyrelsen i dess helhet skall beredas av utskott om beredning behövs. Förslag till beslut skall föreläggas kommunstyrelsen. Utskotten skall även fatta beslut i ärenden som kommunstyrelsen bestämt".

I övrigt finns det inga styrdokument som anger hur underlag till beslut i kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige ska tas fram och vilka kvalitetskrav som finns.

Det finns en beskrivning från 19 februari 2015 som kommundirektören fastställt där ansvar, roller, organisering och uppdrag och som syftar till att förtydliga arbetsgången i större projekt. Bland annat framgår där att vid fastighets- och lokalprojekt ska samhällsbyggnadschefen vara projektägare och fastighetschefen ska vara projektansvarig.

I övrigt sker arbetet utifrån inarbetade arbetssätt och en förutsatt kunskap om vad lagar och förordningar kräver.

4. Resultat av granskningen av praktikfallen

I detta och kommande två avsnitt beskrivs de tre fastighetsprojekten utifrån ett antal faktorer som vi bedömer som centrala för god planering och styrning. Dessa är behovsanalys, förstudie, riskanalys, konsekvensbeskrivning samt beslutsunderlag.

4.1. Behovsanalys

Med behovsanalys avses någon form av dokumenterad analys av det behov som ligger till grund för övervägandet att genomföra en investering eller annat betydande ekonomiskt åtagande.

Förskolor

Det finns ingen explicit behovsanalys framtagen men av den dokumentation vi tagit del av, samt genomförda intervjuer bedömer vi att behovet av bättre lokaler och ökad kapacitet har stått tämligen klart under en längre tid.

Den 20 december 2017 fastställs en tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen med ett beslutsförslag om att bygga en ny förskola vid Sörbyskolan och en ny vid Lovisebergs förskola. I bakgrundsbeskrivningen framgår att det tidigare har konstaterats att de nuvarande lokalerna är undermåliga, att verksamhet bedrivs i flera olika lokaler samt och att verksamheten är

trångbodd. I bakgrunden anges att flera utredningar gällande förskole- och grundskolelokaler gjorts under 2016 och 2017. KS fattar beslut i frågan den 8 januari 2018. KF beslutade därom den 29 januari 2018.

Vård och omsorgsboenden

Kommunen bedriver ett vård- och omsorgsboende i lokaler som ägs av Region Östergötland, i kommunens egna lokaler vid Ringgården i Ringarum samt två mindre privatägda boenden i Gusum respektive Gryt.

I februari 2016 presenterades en boendeutredning som genomfördes av en extern konsult tillsammans med en intern tjänsteperson. Utredningen gör en analys de demografiska förutsättningarna samt kommunens bostadsbestånd. Fyra inriktningsmål ligger till grund för utredningen:

1. Vi satsar på att förbättra vård- och omsorgsboende inom kommunen genom att:

- ▶ Bygga om och anpassa boendemiljön alternativt bygga nytt vård- och omsorgsboende
- ▶ Skapa fler platser för personer med demenssjukdom

2. Vi satsar på mellanboendeformer som saknas i kommunen genom att:

- ▶ I dialog med fastighetsägare undersöka möjligheten att skapa vård- och omsorgsplatser till mellanboendeformer

3. Vi satsar på tillgängliga bostäder för personer med funktionsnedsättning genom att:

- ▶ Skapa nya gruppboendeställen för ungdomar
- ▶ Vid ombyggnation ska tillgänglighetskraven följas enligt lagstiftning

4. Vi satsar på tillgänglighet i ordinärt boende genom att:

- ▶ Främja tillgänglighetsanpassning av lägenheter i befintligt bostadsbestånd

Utredningen landar i att det finns ett stort behov av att anpassa vård- och omsorgsboendena samt att kommunen ska vidta åtgärder för ökade möjligheter att bo kvar i egen bostad. Vård- och omsorgsboendena ska därför anpassas för personer med omfattande omvårdnadsbehov, personer med demenssjukdom och till korttidsvård. Man konstaterar vidare att samtliga fyra existerande boenden är i behov av åtgärder för att vara tillgängliga och anpassade utifrån lagstiftningens krav och "framtidens behov av boende".

Vad gäller kapacitet utmynnar utredningen i att det framtida behovet av platser i vård- och omsorgsboenden är 90 platser med en ökning av andelen platser för personer med demenssjukdom jämfört med idag.

4.2. Förstudier, riskanalyser och konsekvensbeskrivningar

Med förstudier avses en analys av vilka möjliga och alternativa lösningar det finns för att uppfylla det identifierade behovet samt alternativens för- och nackdelar.

Förskolor

Det finns ingen explicit förstudie för förskoleutbyggnaden. I ovan nämnda tjänsteutlåtande från 2017 redogörs i sammanfattande ordalag för tre alternativa placeringar av en större gemensam förskola samt alternativet två mindre förskolor med 5 avdelningar vardera. Både medarbetare och medborgare har kunnat lämna synpunkter på förslagen och den sammantagna bedömningen utifrån verksamhet och ekonomi är att föreslå kommunstyrelsen och fullmäktige att besluta om byggandet av två förskolor med vardera 5 avdelningar. Det finns ingen systematisk uppställning med för- och nackdelar med respektive alternativ.

Tjänsteutlåtandet föregicks av några kortfattade lokalutredningar 2016 där bland annat alternativen ny förskola vid Loviseberg och flytt av förskolan till Sörby presenterades.

Vård- och omsorgsboenden

Den ovan nämnda boendeutredningen innehåller delar som kan sägas utgöra en förstudie. Frågan om omsorgsboenden kan delas upp på två nivåer. På den övergripande nivån handlar beslutsprocessen om hur hela kommunens behov av vård- och omsorgsboenden ska organiseras. På nästa nivå handlar beslutsprocessen om vilka beslut som ska tas angående Vammarhöjden och Ringgården.

I boendeutredningen analyseras olika alternativ på den övergripande nivån, vilket bland annat handlar om hur många boenden som kommunen ska satsa på för det framtida behovet.

- Alternativ 1: Ett samlat vård- och omsorgsboende i kommunen med totalt 90 platser, varav 63 demensplatser, 21 vård- och omsorgsplatser och 6 korttidsplatser. Dels analyseras en om- och utbyggnad av Vammarhöjden dels en helt ny centralt belägen byggnad. Beräkningarna bygger på antagandet att ombyggnad kostar 20 000 kr/kvm och nybyggnad 23 000 kr/kvm. En lista återfinns med för- och nackdelar för alternativet.
- Alternativ 2: Ett vård- och omsorgsboende i Valdemarsvik på 60 platser (varav 42 demensplatser) samt ett vård- och omsorgsboende i Ringarum på 30 platser (varav 20 demensplatser). Både ombyggnad och nybyggnad i Valdemarsvik analyseras utifrån ovanstående antaganden om kostnad per kvadratmeter. En kortare lista på för- och nackdelar görs även här.

Den beräknade kostnaden för alternativ 1; utbyggnad av Vammarhöjden, beräknas till 221 Mkr (exkl. personalkostnader). Den beräknade kostnaden för alternativ 2 är; Vammarhöjden 145 Mkr och Ringgården 78 Mkr (exkl. personalkostnader).

Skälet till att alternativ med flera boenden inte detaljanalyserades är att utredningen finner att boenden med färre än 30 platser medför högre personalkostnader per plats. Intervjuad fullmäktigeledamot beskriver att diskussion fördes i KS om utredning av flera alternativ.

Vammarhöjden

Efter att det blivit bestämt att kommunen ska satsa på Vammarhöjden och Ringgården som de två framtida vård- och omsorgsboendena startade processerna för respektive investering. Vammarhöjden ägs av Region Östergötland vilket innebär kommunens kostnader inte kommer att uppstå som investeringskostnader utan som hyreskostnader.

En förstudie av Vammarhöjdens ombyggnad presenterades i juni 2017 av samma externa konsult som gjorde boendeutredningen. Uppdraget från kommunstyrelsen var att "att titta på utvecklingsmöjligheterna för fastigheten Vammarhöjden, detta ska ske genom deltagande i en förstudie tillsammans med Region Östergötland". Förstudien innehåller redovisning av resultat av genomförda dialogmöten och workshops inom verksamheter som finns inom Vammarhöjden och verksamheter som har nära anknytning till Vammarhöjden, d.v.s. vård- och omsorgsboendet, bårummet, kostenheten och familjecentralen/ungdomsmottagningen. Syftet med förstudien beskrivs som att:

- ▶ beskriva framtida, hållbara och långsiktiga lokaler för vård- och omsorgsboende inom fastigheten Vammarhöjden.
- ▶ utveckla lokalsamverkan inom fastigheten Vammarhöjden.
- ▶ beskriva framtida, hållbara och långsiktiga behov av verksamhetsutveckling och samverkansformer mellan berörda aktörer som gynnar Valdemarsviks kommuninvånare.

Förstudien landar efter en workshop med chefer från regionen och kommunen i att genomföra en fördjupad analys av alternativet tillbyggnad och nytt hus vid Vammarhöjden. Vinster med lösningen anges som:

- ▶ Samhällsekonomiska vinster genom samordning "sömlös organisation", nyttja medarbetarnas kompetens gemensamt
- ▶ Närsjukvårdsplatser kan utökas
- ▶ Bra äldreboende -> boendemiljö, ->arbetsmiljö
- ▶ Hälso-och sjukvården kommer att få plats eventuellt inkl. hemtjänst
- ▶ Ger förutsättningar för ökad samverkan mellan olika professioner
- ▶ Integrerad familjecentral ökar möjligheterna till förbättrad folkhälsa
- ▶ Möjlighet till gemensamma konferenslokaler, personalrum...

Förstudien från 2017 avslutas med en konsekvens- och riskanalys där de risker som uppstår om ingen åtgärd vidtas beskrivs, både för själva vårdboendet och för familjecentralen. Den fördjupad förstudien beräknas vara klar hösten 2019.

Ringgården

Detta alternativ bygger enligt boendeutredningen på att bygga om och bygga till befintliga lokaler i Ringarum. I fallet med Vammarhöjden samarbetar kommunen med Regionen bl.a. för att få tillgång regionens resurser för projektering, analys och drift av fastigheter för vård och omsorgsboenden. Intervjuad dåvarande KS-ordförande beskriver att beträffande Ringgården sökte kommunen en samarbetspartner med motsvarande resurser. Eftersom det rörde sig om ett Vård och omsorgsboende var det också enligt dåvarande KS-ordförande angeläget att kommunen – till skillnad från samarbeten med privata fastighetsägare - skulle behålla ett bestämmande inflytande över viktiga delar av fastighetsförvaltningen.

Det finns inte någon förstudie för Ringgården motsvarande den för Vammarhöjden. I november 2016 föreslår kommunchefen i en intern tjänsteskrivelse till KSAU att KS beslutar om att kommunen ska gå ut med en förfrågan till marknaden om samarbete kring utvecklingen av Ringgården. Avsikten är att ta fram ett beslutsunderlag för stiftande av en kooperativ hyresrättsförening som i sin tur övertar ägandet av anläggningen. Den sökta samarbetspartnern var tänkt att "vara med och genomföra arbetet från planeringsstadiet, föreningsbildning, projektering, upphandling byggnation till ett färdigt projekt och förvaltning". Det formulerade kravet på samarbetspartnern var kompetens, organisation, resurser samt god ekonomisk ställning. En enkel svarsblankett skulle fyllas i och skickas till kommunchefen. Det upphandlingscenter som kommunen använder sig av var inte involverat.

KS beslutar så den 9 januari 2017 och kommunchefen får i uppdrag att genomföra förfrågan. Alliansen yrkar på att

- 1 det ska tas fram en risk- och konsekvensanalys
- 2 ärendet ska åter till kommunstyrelsen
- 3 det inte sker någon utökning av platser på Ringgården

Majoriteten avslår yrkandena 1 och 3 och alliansen och Sverigedemokraterna reserverar sig mot avslaget.

Hur processen som lett fram till alternativet kooperativ hyresrättsförening såg ut framgår inte av tillgänglig dokumentation. De intervjuade tjänstepersonerna och dåvarande kommunstyrelseordförande uppger att studiebesök gjordes i andra kommuner gjordes för att utröna för- och nackdelar av modellen samt att ett starkt motiv var att modellen med kooperativ hyresrättsförening är intressant av skälet att kommunen inte

behöver avsätta investeringsmedel för byggnationen eftersom det är föreningen som via lån (vilket kommunen kommer att gå i borgen för) finansierar projektet. Ett annat motiv som anges är att kommunen inte har tillräckliga resurser för att driva detta projekt.

Förfrågan om samarbetspartner skickades till nio leverantörer. Tre svar erhöles.

Kommunstyrelsen beslutade den 9 oktober 2017 om att ge kommundirektören i uppdrag att ta fram ett förslag till samarbetsavtal med Riksbyggen. KS beslöt även att kommundirektören skulle ta fram ett alternativ där kommunen behåller Ringgården i sin ägo och renoverar fastigheten. Det alternativet genomfördes dock aldrig. Skälet var enligt kommunchefen att en sådan analys skulle bli alltför dyr eftersom externa resurser i form av arkitekter m.fl. skulle behöva anlitas. Intervjuad fullmäktigeledamot menar att ungefärliga kalkyler ganska enkelt skulle kunna inhämtas från andra kommuner som genomfört likande upprustningar.

Det som beskrivs ovan gäller beslutet att genomföra upprustningen av Ringgården i form av kooperativ hyresrättsförening. Den andra delen som skulle kunna föranleda en förstudie är projektets tekniska utformning, d.v.s. upphandling av byggentreprenaden. Den upphandlingen kommer att genomföras av föreningen. En styrgrupp med representanter för olika funktioner samt politiker har tagit fram kravspecifikationer och beskrivning av utformning. Även personalens synpunkter är medtagna. Kostnadsuppskattningarna togs fram av Riksbyggen utan medverkan från kommunala företrädare eller tredje part. Vid intervjuerna beskriver kommunens ekonomichef att dennes roll var att bevaka att de kommande hyresnivåerna för de boende inte skulle överstiga ett visst belopp. Kommunens fastighetschef var inte inkopplad för att granska rimligheten i kostnadsbedömningarna.

4.3. Kravspecifikationer och beslutsunderlag

De beslut som tagits på politisk nivå i de tre praktikfallen beskrivs i nedanstående tabell.

	Barn- och utbildningsutskott	KS	KF
Beslut om byggande av två förskolor vid Sörby respektive Loviseberg		2018-01-08	2018-01-29
	Stöd- och omsorgsutskott		
Beslut om boendeutredning och parlamentarisk grupp	2015-05-19	KS 2015-06-08	

Beslut om utredning av utvecklingsmöjligheterna för Vammarhöjden		2016-05-09	
Beslut om att gå ut med förfrågan om samverkanspartner för kooperativ hyresrättsförening		2017-01-09	
Beslut om att inleda samarbete med Riksbyggen med målsättningen att bilda en kooperativ hyresrättsförening		2017-09-09	
Beslut om att ta fram förslag till samarbetsavtal med Riksbyggen samt att ta fram ett alternativ för renovering av Ringgården i egen regi.		2017-10-19	
Beslut om att inleda samarbete med Riksbyggen gällande Ringgården		2018-01-08	
Beslutsförslag till KF om att bilda en kooperativ hyresrättsförening tillsammans med Riksbyggen samt stadgar, överlåtelse av fastighet och borgensåtagande om max 94 mkr.		2019-01-07 2019-02-11 2019-03-11*	
Beslut om att bilda kooperativ hyresrättsförening tillsammans med Riksbyggen.			2019-03-25

*Ärendet återremitteras två gånger från fullmäktige.

I Boendeutredningen ingick en representant för varje parti och leddes av ett kommunalråd. Underlaget för beslut angående Ringgården har vidare beretts av en projektgrupp och en styrgrupp. Ärendena om Vård- och omsorgsboendena har vidare behandlats i kommunens pensionärsråd och handikappråd vid flera tillfällen.

4.4. Beslutsunderlag förskola

I beslutsunderlaget refereras till de tidigare lokalutredningarna samt utfallet av de alternativ som förevisats elever och föräldrar vilket redovisats i tjänsteskrivelse från kommunchefen och protokoll från KSAU 2017-12-13. I

tjänsteskrivelsen 2017-12-20 beskrivs dels utfallet av medborgarnas synpunkter samt personalens synpunkter. För- och nackdelar med de båda alternativen redovisas som grund för förslaget till beslut.

4.5. Beslutsunderlag boendeutredning

Beslutet inbegrep även att tillsätta en parlamentarisk grupp samt att anlita en extern resurs. Bakgrunden var att förvaltningen initierat frågan om kommunens boendekapacitet och status vid ett flertal tillfällen.

4.6. Beslutsunderlag Vammarhöjden

Beslutet om att utreda utvecklingsmöjligheterna för Vammarhöjden grundades på de utredningar som gjordes i Boendeutredningen. I denna fanns dels en behovsanalys dels en analys av de olika alternativen att satsa på ett större boende i kommunen eller alternativet att bygga två boende d.v.s. Vammarhöjden och Ringgården. Se ovan.

Beslutet att genomföra en fördjupad förstudie av Vammarhöjden byggde på ovanstående underlag.

4.7. Beslutsunderlag Ringgården

Det bakomliggande underlaget till de beslut som följer är Boendeutredningen som beskrivits ovan.

- **Samverkan kring kooperativ hyresrättsförening.**

När KS fattar beslut om att ge kommunchefen i uppdrag att gå ut med en förfrågan om "samarbetspartners" finns i underlaget inga analyser eller argument för modellen med kooperativa hyresrättsförening relativt andra alternativ. Enligt intervjuerna hade frågan diskuterats och var känd men det finns inga dokumenterade handlingar som leder fram till att den modellen ska eftersträvas. Detta alternativ ställdes inte mot alternativet att renovera i egen regi (vilket hade beslutats tidigare).

När KF beslutar om att genomföra renoveringen av Ringgården med modellen hyresrättsförening finns det ett omfattande underlag som visar hur stadgarna kommer att se ut, hur styrelsens sammansättning kommer att bli, hur hyresnivån för de boende beräknas påverkas samt en mängd förvaltningsfrågor. Dessutom finns i underlaget beskrivning av hur samverkansavtalet med föreningen kommer att se ut.

I dokumentet "Beslutsunderlag Kooperativ hyresrättsförening", som ingår i beslutsunderlaget till KF, anges bara att kommunen valt att genomföra renoveringen i samverkansmodellen, inte varför. Vid intervjuerna framhålls av ekonomichefen och dåvarande kommunstyrelseordförande att de ekonomiska fördelarna var de viktigaste, dels att investeringsmedel inte behöver tas i anspråk dels

att Riksbyggen tar den ekonomiska risken. Vilken ekonomisk risk som Riksbyggen tar framgår inte. KS dåvarande ordförande menar även att de positiva erfarenheterna från andra kommuner fanns med som ett motiv.

- **Överlåtelse av fastigheten**

Till beslutet att till hyresrättsföreningen överlåta fastigheten till det bokförda värdet fanns inget underlag som visade att det var ett skäligt värde eller att det var förenligt med gällande lagstiftning gällande avyttring av fastigheter. Dåvarande KS ordförande beskriver att kommunen har vetorätt mot belåning, försäljning, ändrad finansieringsplan samt mot om- och tillbyggnader. Vid likvidation av föreningen tillfaller överskottet kommunen.

- **Borgensåtagande**

I handlingarna inför fullmäktiges beslut i mars 2019 framgår att kommunen gör ett borgensåtagande för de lån som hyresrättsföreningen behöver ta för renoveringen av fastigheten om max 94 Mkr. Beloppet bygger på de beräkningar som gjordes när kvalitetskrav och utformning togs fram av den styrgrupp som var tillsatt och detaljer kring boendets utformning och kvalitetskrav framgår av handlingarna. Däremot saknas en analys av hur stor kostnaden skulle bli om kommunen valt att renovera fastigheten genom att behålla den i kommunens ägo.

5. Sammanfattande slutsatser och rekommendationer

EY har på uppdrag av revisorerna i Valdemarsviks kommun genomfört en granskning för att bedöma om kommunstyrelsen har en tillämpad process för beredning och planering av fastighetsinvesteringar som är ändamålsenlig.

Den sammantagna bedömningen är att kommunen inte har en ändamålsenlig process för hantering av större fastighetsprojekt eller andraprojekt samt att det finns ett antal allvariga brister i handläggningen av Ringgården.

Det finns ingen tydlig dokumenterad processbeskrivning av hur större fastighetsprojekt ska handläggas. Vår bedömning är att kommunen bör ta fram en sådan som styr hela processen från behovsidentifiering till beslut. Det finns i andra kommuner ett flertal projektmodeller som beskriver de olika momenten behovsanalys, förstudie, beslutspunkter m.m. Det dokument som tagits fram av kommunchefen 2015 bedöms vara alltför övergripande och summariskt för att tjäna sitt syfte och det är inte taget på politisk nivå.

När det gäller praktikfallen med förskolorna och Vammarhöjdens vård- och omsorgsboende är vår bedömning att ärendena i allt väsentligt har hanterats på ett ändamålsenligt sätt avseende beslutsunderlag och transparens. Dock saknas även i dessa fall en förankring i en styrd och kvalitetssäkrad process för större investeringsbeslut eller projekt. Vi bedömer det som angeläget att kommunstyrelsen säkerställer en ändamålsenlig process för projekt och investeringar.

Kopplat till praktikfallet Ringgården är vår bedömning följande:

- ▶ Beslutet att välja modellen med kooperativ hyresrättsförening för Ringgården har tagits med bristande beredning av ärendet enligt vår bedömning. Någon egentlig förstudie har inte genomförts. De beslutande ledamöterna har inte kunnat bedöma modellens fördelar i ljuset av andra alternativ. Motivet till valet av denna modell finns inte heller som dokumenterat underlag. Däremot finns detaljerade beskrivningar av hur hyresrättsföreningen ska fungera och administreras vilket bedöms som positivt. Mot bakgrund av den kritik som framförts av modellen bedömer vi att det funnits extra stor anledning att belysa alternativa förfaringssätt.
- ▶ Offentlig upphandling styrs av ett antal olika lagar, bl.a. lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU), som reglerar på vilket sätt det offentliga ska göra sina upphandlingar. Upphandlingsreglerna ska tillämpas när en upphandlande myndighet eller enhet tilldelar kontrakt eller ingår ramavtal för varor, tjänster eller byggentreprenader. Vår bedömning är att kommunens intresseförfrågan egentligen avser upphandling av tjänster, vilket också bekräftas av kommunstyrelsens beslut om att ingå ett

samarbetsavtal. Enligt vår uppfattning innebär samarbetsavtalet med Riksbyggen en tilldelning av ett kontrakt om tillhandahållande av tjänster. Enligt intervjuerna har kommunen konsulterat kommunens upphandlingsfunktion för att utröna om konstruktionen strider mot LOU och fått beskedet att så är inte fallet. Vår bedömning är ändå att det valda förfarandet riskerar att strida mot LOU. Inom ramen för denna granskning har inte en motsvarande analys av samverkanskonstruktionen med regionen avseende Vammarhöjden kunnat göras men även där bör det säkerställas att förfarandet inte strider mot lagstiftningen.

- ▶ Vi bedömer att handhavandet av hela processen mot avtalet med Riksbyggen inte i tillräcklig utsträckning har undanröjt risker för spekulationer om att en parallell process utan insyn kan ha föregått beslutet. En noggrannhet i hanteringen dessa aspekter är lämpligt i alla liknande ärenden, inte minst mot bakgrund av den uppmärksamhet som varit kring jävs- och korruptionsfrågor de senare åren. Fastighetsområdet har dessutom varit speciellt belastat där massmedia belyst ett flertal fall.

Vi vill betona att det i granskningen inte finns något underlag som indikerar att jäv eller korruption faktiskt förekommit.

- ▶ Beslutet om att ingå i borgen för föreningens lån på maximalt 94 Mkr bedöms bygga på bristande kontroll av hur kostnadsuppskattningen tagits fram. De prisuppgifter som legat till grund för beräkningen av kostnaderna har gjorts av Riksbyggen utan att kommunen prövat rimligheten i kostnaderna. Vi noterar att kommunens fastighetschef inte varit involverad i denna process trots att de av kommunchefen framtagna riktlinjerna framgår att fastighetschefen ska vara projektledare.
- ▶ Beslutet att överlåta fastigheten till föreningen till det bokförda värdet om ca 8 Mkr bedöms kunna riskera att komma i konflikt med kommunallagen 2 kap 8 § samt med EU:s statsstödsregler. Huvudregeln i kommunallagen är att försäljning av kommunal egendom, lös eller fast, samt ideella rättigheter är att det ska ske till marknadspris. Regionen eller kommunen har en skyldighet att agera så att högsta pris uppnås. Enligt SKL (cirkulär 2007:8) så bör kommuner och landsting regelmässigt analysera den EG-rättsliga statsstödsaspekten för samtliga mark- och byggnadsförsäljningar respektive köp som sker i förhållande till företag eller köp som kan komma att gynna viss produktion. Det finns inget underlag som visar att en analys av dessa förhållanden är gjord. Vi bedömer att kommunstyrelsen bör kräva redovisning av sådana analyser vid liknande ärenden.

Bilaga 1: Förteckning över intervjuade funktioner

- ▶ Ordförande kommunstyrelsen
- ▶ Ordförande stöd- och omsorgsutskottet
- ▶ Tidigare ordförande kommunstyrelsen
- ▶ Fullmäktigeledamot i oppositionen
- ▶ Kommunchef
- ▶ Sektorchef Barn och utbildning
- ▶ Sektorchef Stöd och omsorg
- ▶ Sektorchef samhällsbyggnad och kultur
- ▶ Ekonomichef
- ▶ Fastighetschef

(14)

KS-SA.2020.8

Uppföljning av verksamhet 2020

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxx

Justerare

.....

.....

Skrivelse med beslutsförslag

Tjänsteställe/Handläggare

Avdelning Service och Administration
Eva Köpberg
0123-191 60
eva.kopberg@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Uppföljning av verksamhet 2020

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsens arbetsutskott fastställer planering av verksamhetsuppföljningar 2020.

Ärendebeskrivning

Uppföljning under 2020

Sammanträde

Kultur/bibliotek	2019-02-19
Ekonomi/personal/kansli	2019-03-18
Kommunchef/stab	2019-04-15
IT	2019-05-13
Samhällsplanering	2019-06-10
Lokalvård/bad	2019-08-19
Kost	2019-09-16
Renhållning/VA	2019-10-14
Fastighet/gatukontor	2019-11-11
Kultur/Bibliotek	2019-12-09

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Monika Hallberg
Kommunchef

Beslutet skickas till:
Akten
Kommunchef
Sektorschef

(15)

Nämnd.2020.10

Frågor

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxx

Justerare

.....

.....

(16)

Nämnd.2020.11

Avslutning av sammanträdet

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxx

Justerare

.....

.....